

Tarihsel ve sınıfsal özüne uygun 1 Mayıs için...

Öncü işçiler ve emekçiler, ilerici ve devrimci güçler, toplumun geniş kesimlerine yönelen saldırılar karşısında birlikte hareket etmelidirler. Sermayenin her türlü baskı ve zorbalığına karşı fabrikaları ve tüm yaşam alanlarını mücadele alanına çevirmek için adımlar atmalıdırlar. 1

Mayıs'ı işçi sınıfının, emekçilerin, toplumun baskı altındaki diğer kesimlerinin sermaye karşısında güçlü bir duruş sergilediği, haklarını ve geleceğini savunduğu bir güne dönüştürmelidirler. Sermayenin tüm yasaklama girişimlerine, engellemelerine ve zorbalığına karşı, salgının

yarattığı koşullar göz önünde tutularak, yaygın, etkili ve sınıfın gücünü ortaya koyacağı 1 Mayıs hazırlıklarını hayata geçirmelidirler. Milyonlarca işçinin çalışmaya zorladığı bu günlerde, tüm fabrika ve işletmeleri 1 Mayıs alanına çevirebilmek için harekete geçmelidirler. **s.6**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 1
30 Nisan 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs kutlu olsun!

*Günlerin bugün getirdiği, baskı zulüm ve kandır.
Ancak bu böyle gitmez, sömürü devam etmez,
Yepyeni bir hayat gelir, bizde ve her yerde.*

*1 Mayıs, 1 Mayıs işçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda, ilerleyen halkların bayramı.*

*Yepyeni bir güneş doğar, dağların doruklarından,
Mutlu bir hayat filizlenir, kavganın ufuklarından.
Yurdumun mutlu günleri, mutlak gelen gündedir.*

*1 Mayıs, 1 Mayıs işçinin, emekçinin bayramı,
Devrimin şanlı yolunda, ilerleyen halkların bayramı.*

*Ulusların gürleyen sesi, yeri göğü sarsıyor,
Halkların nasırlı yumruğu, balyoz gibi patlıyor.
Devrimin şanlı dalgası, dünyamızı kaplıyor.*

*Gün gelir, gün gelir zorbalar kalmaz gider,
Devrimin şanlı yolunda, kül gibi savrulur gider.*

Pandemi ve işçi sınıfı

Düzenin kucagina sürüklenenlerin aklına sınıf eksenli bir devrim düşüncesini getirir mi bilinmez ama olayların akışı işçi sınıfını göreve çağırıyor.

Fırsatçılığın ve ayrımcılığın yeni örneği

Dinci-faşist iktidarın amacı göz boyayarak kendi yandaşı faşist çete elemanlarını, kendi kumaşlarından katil ve tecavüzcüleri serbest bırakmaktır.

Pandemi, tarım işçileri ve kıtık korkusu

Birikmiş toplumsal zenginlikleri elinde tutan burjuvazinin, dünya çapında ihtiyaçların karşılanmasında başarısız olduğu döne döne ortaya çıkıyor.

Pandemi ve işçi sınıfı

“İşçi sınıfı kapitalizmin en ileri ürünüdür, sonuna kadar devrimci olan tek sınıftır. Tüm öteki sınıflar, şu veya bu ölçüde, özel mülkiyet alanında bulunurlar. Bu nedenle var olan ekonomik sistemin temellerinin korunmasından yanadırlar. Kapitalizmin yıkıma sürüklendiği küçük mülk sahibi emekçiler, ancak kapitalizm koşullarında kendi durumlarının umutsuzluğunu anladıklarında ve proletaryanın önderliğini benimsediklerinde, gerçekten devrimci olurlar.” (TKİP Programı)

Tüm dünyayı pençesine alan koronavirüs pandemisi, işçi sınıfının kapitalist üretim ilişkileri içerisinde tuttuğu yeri ve toplumsal konumunu tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi.

Burjuvazinin dünden bugüne bin bir yolla üzerini örtmeye çalıştığı, liberal sol çevrelerin ise umudunu kesip çoktan arkasını döndüğü sınıf gerçeği, adeta suların çekilmesi ile kendini gösteren adacıklar gibi en yalın haliyle sahnedeki yerini aldı. Şimdilerde herkes “evde kalamayanları” konuşuyor.

Elbette işçi sınıfının toplumsal konumunu ve tarihsel devrimci misyonunu kavramak, kapitalist üretim ilişkileri içerisinde tuttuğu yeri görebilmek için bir pandemi yaşanması ya da “sihirli bir elin” gerçekler üzerindeki tül perdesini kaldırması gerekmiyordu. Zira bu bilimsel gerçeklik, Marks tarafından yaklaşık 150 yıl önce kaleme alınan *Kapital*'de en özlü ve bilimsel ölçütlerle ortaya konulmuştur. Dahası, o yıllarda Avrupa'yı kasıp kavuran sınıflar mücadelesi ve başta Ekim Devrimi olmak üzere geçtiğimiz yüzyıla yön veren toplumsal devrimler, işçi sınıfının tarihsel devrimci misyonunu pratikte tartışmasız bir şekilde doğrulamıştır. Elbette Marksizm'i de...

Fakat, özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasını takip eden yıllarda “tarihin sonu”nu (bu sınıflar mücadelesinin de sonu demek oluyordu) ve “kapitalizmin ebediliği”ni ilan eden burjuva ideologlar, kaçınılmaz olarak işçi sınıfının da “esaslı bir dönüşüm” yaşadığı safatasını dillerine doladılar. Öyle ya, “tarihin sonu” gel-diyse, sınıflar mücadelesi artık geçmişte

kaldıysa, işçi sınıfı da dönüşüme uğramalıydı. Hatta böyle bir sınıftan söz etmenin bir manası kalmamalıydı. Dönem “sınıflar savaşı” değil “medeniyetler savaşı” dönemi idi.

Bu gerici burjuva ideolojisi büyük bir hızla dünyada ve Türkiye'deki sol çevrelerin önemli bir kesiminin argümanı haline geldi. Devrimlerin sınıfsal mantığı terk edildi, yerini “kimlikler” siyaseti aldı. Sol partilerin programında işçi sınıfı sıradan bir toplumsal kategori derekesine indirildi. Kimileri işçi sınıfını programlarından tamamen silme yolunu tuttular.

Çok eskiye uzanmak gerekmiyor, daha düne kadar “Endüstri 4.0” tartışmaları üzerinden, artık üretimin otomasyon sistemi ile tamamen robotlara emanet edildiği ya da edileceği iddia ediliyordu. Artık fabrikalarda işçi mi kalmıştı? Her şey makinelerle bağlı üretiliyordu / üretilecekti!

İşte Covid-19 pandemisi tüm bu söylemlerin ne denli bilimsellikten uzak safatalar olduğunu adeta suratlara çarparak ortaya koydu. Neden mi? Nedenini anlamak için son 5-6 ay içerisinde dünyada ve Türkiye'de yaşananlara bakmak yeterlidir. Pandemi koşulları göstermiştir ki, bütün bir toplumsal yaşamın ve buna bağlı olarak kapitalist üretimin/sermaye birikiminin devamlılığı üretimin sürekliliğini gerektirmektedir. Üretimin sürekliliği ise, en başta işçi sınıfı olmak üzere temel üretici güçlerin varlığını... Öyle olmasaydı eğer, dünyanın bütün zenginliklerini elinde tutan, en ileri teknolojinin nimetlerinden yararlanan uluslararası tekeller, toplumsal yaşamın döngüsünü umursamasa bile, en azından kendi çıkarları doğrultusunda sermaye birikimi üretmek anlamına geliyor) çoktan çözerlerdi. Peki neden bunu başaramıyorlar?

Çünkü fabrikaların, üretim araçlarının işlenmesi, değer üretmesi tarihsel olarak başka bir öznenin, işçi sınıfının varlığını gerektiriyor. İşte bu nedenle işçi sınıfı salgın koşullarında evde kalmıyor. İşçiler, servislerde tekli oturarak, fabrika girişlerinde ateşleri ölçülerek ya da ye-

mekhanelerde ayrı masaları kullanarak artı değer üretmeye devam ediyorlar ya da buna zorlanıyorlar.

Düşününüz ki, Türkiye'de onlarca şehre araç giriş-çıkışları yasaklanıyor, ama lojistik hizmeti veren (yani metalleri taşıyan) araçlara geçiş serbestisi sağlanıyor. Peki neden? Bizzat işçi sınıfının ürettiği metallerin kapitalist pazarda yerini alabilmesi için.

Evet, günümüz dünyasından ve Türkiye'den yansıyan bu olgular, işçi sınıfının bütün bir toplumun yükünü sırtında taşıdığını bir kez daha gözler önüne seriyor. Toplumsal yaşamın üretimi ve yeniden üretimi sürecinde tuttuğu kritik yeri en kör gözler bile görebiliyor artık.

Öte yandan, olağan süreçlerde bin bir etkenden kaynaklı kendi tarihsel-toplumsal konumunu bilince çıkaramayan işçiler de bugün neden “evde kalamadıklarını” sorguluyorlar. Salgın kol gezerken fabrikalarda zorla çalıştırılıyor olmak, ya açlık ya virüs ikilemi işçi sınıfı içerisinde önemli sarsıntı ve kırılmaların önünü açıyor.

Tüm bu olup bitenler, emperyalist burjuvazinin işçi sınıfı hakkında yaratmaya çalıştığı yanılsamaları yerle bir ederken, kapitalist sömürü düzeninin gezegenimizi ve insanlığı nasıl bir yıkımın içerisinde sürüklediğini de ortaya koyuyor. Şimdilerde herkesin aklında şu soru var: Peki bu sürükleniş nasıl ve nereden kırılacak?

Bu hayati soru, dün işçi sınıfı hakkında temelsiz iddialar üretip, düzenin kucağına sürüklenenlerin aklına yeniden sınıf eksenli bir devrim düşüncesini getirir mi bilinmez. Ama tarih, bilim ve gündelik olayların akışı işçi sınıfını bir kez daha göreve çağırıyor. Tam da buradan hareketle, 150 yılı aşkın bir süreçtir mücadele eden komünistlere ise, işçi sınıfına tarihsel-toplumsal konumunu anlatmak, kapitalist üretim ilişkileri içerisindeki devrimci misyonunu kavratmak için her zamankinden çok daha fazla sorumluluk düşüyor.

Şimdilerde herkesin aklında şu soru var: Peki bu sürükleniş nasıl ve nereden kırılacak? Bu hayati soru, Dün işçi sınıfı hakkında temelsiz iddialar üretip, düzenin kucağına sürüklenenlerin aklına yeniden sınıf eksenli bir devrim düşüncesini getirir mi bilinmez. Ama tarih, bilim ve gündelik olayların akışı işçi sınıfını bir kez daha göreve çağırıyor.

Salgın ve güncel mücadele görevleri

Koronavirüs salgınının etkisi, boyutları ve sonuçları ağırlaştırıyor. Gündelik yaşamda işçi sınıfı ve emekçi kitleleri bir dizi araç ile manipüle eden sermaye düzeni, gelinen yerde bunda fazlasıyla zorlanıyor. Zira salgın gibi dünya çapında yaşanan ağır bir olay karşısında alınan tutumlar, katı bir sınıf karakteri taşıyor. Söylenen sözler, alınan tutumlar, hayata geçirilen uygulamalar sınıf çelişkilerini daha da belirginleştiriyor. Dünyanın gelişmiş kapitalist merkezleri tam bir tükenişi yaşıyor. Türkiye’de ise bu süreç, burjuva partilerinde, devlet kurumlarında, sermaye örgütlerinde, medyada ve sendikal bürokraside çürümenin ne boyutlara geldiğini tüm açıklığıyla ortaya seriyor.

“Her şartta üretimi devam ettireceğiz” söylemi, AKP şefi tarafından her gün üzerine basa basa tekrarlanıyor. Kimse sokağa çıkmasın, çalışan sadece işçi servisleri ve fabrikalar olsun isteniyor. İşçi sınıfı ve emekçiler için hiçbir önlem alınmıyor, talepleri görmezden geliniyor. Yaşamakta olanlar, tüm sorunların kaynağının kapitalizm olduğu gerçeğini görmek istemeyenlerin bile gözüne sokuyor. Bu temel gerçeklik bir an bile unutulmadan, bu hedefe bağlı olarak işçi ve emekçilerin gündelik talep ve istemleri üzerinden mücadeleye girmesi yakıcı bir ihtiyaç durumunda.

Salgının ülkede yayılmaya başlamasıyla, fabrikalarda artan kaygıyla birlikte öne çıkan talepler de belirginleşmiş durumda. Sermayenin ve AKP iktidarının pervasız tutumları karşısında yapılması gereken, sınıfın mücadelesini örgütleyebilmek.

Hemen her fabrikanın temel gündemi ve talebi, zorunlu işkolları dışında ücretli-idari izinler, işten atmaların yasaklanması, herkese ücretsiz, ulaşılabilir sağlık hizmeti ve test imkanı, temel tüketim maddeleri, faturalar, borçlar vb... Bugün hangi işçiye sorulsa, bu ve benzeri güncel yakıcı talepleri tekrarlayacaktır. Yine büyük bir çoğunluk, sermaye düzeninin bu talepler karşısında aldığı sınıf düşmanı tutumunu, şu ya da bu tarzda ifade edecektir. Ya açlık ya salgın ikilemi içinde yaşadıklarını, işçilerin ve ailelerinin hayatlarının bu düzen için hiçbir önemi olmadığını kendi dillerinde ortaya

koyacaklardır.

Peki eksik olan ne? Toplumun büyük bir çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçilerin giderek artan bu tepki ve hoşnutsuzluğuna rağmen, sermaye düzeninin temsilcileri nasıl böylesine pervasız tutumlar sergileyebiliyor, arsızca açıklamalar yapabiliyor?

Çünkü işçi sınıfı ve emekçiler örgütsüzler. Tepki ve yakınmalar somut mücadele pratiğine dönüşemiyor. Sınıfın sendikaları bürokratlar tarafından işgal edilmiş durumda. Türk-İş ve Hak-İş gibileri açıktan sermaye ve AKP iktidarının yanında tutum alırken, DİSK gibi sözde mücadeleciler ise birtakım talepler ileri sürmenin ötesine geçemiyor.

İşçi sınıfı ve emekçiler harekete geçemediği sürece bugünün yakıcı taleplerinin karşılanması olanaklı değil. Her geçen gün daha da derinleşecek olan yıkımın önüne geçebilmesinin yolu birtakım talepler belirlemekten değil, bu talepler doğrultusunda mücadeleden, bu mücadeleyi örgütlemekten geçiyor. Dolayısıyla günün en acil görevi, sınıfın bunu bilince çıkartılabilesini sağlayabilmektir. İlerici, öncü işçilerin ve sınıf devrimcilerin adımlarını buna göre atması gerekiyor.

Bu süreçte işçi sınıfı ve emekçiler cephesinde sınıfa karşı sınıf tutumunu geliştirmek büyük bir önem taşımaktadır. Yaratıcı yol ve yöntemlerle sınıfın geniş kesimlerinin bilinci üzerine örtülen perdeyi kaldırmayı hedefleyen etkili bir teşhir faaliyeti yürütülebilmelidir. Ancak işçi ve emekçilerin bilinç ve örgütlülüğünü geliştirmenin esas halkasının pratik mücadelenin örgütlenmesi olduğu unutulmamalıdır.

Fabrikalarda, sanayi havzalarında yakıcı talepler üzerinden pratik mücadelenin örgütlenmesi çabası asıl yüklenilmesi gereken alandır. Bugün kimi fabrikalardan patronların pervasızlıkları karşısında tepkilerin açığa çıktığı eylem haberleri, üretimi durdurma adımları geliyor. Kendiliğinden gelişen bu hareketlilikleri güçlendirmek, birleştirmek, yaygınlaştırmak, yol gösterici pratikler olarak sınıfın geniş kesimlerine taşımak, “sınıfa karşı sınıf” mücadelesinin bir yanını oluşturuyor. Diğer yanı ise, fabrikalar zemininde

taban örgütlülükleri kurmak, var olanları güçlendirmek ve somut talepler üzerinden bir mücadele pratiğini geliştirmek hedefleriyle davranmaktadır.

Uzun bir dönemdir ağırlaşmış bulunan ekonomik krizin faturasının salgın ile birlikte daha da kabarcığı açıktır. Sermaye ve dinci-gerici iktidar büyümekte olan faturanın emekçilerin omuzlarına yıkılmasının hesaplarını yapıyorlar. Kapitalizmin krizinin de, salgının yıkımının da kime fatura edileceğini sınıf mücadelesinin seyri belirleyecektir. Bugünkü somut talepler, yakıcı ihtiyaçlar temelinde mücadeleyi örgütleme bakışı ve pratiği, emekçiler için yıkım anlamına gelecek olan faturaya karşı mücadele ile birleştirilebilmelidir. Bu konuda bilinç açıklığı yaratma çabasına hedefli bir örgütlenme pratiği eşlik edebilmelidir.

Şu sıralar sermaye ve gerici iktidar, “fırsat bu fırsat” diyerek, çalışma ve yaşam koşullarında yasal ve fiili olarak bir dizi uygulamayı gündeme getiriyor. Sendika ağaları da bu saldırılara çanak tutuyorlar. Sürecin ağırlığının yarattığı atmosferden yararlanarak esnek ve kölece çalışma koşullarının yaygınlaştırılması anlamına gelen bu adımlar yer yer işçi ve emekçiler cephesinden de destek bulabiliyor. Bu durum, ileri sürülen ve sürülecek olan talepler konusunda devrimci sınıf bakış açısının önemini ortaya koyuyor.

MESS TİS sürecinde, denkleştirme ve telafi çalışma sürelerinin uzatılması dayatmalarıyla masaya oturmuştu. Metal işçilerinin büyük bir bölümü tarafından tepkiyle karşılan bu dayatmalar hayata geçirilememişti. AKP, kapitalist patronların bu isteğini salgın kargaşası içinde genel bir uygulama haline getirdi. Salgın vesilesiyle Türk Metal, kapitalist patronlarla imzaladığı protokolle, yine aynı dayatmalara imza atmış oldu. TİS sürecinde

satışa imza attıkları halde dayatmaları boşa çıkartttık yaygarası kopartanlar, gelinen yerde üç yıllık sözleşme dışında her şeyi onaylamış durumdadır.

Altı çizilmesi gereken bir diğer nokta, işsizlik fonunun kullanımı. DİSK gibi sendikaların da çözüm olarak önerdiği, işçilere izin verin, masraflar fondan karşılanabilir yaklaşımı, sınıf tutumu olmaz. Yıllardır işçilerden toplanan vergilerle oluşturulan devlet bütçelerinin, şu ya da bu ad altında oluşturulan fonların patronlara teşvik adı altında kapitalistlerin kasalarına akıtıldığı gerçeği ortada duruyorken, işçi sınıfı ve emekçilerin sömürsü üzerine kâr rekorları kıran kapitalistlere söylenebilecek tek şey, “bizden çaldıklarınızı geri verin” olmalıdır. Fonlar, amacı ve işçi sınıfının ihtiyaçları dışında kullanılamaz.

İşçilere salgın riski geçene kadar ücretli-idari izin verilmeli, tüm faturası kapitalist patronlar tarafından karşılanmalıdır. Zorunlu işkollarında tüm önlemler alınmalı, çalışma süreleri düşürülmelidir. Fabrikalarda işçilerden oluşturulacak komisyon ya da komiteler bu süreçte etkin bir oynayabilmelidir. İşçiler alınacak önlemleri tartışmalı, hayata geçirilmesini denetlemelidir.

Asgari ücretten alınan vergi kaldırılmalı, artan oranlı gelir ve servet vergisi! Tüm sağlık kurumları kamulaştırılmalı, herkese ücretsiz sağlık hizmeti ve test imkanı sağlansın! İşten atılmalar yasaklansın, 6 saatlik işgünü vb. bir dizi talep ileri sürülmelidir.

Son olarak şu noktanın altı çizilmelidir. Salgına karşı önlem adı altında gündeme getirilen yasaklar, demokratik hak gaspları, temel bir mücadele gündemi olabilmelidir. Zira toplumun büyük bir bölümünü hedefleyen baskı ve yasaklar, önümüzdeki zor günlerde sermaye diktatörlüğünün cisimleşmiş siyasal ifadesi olan tek adam rejiminin daha sık kullanacağı araçlar olacaktır.

Fırsatçılığın ve ayrımcılığın yeni örneği: İnfaz Yasası Meclis'ten geçti

AKP-MHP koalisyonunun "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Meclis'te kabul edilerek yasalaştı. İnfaz yasasındaki bu değişiklik, ülkeyi tüccar mantığıyla yöneten dinci faşist koalisyonun, attığı her adımda insan yaşamını hiçe sayan, sermaye yanlısı, ayrımcı ve ikiyüzlü niteliğinin yeni bir teyidi oldu.

Her ne kadar bu düzenlemenin, salgın dolayısıyla cezaevlerinde gündeme getirilen tedbirler kapsamında olduğu iddia edilse de bunun gerçekte bir alakası yok. Daha salgın başlar başlamaz çeşitli muhalefet partilerinin milletvekilleri ile bazı demokratik kuruluşlar hükümeti uyardılar. İtalya ve İran'da kısmen yapıldığı gibi, belli suçlar dışındaki tutukluların serbest bırakılmasını, dahası cezaevlerinde acilen önlem alınması gerektiğini vurguladılar. Bu yönde yapılan çağrılara uzun süre sessiz kalan hükümet, peşinden fırsatçılığın yeni bir örneğini sergileyerek bu taslağı kendisi gündeme getirdi.

TOPLAMA KAMPLARINDAN FARKSIZ HAPİSHANELER

Dinci-faşist iktidar yönetmekte zorlandıkça, çareyi, başta muhalifler olmak üzere yüzbinlerce insanı zindanlara atmakta buluyor. Bugün Türkiye'nin 300'ü aşkın hapisanesinde yaklaşık 300 bin kişi bulunuyor. Bunlardan 257 bini hükümlü, 43 bini ise tutuklu durumunda. Yine bunlardan 12 bini kadın, 286 bini erkek, 2.500'i ise çocuklardan oluşuyor. Siyasi tutukluların sayısı ise 37 bin.

Tutuklu ve hükümlü sayısı kapasitenin çok çok üstünde. Var olan kapasitenin 235 bin kişilik olduğu söyleniyor. Bazı cezaevlerinde 20 kişilik koğuşlarda 40'ı aşkın kişinin kaldığı bildiriliyor. Zindanlar bu haliyle adeta toplama kamplarını andırıyorlar. Bu kapasite üstü doluluk, pandemi koşullarında çok ciddi bir tehlike yaratıyor. Mahkumlar hijyen, beslenme, bağışıklık, yaşam alanları, tedavi ve ilaç olanakları bakımından son derece kötü koşullara sahipler. Her derde deva olarak görülen sosyal mesafeyi bu şartlarda sağlamak mümkün değil. Yüzlerce hasta tutuklu var. Yayılacak bir salgın yüzlerce ve hatta binlerce tutuklu ve hükümlünün hayatına mal olabilir. Düne kadar cezaevlerinde hiçbir vaka olmadığını id-

dia eden Bakanlık, bugün en az 17 vaka olduğunu ve bunlardan üçünün ölümü sonuçlandığını açıkladı. Gerçek durumun açıklananndan çok daha vahim olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek.

TEPKİLER KAPSAMI SINIRLADI

AKP-Erdoğan iktidarı bu tasarımı pandemiden dolayı cezaevlerine yönelik tedbirlerin parçası olarak gündeme getirdiğini söylese de, bunun en az iki yıllık bir hazırlığın ürünü olduğu biliniyor. Fikir babasının faşist MHP olduğu bu projeye, özellikle içerde bulunan ülkücü-faşist çeteciler, katil ve tecavüzcüler saliverilmek isteniyordu. Fakat kendi aralarındaki bazı anlaşmazlıklardan dolayı şimdiye kadar uygulamadılar. Pandeminin yarattığı kaos ortamını fırsat bilerek, el altında bulunan tasarıya bir iki güncel madde ekleyerek aceleyle gündeme getirdiler. 70 maddelik tasarının sadece bir maddesinin koronaya ilişkin olması, fırsatçı ve ayrımcı niyetlerini ele veriyordu.

İlk gündeme getirdiklerinde, siyasi tutsaklar dışındaki tüm tutukluları kapsamamasını istiyorlardı. Fakat kamuoyunda

ortaya çıkan yoğun tepkilerden ve muhalefetin de bastırmasıyla geri adım atmak zorunda kaldılar. Meclis'e getirdikleri son halinde, siyasi tutsaklardan başka, cinsel suçlardan yargılananlar, kadınlara yönelik suçlar, uyuşturucu suçları ile kasten öldürme suçlarını da kapsam dışı bırakmak zorunda kaldılar. Fakat her zamanki gibi uygulamada ciddi hukuksuzluk ve kanunsuzlukların yanacağını tahmin etmek güç değil. Bu yolla, kapsam dışı kaldığını iddia ettikleri birçok kişiyi sezdirmeden dışarı salmayacaklarının hiçbir garantisi yoktur.

MUHALİFLER İÇERİ, KATİLLER DIŞARI

Eski infaz yasasında adli davalarda alınan cezanın üçte ikisinin yatılması gerekiyordu. Yapılan değişiklikle bu oran yarıya indirildi ve bu kalıcı hale getirildi. Tümünü "terör" suçları havuzuna attıkları siyasi davalarda ise alınan cezanın üçte dördünün yatılması gerekiyor ve bu değişmeden kalmaya devam edecek. Değişikliğin getirdiği bir başka uygulama ise, 65 yaş üstü olanlar ile hamile kadınlar ve 0-6 yaş çocuklu annelerin saliverilmesi

olacak. Adli tıp raporu olan hasta tutsaklar da buna dahil edilecek.

Yeni yasa ile toplam 90 bin kişinin saliverileceği öngörülüyor. Siyasi tutsaklar ile, kapsam dışı bırakılan diğer suçlardan yatanlar bundan faydalanamayacak. Soma'nın, Çorlu'nun, Aladağ'ın, Berkin'in, Ali İsmail'in katilleri çıkacak. Fakat "terör" kisvesi altında tutuklanan öğrenciler, milletvekilleri, insan hakları savunucuları, gazeteciler, belediye başkanları, yazarlar ve binlerce devrimci tutsak içerde kalmaya devam edecek. Keza, yüzlerce çocuk anneleriyle birlikte içerde kalmaya devam edecek. Bu yasa AKP'nin yandaşlarını affetme yasasıdır.

Dinci-faşist iktidarın bu yasa değişikliğini gündeme getirmesinin amacı zindanları boşaltarak, tutsakları koronadan korumak değildir. Aksine, göz boyayarak kendi yandaşı faşist çete elemanlarını, kendi kumaşlarından katil ve tecavüzleri serbest bırakmaktır. Böylece hem kamuoyunun baskısını bertaraf etmiş olacak, hem binlerce mahkumu beslemekten kurtulacak ve hem de faşist rejimin ürünü yeni tutuklamalara yer açmış olacaklardır.

Diyabet'ten "korona incileri"

Diyabet İşleri Başkanlığı (DİB) her dönem sermaye iktidarının kullanışlı aparatlarından biri olmuştur. AKP iktidarında ise "altın çağ"ına ulaşan DİB, artık çok daha etkin, çok daha müsrif, çok daha politik, çok daha yozlaşmış bir çehreye bürünmüş durumda. Günümüzde sarayın gündemi ne ise, DİB'in gündemi de odur. Saray ne buyuruyorsa DİB onu uyguluyor. Bu utanç verici hizmetler karşılığında elbette mükafatını da alıyor. Yıllık bütçesini ortalama 7-8 ayda tüketen bu kuruma her zaman "ek bütçe" aktarılıyor. Dolar kuru 3 lira iken kurumun başındaki zatın "makam aracı"nın fiyatı 1 milyondur. Yani, rant-talan paylaşımından azımsanmayacak bir pay alıyor DİB'in kodamanları.

Koronavirüs salgınının yayılması, saray rejiminin bu kuruma atfettiği önemi daha da arttırdı. Halkın sağlığını hiçe

sayan AKP-MHP koalisyonun izlediği politikanın faturası ağır oluyor, daha da ağırlaşacak. Kitlelerde birikecek tepkiyi hafifletme manevralarında DİB'e önemli görevler biçilmiş görünüyor. Koronanın umreciler aracılığıyla ülkeye taşınması, ardından ise Cuma namazını camilerde kıldırarak virüsün yayılmasına katkıda bulunması gibi ciddi "günahları" olsa da DİB Başkanı tüm pişkinliğiyle toplumun karşısına çıkıp vaazlar verebiliyor.

DİB'İN VİRÜSE KARŞI ETKİLİ ÖNLEMİ(!)

Korona virüsünün ülkeye taşınmasında olduğu gibi yayılmasında da uğursuz bir rol oynayan DİB, virüse karşı etkili mücadele yolunu da bularak herkesin derin bir nefes almasını sağladı.

Ramazan ayının başlaması vesilesiyle

bir video yayınlayan DİB Başkanı Ali Erbaş, "Bir musibetle karşı karşıya kaldığımız bugünlerde, Ramazan-ı Şerif'i vesile edinerek içten ve samimi dualarımızla, insanlığın bir an önce bu musibetten kurtulması için yüce Mevla'ya niyazda bulunalım" ifadelerini kullandı. Oysa tüm dinlerin kutsal kabul ettiği mekanlar aylardır kapalı. Önce ayak direse de A. Erbaş camilerde namaz kılınmasına ara vermek zorunda kaldı. Zatı alileri de artık sarayda "VIP Cuma namazı" kıldırarak iktifa ediyorlar.

FAİL BULUNDU!

Virüs dünyaya yayılmışken, her gün binlerce kişi hayatını kaybederken tekrar sahneye çıkan Ali Erbaş "ikinci bomba"sını da patlattı. "Yeryüzünde meydana gelen her bir şeyin Allah'ın takdiri ile olduğunu" iddia eden A. Erbaş, koronanın

dünyaya yayılmasından, yüzbinlerce insanının ölümünden sorumlu olan "faili" saptadığını ilan etti.

Ali Erbaş konuşmasında, "Ne yaptık da Rabbimiz insanlığa bu musibeti verdi, diyoruz. Rabbimiz, ayet-i kerimede 'Başınıza her ne musibet gelirse kendi yaptıklarınız yüzündendir. O, yine de çoğunluğu affeder' buyuruyor. Bu açıdan yeryüzünde yaşayan tüm insanların, hem Müslümanların hem de gayrimüslimlerin kendisiyle yüzleşmesi gerekiyor. Kendimizi bir muhasebeye tabii tutmamız gerekiyor." dedi.

Virüsün nereden, neden çıktığı, dünyaya nasıl yayıldığı ortada iken, öte yandan toplumlar bilim insanlarının geliştireceği aşıya, sağlık emekçilerinin tedavilerine umut bağlamışken DİB Başkanı'nın döktürdüğü bu inciler de neyin nesini?

DIYANET Mİ KIRLI SİYASET Mİ?

Korona günlerinde A. Erbaş'ın bu akla ziyan açıklamaları DİB'in "ahretlik" işlerden çok, militan bir politik misyonla hareket ettiğini kanıtıyor. Ancak bu utanç verici rolü oynarken bazı "mistik" laflar ederek güya politik hedeflerini örtüyor. Oysa "takke düşmüş kel görünmüş"tür. Bu açıklamalar tepeden tırnağa politiktir. Amacı da virüsle mücadelede rezaletten rezalete koşan AKP-MHP koalisyonunun suçlarını örtmek, tüm sorumluluğu "göklere" havale etmektir. Tabi "günahkar kullar"ın da "ne yaptık" diye kendilerine sormaları gerekiyor. Dinci-faşist rejim ise, A. Erbaş'a göre "sütten çıkmış ak kaşık"tır.

Din kisvesi altında çalışan bir kurumun bu derece militan-politik bir tutum alması, üstelik bunu kokuşmuş dinci-faşist rejimi paklamak için yapması, DİB'in yozlaşmanın dip çukuruna demir attığını gözler önüne seriyor.

Salgın günlerinde "maskeli ihaleler"

AKP iktidarı salgın günlerinde yağma ve talana hız kesmeden devam ediyor. Kanal İstanbul, sahra hastaneleri, otoyol, millet bahçesi, maden ocakları, lüks araç ihaleleri devam ediyor. İşte salgın günlerinde öne çıkan ihaleler:

- Türkiye'de salgının ilan edilmesinin hemen ardından Kanal İstanbul projesi kapsamında tarihi Odabaşı ve Dursunbey köprülerinin taşınması için ihale gerçekleştirildi. İktidar Kanal İstanbul'a karşı büyüyen tepkinin salgın sebebiyle geri çekilmesini adeta fırsata çevirdi.

- Atatürk havalimanının mevcut binaları hastaneye dönüştürülebilecekken havalimanının pistleri kırılarak inşaata başlandı. Sancaktepe'ye ve Atatürk Havalimanı'na yapılacak sahra hastanelerinin yapımı yandaş firma Rönesans Holding'e verildi. İşçi düşmanlığı ile bi-

linen Rönesans Holding aynı zamanda "Ak Saray"ı ve şehir hastanelerini de yapan firma. Sahra hastanelerinin yapımı için ihale dahi açmaya gerek duyulmadı. Erdoğan hastanelerinin yapılacağını 6 Nisan'da kamuoyuna açıklarken Rönesans Holding hastaneleri kendilerinin inşa edeceğini 5 Nisan'da duyurmuştu.

- Saldı Gölü'ne millet bahçesi yapımına salgın günlerinde devam edildi. Ayakla dahi basılması yasak olan kumsala iş makinalarıyla girilmesi kamuoyuna yansıdı. Bir yandan da TOKİ 14 millet bahçesinin ihale sürecine devam ediyor.

- Döviz cinsinden geçiş garantili otoyol ihaleleri de salgın günlerinde devam ediyor. 26 Mart'ta yap-işlet-devret yöntemiyle yapılan Aydın-Denizli otoyolu ihalesinde işletme süresince verilen trafik/gelir garantisinin 1,8 milyar dolar (11,8 milyar TL) olduğu ortaya çıktı. 27 Mart'ta ise Rize Güneysu için 152,6 milyon TL'lik yol ihalesi yapıldı. Böylece ihaleyi alan Fora İnşaat bölgede son altı ayda ikinci ihalesini aldı.

- Maden ihaleleri de salgın günlerinde hız kesmeden devam ediyor. Ordu Fatsa'da siyanürle altın ayrıştırması

yapılırken, maden sahasına yakın Gürgentepe, Perşembe ve Fatsa'da yer alan 1986 hektar alanda maden arama alanı ihalesi gerçekleştirildi.

- Cumhurbaşkanlığı'nın 14 yeni araç için ihale açmasının ardından Ankara Valiliği de 9'u şoförlü olmak üzere 18 adet ultra lüks araç kiralamak için ihale açtı.

Yukarıdaki ihale örnekleri AKP iktidarının salgın günlerinde yağma ve talana devam ettiğini gösteren bazı örnekler. İktidar bir yandan "Çarklar dönecek, üretim devam edecek!" diyerek işçileri sağlıksız koşullarda çalışmaya zorlayıp, halk sağlığına dair yeterli önlemleri almazken diğer yandan da "maskeli ihaleler" açıp yağma ve talan projelerini sürdürüyor.

BDSP'den 1 Mayıs çağrısı

Tarihsel ve sınıfsal özüne uygun 1 Mayıs için birleşik mücadeleyi örgütleyelim!

Koronavirüs salgınının yaygınlık kazandığı ve krizin etkisinin derinleştiği bir dönemde 1 Mayıs'a ilerliyoruz.

Koronavirüs salgını iki sınıfın çıkarlarını karşı karşıya getirmişken, bu 1 Mayıs çok daha büyük bir önem kazanmış bulunuyor. İnsani faturası her geçen gün büyüyen salgın süreci, kapitalizmin insanlığa hiçbir gelecek sunamayacağını bir kez daha ve yakıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Kâr odaklı bu sistem insan hayatını hiçe saymakla kalmıyor, tüm canlı yaşamı da tehdit ediyor.

Dünya genelinde yaygınlık kazanan salgının çok yönlü faturası işçi ve emekçilere kesiliyor. İşçi ve emekçilerin örgütsüzlüğü ve dağınıklığı, sendikaların bürokratik yapısı, işçi sınıfının sermaye karşısında savunmasız kalmasına neden oluyor. Salgının yaygınlık kazandığı şu günlerde sınıfın örgütlülüğünün güçlendirilmesi ve sınıf mücadelesinin büyütülmesi ihtiyacı ortaya yerde duruyor.

SALDIRILARA KARŞI MÜCADELEYİ BÜYÜTELİM!

Sermaye sınıfı ve onun hizmetindeki AKP iktidarı, Koronavirüs salgınına fırsata dönüştürmek için her türlü adımı atıyor. Sermayenin çıkarları için toplum sağlığı hiçe sayılıyor. Milyonlarca işçi ve emekçi ölümle burun buruna çalışmak zorunda bırakılıyor. Ülke genelinde olduğu gibi fabrikalarda da göstermelik önlemler alınıyor. Sermayenin uzun süredir talep ettiği bir dizi saldırı bir bir hayata geçiriliyor. Telifli çalışma süresinin uzatılması, patronlara ücretsiz izine çıkarma hakkının tanınması, işsizlik sigortası fonunun

yağmasının hızlandırılması, sınırlı olan sendikalar haklarının kullanımının engellenmesi, polis devleti uygulamalarının artırılması gibi adımlara hergün yenileri ekleniyor. AKP iktidarı işçi ve emekçilerin güçlü örgütlülüklere sahip olmasını önemli bir avantaj olarak kullanıyor.

İşçi sınıfı ve emekçiler yaşamakta olan süreç ve saldırılar karşısında ciddi bir öfke biriktirmiş bulunuyor. 1 Mayıs'ın ön günlerinde, sermayenin saldırıları karşısında işçi sınıfının hakları ve geleceği için sınıfsal birliğini sağlamak, biriken öfkenin kapitalist sömürü düzenine yönelmesini sağlayacak kanallar açmak güncel görev ve sorumluluktur.

1 MAYIS'TA HAKLARIMIZ VE GELECEĞİMİZ İÇİN MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM!

Tüm dünyada sermaye sınıfı ve hizmetindeki iktidarlar, koronavirüs salgınının ve krizin faturasını işçi ve emekçilere keserken, baskı ve algı operasyonlarıyla geniş yığınların hareket alanını daraltıyorlar. Tüm adımları burjuvazinin sınıfsal çıkarlarını korumak için atıyorlar. İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ın içeriğini boşaltmak için yıllardır canla başla çalışan sermaye işbirlikçisi sendikalar da, salgını bahane ederek ve hiçbir alternatif üretmeden, 1 Mayıs miting ve etkinliklerini iptal ediyorlar. İşçilerin sağlığı için ücretli izin mücadelesinden ise geri duruyorlar.

Ülkemizde de gerici-faşist iktidar salgını, "toplum sağlığı" adına tüm eylem ve etkinlikleri yasaklamanın bahanesine dönüştürmüş durumda. Fabrikaların ça-

lıştığı, işçilerin çalışma ve yaşam koşullarının ağırlaştırıldığı, temel ihtiyaçlara ulaşımın zorlaştığı koşullarda, "toplum sağlığı" adına aldıklarını iddia ettikleri tüm önlemler baskı ve köleliği derinleştirmekten başka bir şey ifade etmiyor.

FABRİKALARI VE HAYATIN HER YERİNİ MÜCADELE ALANINA ÇEVİRELİM!

Öncü işçiler ve emekçiler, ilerici ve devrimci güçler, toplumun geniş kesimlerine yönelen saldırılar karşısında birlikte hareket etmelidirler. Sermayenin her türlü baskı ve zorbalığına karşı fabrikaları ve tüm yaşam alanlarını mücadele alanına çevirmek için adımlar atmalıdırlar. 1 Mayıs'ı işçi sınıfının, emekçilerin, toplumun baskı altındaki diğer kesimlerinin sermaye karşısında güçlü bir duruş sergilediği, haklarını ve geleceğini savunduğu bir güne dönüştürmelidirler. Sermayenin tüm yasaklama girişimlerine, engellemelerine ve zorbalığına karşı, salgının yarattığı koşullar göz önünde tutularak, yaygın, etkili ve sınıfın gücünü ortaya koyacağı 1 Mayıs hazırlıklarını hayata geçirmelidirler. Milyonlarca işçinin çalışmaya zorlandığı bu günlerde, tüm fabrika ve işletmeleri 1 Mayıs alanına çevirebilmek için harekete geçmelidirler.

Başta meydanlar olmak üzere işçi ve emekçilerin kendilerini ifade edebileceği tüm alanlar iktidarın keyfi yasaklarıyla şimdiden engellenmektedir. Bu keyfi uygulamalar ve sokak-meydan yasakları, salgının yarattığı sağlık sorunlar göz önünde bulundurularak, yaratıcı ve inisiyatifli girişimlerle boşa düşürülmelidir.

Hafta içi fabrikalar harıl harıl çalışırken hafta sonu için alınan sokağa çıkma yasakları, göstermelik olduğu kadar, 1 Mayıs'a yönelik bir hazırlığın da ifadesidir. Bu sözde önlem 1 Mayıs günü sokağa çıkma yasağı ile her türlü etkinliğin önünü kesmek için kullanılacaktır. İktidarın bu hesaplı adımı boşa düşürülmeli, 1 Mayıs'ı işçi sınıfının emekçilerin kapitalist barbarlığa karşı sesini yükselttiği bir güne dönüştürmek harekete geçilmelidir.

Öncü işçileri, emekçileri, devrimcileri ve ilerici kurumları sermayenin ve AKP iktidarının her türlü baskı ve zorbalığına karşı 1 Mayıs'ı birlikte ve güçlü bir biçimde örgütlemeye davet ediyoruz. Tüm baskı ve engelleri aşmak için, temel hak ve özgürlüklerimiz için, tarihsel ve sınıfsal özüne uygun birleşik ve güçlü 1 Mayıs hazırlıkları için yaratıcı yöntemler bulmaya ve ortak davranmaya davet ediyoruz.

İşçi sınıfının örgütlülüğünü ve mücadelesini büyütme için fabrikalarda, mahallelerde, hayatın olduğu tüm alanlarda ortak mücadele komiteleri kurmaya, yaygın 1 Mayıs hazırlıkları yapmaya davet ediyoruz.

Koronavirüs salgınının ve krizin faturasını sermayeye ödetmek için ortak taleplerimizi belirlemeye, birleşik mücadeleyi büyüterek 1 Mayıs'a hazırlanmaya davet ediyoruz.

Krizin ve salgının faturasını kapitalistler ödesin!

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Kahrolsun sermaye diktatörlüğü!

Yaşasın 1 Mayıs!

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU

17 NİSAN 2020

İstanbul 1 Mayıs Platformu'ndan eylemler

Çok sayıda kurumun bir araya gelerek oluşturduğu İstanbul 1 Mayıs Platformu, 1 Mayıs'ın hemen öncesinde çeşitli eylemlerle işçi ve emekçileri 1 Mayıs'a çağırıyordu.

"HAYATIMIZ İÇİN ÜRETİMİ DURDURMAK, ÖRGÜTLÜ HAREKET ETMEK"

Polen Tekstil önünde 28 Nisan'da iş çıkış saatinde bir araya gelen İstanbul 1 Mayıs Platformu, işçilere seslendi. Platform adına yapılan çağrıda şunlar söylendi:

"Koronavirüs salgını sırasında salgın tehlikesine karşı çalışmak zorunda kalıyoruz. Biz işçiler, bir yandan açlıktan ölmeye bir yanda da işsizlik korkusu ile virüsten ölmeye zorlanıyoruz. Bunların hiçbirisi reva değil. Hayatımız hiçbir patronun kazancından daha değerli değil. Patronlara kazandırdığımız paralar sizin hayatlarınızdan daha değerli değil. Tekstil zorunlu üretim alanlarına dahil değil. Yani siz çalışmasanız da bu bir sorun değil. Şimdi alınan bütün önlemler sermayeyi düşünüyor. Bizler ölümlerle burun buruna çalışmak zorunda bırakılıyor.

Tekstil firmalarında koronavirüs görülmektedir. Ölüm haberleri tekstil fabrikalarından gelmeye başladı. Biz hiç kimsenin kârı ve kazancı için ölüme gitmek zorunda değiliz. Üretimden gelen gücümüzü kullanarak başta hayatımızı ve yakınlarımızın hayatı için üretimi durdurmak birlikte örgütlü hareket etmek tek şansımız"

"Evde açlık, işte salgın! Kahrolsun kapitalizm, yaşasın 1 Mayıs! Bijî yek gûlan!", "Çalışırken ölmek istemiyoruz" yazan pankart açılan eylem sloganlarla bitirildi.

HARAMİDERE'DE 1 MAYIS AÇIKLAMASI

Haramidere gerçekleştirilen eylemde de işçi ve emekçiler 1 Mayıs'ta mücadeleyi yükseltmeye çağrıldı. Açıklamada şunlar ifade edildi:

"Tüm dünyaya yayılan koronavirüs salgını kapitalist sömürü ve yağma düzenini tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi. Tüm dünyada, işçi-emekçilerin, hakların sömürü, yağma ve baskılara karşı büyük ve yaygın tepki ve protestoları ile sarsıl-

dığı, kapitalizmin dünya çapında derin bir ekonomik kriz içinde olduğu, işçi-emekçilere, haklara, insanlığa hiçbir gelecek sunmadığı bir dönemde salgınla yüz yüze kaldık."

"İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü"nde başta çalışmak zorunda bırakıldığımız işyerleri olmak üzere, bulunduğumuz her yerde, meydana, mahallede, sokakta, balkonda, 1 Mayıs'ta taleplerimizi güçlü bir şekilde seslendirmeye çağırıyoruz" denilen açıklama "Yaşasın 1 Mayıs" sloganları ile bitirildi.

ÇAPA'DA 1 MAYIS EYLEMİ

İstanbul 1 Mayıs Platformu'nun, 28 Nisan'daki eylem adreslerinden biri de Çapa'daki İstanbul Tıp Fakültesi girişiydi.

"Evde açlık, işte salgın! Kahrolsun kapitalizm, yaşasın 1 Mayıs! Bijî yek gûlan!" pankartı ile gerçekleştirilen eylemde basın açıklaması yapıldı. Açıklama öncesinde salgın koşullarına rağmen 1 Mayıs'ta mücadelenin yükseltildiği ifade edildi ve haftalık 1 Mayıs eylem programı aktarıldı. Konuşmanın devamında koronavirüs nedeniyle hayatını kaybeden sağlık emekçileri ve '77 1 Mayıs'ında hayatını kaybedenler anılarak saygı duruşu yapıldı.

Saygı duruşunun ardından TTB adına konuşma gerçekleştirildi. Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu ve hayatını kaybeden sağlık emekçileri anılarak başlayan TTB konuşmasında koronavirüs salgınının dünya ölçeğinde etkisinden bahsedildi. 1 Mayıs'ın gerçekleştirildiği koşullar aktarıldı. Mücadeleye devam edileceği belirtilerek "1 Mayıs'ı her yerde fabrikalarda, evlerde, hastanelerde kutlayacağız" denildi.

Konuşmanın ardından basın açıklaması gerçekleştirildi. Açıklama da "Kapitalist sömürü yağma düzenine karşı yaşasın 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü" denilerek kapitalizm teşhir edildi. "Koronavirüs salgını koşullarında üretim devam ettirilerek, işçi ve emekçiler ölüme terk edildi" ifadelerinin kullanıldığı açıklamada kadınların yaşadığı sorunlar üzerinde duruldu. AKP iktidarının rant ve talan politikaları devam ettiği vurgulanarak Kürt halkına dönük saldırıları aktarıldı. İnfaz düzenlemesine değinilen açıklamada AKP iktidarının savaş politikaları ifade edilerek 1 Mayıs

yaklaşırken güncel durum aktarımı yapıldı.

Bu koşullarda, 1 Mayıs'ın çalışmak zorunda kalınan fabrikalarda, balkonlarda, evlerde kutlanacağı aktarılan açıklamada talepler dile getirildi. Son olarak "Virüs evet ancak asıl kapitalizm öldürür", "Krizin de salgının da faturası sermaye sınıfına" denilerek açıklama bitirildi.

"Yaşasın 1 Mayıs!", "Asıl virüs kapitalizm, dünyayı emekçiler kurtaracak!", "Yaşasın 1 Mayıs, bijî yek gûlan!", "Yaşasın 1 Mayıs, yaşasın sosyalizm!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!" sloganları atılarak eylem sonlandırıldı.

TUZLA TERSANELERİNDE 1 MAYIS ÇAĞIRISI

1 Mayıs çalışmaları kapsamında 27 Nisan'da Tuzla'da gerçekleştirilen eylemde, İstanbul 1 Mayıs Platformu adına yapılan konuşmada, "Evde kal' diyen iktidar bize çalışın diyor. Yaşamamız tehlikede. Yaşam hakkı grevini hayata geçirelim. 1 Mayıs'a giderken yaşam hakkımızı kullanalım, işe gitmeyelim" denildi.

Sermayenin ve tersane patronlarının çarkları durmasın, karların daha fazla zarar etmesinler diye işçilerin ve ailelerin hayatının hiçe sayıldığı vurgulanan konuşmada şunlar ifade edildi:

"1 Mayıs'a sahip çıkmalı, haklarımızı sahip çıkmalıyız. İşçiler boynunu büktüğü, sermaye karından vazgeçmediği sürece ölümler devam edecek..."

...İktidar sermayeyi koruyor, işçileri ölüme terk ediyor. Tersanelerde toz mas-

kesi kaldırıldı, cerrahi maskeler dağıtıldı yerine. Tersanelerde toz maskeleri kullanılmak zorunda. Virüs bahane edilerek işçi sağlığı iş güvenliğini yok sayıyorlar. Hafta sonu sokağa çıkma yasağı vardı ama tersane patronları sabah 8 akşam 6 olarak çeviriyor.

...Patronlar iktidarın aldığı yasak kararını kara, fırsata çeviriyor. İşçileri, 8 saatten fazla çalıştırıyorlar. Tersaneler çok tehlikeli işler alanında olduğu için yasa 7,5 saatten fazla çalıştırılmaz diyor. Ama tersane patronları hükümetten aldığı güçle çalışma saatlerini arttırdı."

Tersane ortamında sosyal mesafenin kurulmasının mümkün olmadığı, çalışma koşullarının buna müsaade etmeyeceği anlatılan konuşmada "Yaşam hakkımız için, ailelerimize ve kendi geleceğimize sahip çıkmak için ücretli izin talebiyle üretime ara verilmesi" gerektiği anlatıldı.

İşçilere birlik olma çağrısı yapılan eylemde "birlik olmaz isek yarın sorunlarımız daha büyüyecek ve salgını evlerimize taşıyacağız" denildi. 1 Mayıs'a yaklaşırken ücretli izin hakkı için mücadeleyi yükseltme çağrısı yapıldı.

Açıklamada işçilerin birlik, mücadele, dayanışma günü 1 Mayıs'a sayılı günler kala taleplerimizle, yaşam hakkımız için alanlarda olmaya çağrıldı. 1 Mayıs'ın dil, din, renk ayrımı olmaksızın kutlanan tek bayram olduğu ve 1 Mayıs'ta alanlarda olmanın önemine vurgu yapıldı.

Tersane işçilerinin ilgisinin yoğun olduğu açıklama atılan sloganların ardından sloganlarla bitirildi.

DISK yönetiminin işi sermaye düzenine görev hatırlatmak mı?

Peki DISK'in görevleri ne olacak!

E. Eren Yılmaz

DISK yöneticileri İş-Kur önünde gerçekleştirdikleri bir basın açıklaması ile AKP'ye görevlerini hatırlattı, yapılan uygulamaları eleştirdi, taleplerini dillendirdi. Sosyal mesafe kuralına uygun gerçekleştirilen basın açıklamasında AKP'nin sermayeye hizmet eden ekonomi paketleri ve salgın karşısında alınan/alınmayan önlemler eleştirildi. İşçi sınıfına dayatılanlar vurgulu cümlelerle ifade edildi.

Son birkaç haftalık pratiklerinin bir kez daha gösterdiği gibi, son basın açıklaması ,eylemi' de DISK bürokratlarının sınıf mücadelesi içinde nerede durduklarını, neyi ve hangi anlayışı temsil ettiklerini bir kez daha gösterdi. Evet DISK bürokratları iki günde bir yaptığı keskin açıklamalarla AKP'ye, sermayedarlara görevlerini hatırlatıyor. Bu ,çabalara' bugün basın açıklaması yapmayı da ekleyerek, salgın sürecinde dayatılan ekonomik, sosyal yıkımı, işçilerin sağlığını hiçe sayan uygulamalara karşı ,mücadelesini' yeni bir aşamaya taşıdı. Denilebilir ki bunda ne var? Şu içinden geçtiğimiz günlerde hiçbir sendika sesini dahi çıkartmazken, DISK ikide bir açıklama yapıyor, TV ekranlarına çıkıyor, işçilerin taleplerini dile getiriyor, AKP'yi eleştiriyor. Hatta kimi açıklamalarında süre vererek AKP'yi basınç altına almaya dahi çalışıyor. Yani işçiler adına mücadele eden tek sendika ve daha ne yapabilir ki? Bugüne kadar olduğu gibi, bugün de bunları ifade edenler var. Biz de diyoruz ki; peki değişen ne?

Konu DISK olunca, Türk-İş ve Hak-İş gibi sendikaların pratikleri temel bir kıstas olarak alınıyor ve DISK'in ,en azından' yaptıkları nur nimet sayılarak, körü körüne bir DISK savunusu ortaya konuluyor. Renkleri ve tonları değişse de sendikal bürokrasinin tutumları aynı yere hizmet ediyor ve sınıf mücadelesinin önünde temel bir engele dönüşüyor. Bunu söylediğimizde kimisi kazan kaldırıyor, ,ama' ile başlayan gerekçelendirmeler peşi sıra diziliyor...

Gelinen noktada DISK bürokratlarına ve körü körüne DISK tutuculuğu yapanlara da ,görevlerini hatırlatmak' gerekiyor. Bu hatırlatma vurgusu yanlış anlaşılmasın, bu bürokratların eleştirisiyle adım atmalarını elbette beklemiyoruz. Zira, sendika bürokratları sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına yanıt üretebilecek adım atamazlar. Ne böyle bir bakışları ne de

niyetleri vardır. Onların sınıf mücadelesi adına yapabileceklerinin en ileri, şu sıralar DISK bürokratlarının yaptığı ,rica-minnet' ile sorun çözmeye çalışmaktır. Bakışları, bilinçleri sermaye düzeninin çizdiği sendikacılık sınırlarının dışına çıkamaz. Oturdıkları koltukları koruma öncelikleri, pratiklerini belirleyen temel yaklaşımları arasındadır.

On binlerce üyesi olan bir işçi sendikasının tepesine çöreklenmiş bürokratların işi, kendi üyeleri de dahil milyonlarca işçinin her gün yaşadığı sorunları ikide bir tekrarlamak mıdır? Sermaye düzeninin, AKP eliyle bu kadar pervasızca davrandığı, ekonomik-sosyal yıkımı devreye soktuğu, attı her adımda katı bir burjuva sınıf tutumu ile davrandığı bir süreçte, sorun ,sınıf mücadelesi güzellemleri' yapmak mı?

İşçi sınıfının on yıllardır biriktirdiği mücadele deneyimi, bu deneyim içinde sendikal mücadelenin rolü ortada iken, bu tarihe atf yapmaktan çok hoşlananların, kendilerini avutmak için bir anı olarak ortaya koydukları bu tarihten anladıkları nedir?

İşçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulları her geçen gün daha da çekilmez bir hal alıyor. Salgın vesilesiyle gündeme

gelen yeni saldırı paketlerine, işçilerin ve ailelerinin sağlığını hiçe sayan dönmüş kâr hırslı uygulamaların eklenmesi tabloyu daha da ağırlaştırmaktadır. Sermaye sınıfı bir bütün olarak seferberlik halinde işçi sınıfına düşman politikaları hayata geçirirken, süreci kendileri için fırsata çevirmeyi esas iş haline getirmiş durumda. Atılan her adımda biraz daha teşhir olan bu uygulamalara işçi sınıfı cephesinden de tepki giderek artıyor. Ancak bilinç ve örgütlülük planında yaşanan zayıflık, tepkinin ne kadar güçlü olursa olsun açığa çıkmasını ve bir mücadeleye dönüşmesini engelliyor. İşçilerin örgütlü olduğu sendikaların verili tablosu ise bu hareketsizliği belirleyen önemli bir başlık olarak karşımıza çıkıyor.

Hal böyle iken, DISK gibi ,ilerici' sendikaların yapması gereken laf kalabalığı değil, pratik olarak mücadeleyi güçlendirebilecek, işçileri kendi talep ve istemleri üzerinden harekete geçirebilecek adımlar atmaktır. İşçi sınıfının ekonomik-sosyal taleplerini kazanabilmesi için, mücadele etmek dışında, üretimden gelen gücünü kullanmak dışında hiçbir yol bulunuyor. Üstelik şu içinden geçtiğimiz günlerde sermaye düzeninin hoyratlığı ortada iken bu acil bir ihtiyaçtır da. Sendi-

kaların gerçek rolü de bu süreçte aldıkları tutum ile açığa çıkabilir.

Bugün işçilerin önemli bir kesimi sorunlarını, yaşadıklarını biliyor. Taleplerini kendilerince dile de getiriyor. Nasıl bir risk ve tablo ile karşı karşıya olduklarını sezgileriyle bile kestirebiliyorlar. Alt alta bunları sıralamak, işçilerin taleplerini sadece dile getirmek, üstelik bunları ,mücadele ediyoruz' görüntüsü yaratarak ortaya koymak, gerçekte hiçbir şey yapmamak anlamına geliyor. İhtiyaç, taleplerin kazanılması için fabrikalardan başlayarak pratik bir mücadele örgütlemek, vakit kaybetmeksizin işçi sınıfını harekete geçirecek kanalları yaratmaktır.

Konuşmaya gelince mangalda kül bırakmayan bürokrat takımının anlamak istemediği ve kaçındığı tam da budur. Şu içinden geçilen süreç bunu tüm açıklığıyla ortaya koymuştur. İşçi sınıfı bu laf ebelerini aşip kendi yolunu yürümelidir. DISK tabanında bulunan öncü işçiler, kriterlerini Türk-İş ve Hak-İş gibi gerici, iktidar yandaşı sendikal yapılara göre değil, işçi sınıfı mücadelesinin ihtiyaçlarına göre koymalı, bu mücadelenin önünde ki tüm engelleri aşma iradesi ve çabası ile görevlerine bakmalıdır.

Ücretsiz izin saldırısı ve devrimci sorumluluk!

Burjuvazi ve hizmetindeki hükümetler her zaman sınıfsal çıkarlarını esas alan düzenlemeler yaparlar. Ancak bu düzenlemelerin "halk için yapıldığı" safatasını ortaya atarak işçi ve emekçilerin tepkilerini bloke etmeye çalışırlar. AKP-saray rejiminin "işten çıkarmalar yasaklanıyor" riyakârlığıyla pazarladığı yeni torba yasa, bu iğrenç icraatların yeni örneklerinden biridir.

'TORBA YASA' ÜCRETSİZ İZİN SALDIRISININ ÖNÜNÜ AÇIYOR

Torba yasada "Geçici İstihdam Güvencesi" başlığı ile sunulan maddede, "üç ay boyunca İş Kanunu'nun 25/2 maddesi saklı kalmak üzere işçiler işten çıkarılmayacak" deniliyor. Ancak bu cümlenin ardından "işveren işçiyi ücretsiz izne ayırabilir" denilerek meselenin özü ortaya konuyor.

Toplu işten çıkarmalar almış başını gidiyor. Kapitalistler, ücretsiz izni kabul ettiklerine dair işçilere zorla imza attırıyor. İşçiler, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği yasasında yer alan korona salgınına karşı alınacak önlemlerden bile mahrum bırakılıyor. Oysa fabrikalardan gelen korona salgını haberleri katlanarak artıyor.

İşçilerin korona salgını kısıcında can güvenliğinden yoksun çalıştığı böylesi bir dönemde AKP, işçi sınıfının hayatına kast eden çalışma koşullarını değiştirecek önlemler almıyor. İşçilerin ücretli izin talepleri için kılını bile kıpırdatmıyor.

Peki, AKP rejimi ve onun şefi torba yasa ile ne yapmak istiyor? Ücretsiz izin önündeki engelleri ortadan kaldırarak kapitalistlerin elini serbest bırakıyor. Bugünkü haliyle işçiler rıza göstermedikleri, onaylamadıkları sürece kapitalistlerin işçileri ücretsiz izne çıkarması mümkün değil. AKP iktidarı "işten çıkarmaların yasaklanması" diye yutturmaya çalıştığı bu düzenleme ile kapitalistlerin diledikleri zaman işçileri ücretsiz izne göndermelerini için kapıları ardına kadar açıyor.

Ücretsiz izne gönderilen işçilere ödenecek maaş aylık 1200 liradan bile az. AKP iktidarı, günlük 39,25 TL ile sürünün diyor işçilere. Dahası işçilerin ücretsiz veya ücretli izin boyunca ek bir işte çalışmalarını da yasaklıyor. Şayet işçiler üç ay boyunca işten çıkarmaların yasaklanması adıyla pazarlanan torba yasasına aykırı davranıp çalışırlarsa "kapitaliste sadakat

göstermemek" gerekçesiyle suçlanacak, böylece tazminatsız olarak işten çıkarılmalarının yolu açılacak.

Torba yasaya göre kapitalistler, ücretsiz izne çıkarttıkları işçilerin sigortalarını yatırma yükümlülüğünden de kurtuluyor. Ayrıca ücretsiz izne çıkarılan işçileri bir tehlike daha bekliyor: bir ayı aşan ücretsiz izinlerde işçiler ve aileleri sosyal sağlık güvencesinden yararlanmayacak.

Ücretsiz izne çıkarılan işçilere günlük 39,25 TL'yi reva gören AKP iktidarı işçilerin mevcut yasal haklarını bile gasp etmek istiyor. Ücretli izne gönderilmesi durumunda işçiler hem maaşlarını tam alacaklar, hem de sigorta primleri tam olarak yatacağı. Ücretsiz izinle işçi sınıfına "al sana asgari ücretin yarısı, yaşa nasıl yaşarsan yaşa" deniliyor.

AKP rejimi Torba yasa ile kapitalistlere koruma sağlarken işçi sınıfının sefaletini daha da derinleştiriyor. İşçilere kısa çalışma ödeneği verilecek. Ancak bu ödeneğin kaynağı da işsizlik fonundaki paradır. "İşçi çıkarma yasaklandı" söylemleri işçi sınıfını aldatmaya yönelik iğrenç bir manevradır.

Böyle sunulmasının tek bir nedeni var? O da, ücretsiz izin dayatmasını yasal güvence altına alıp kapitalistlere yeni bir rant kapısı açmaktır.

İşsizlik fonunda biriken para işçilerindir. Tam da korona salgını döneminde işçiler için kullanılması gerekiyor. AKP iktidarı ise, başından itibaren işsizlik fonunu kapitalistler için yağmaladı. Şimdi de kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin dayatması kapsamında işçilere yapılacak ödemeleri işsizlik fonundan karşılamak istiyor.

SENDİKA AĞALARI NE YAPIYOR?

Yapılan açıklamalara göre, ücretsiz izin düzenlemesine üç işçi konfederasyonu da karşı! Türk-İş Başkanı Ergün Atalay: "İşten çıkarmaların yasaklanmasını biz en başından bu yana talep ediyoruz. Ancak yasa çıkana kadarki işten çıkarmaların da engellenmesi için bir düzenleme veya kısıtlama yapılması çalışanları rahatlatacaktır. Düzenleme içinde yer alan ücretsiz izin uygulamasının ise gereksiz yere kullanılmasından kaygılıyız" dedi. Peki, kamuda çalışan işçilerin TİS sürecinde, bakanla yaptığı basın toplantısında işçileri nasıl sattığını anlatırken "mikrofon kazası"na uğrayan bu ağa, nasıl bir çözümün peşinde koşuyor? "Tüm bu kaygıların dikkate alınarak taraflarla görüşülerek bir noktaya varılmasını istiyoruz" diyor. Türk-İş üyesi yüz binlerce işçinin gücünü hareket geçirmek konusunda tek kelime söylemiyor. Ama saray rejimiyle, kapitalistlerle anlaşmak için utanç verici bir şekilde yalvarıyor.

Hak-İş Başkanı Mahmut Arslan ise, ücretsiz izin dayatmasına lafta bile karşı çıkmadı. AKP-saray rejiminin bu 'Aslan'ı: "Biz zaten TİSK'le yaptığımız birçok toplantıda da üretimin devam etmesi çalışanların korunması noktasında uzlaşmaya vardık. Ancak benim korkum çalışanların sendikalı olmadığı nispeten küçük işletmelerde durumun suiistimal edilmesi. Bu dönemde ücretsiz izne çıkarma sözkonusu olacağına bile, bu çalışanların asgari ücretin yüzde 60'ı veya asgari ücret düzeyinde bir ücretle desteklenmesi gerekir" dedi. Yani TİSK denilen kapitalistlerin örgütü ve onların vurucu gücü AKP iktidarıyla uzlaşma içinde "çözüm" araya-

caklar. Bu alçaltıcı açıklama, Hak-İş ağalarının ücretsiz izin saldırısı konusunda da AKP'yle suç ortaklığı yaptığını gözler önüne seriyor.

Arzu Çerkezoğlu da DİSK'in ücretsiz izin dayatmasına karşı olduğunu açıkladı. Arzu Çerkezoğlu; "Taslağa göre fesih yasağı uygulanan hallerde işveren işçiyi ücretsiz izne ayırabilecek. Ücretsiz izin uygulaması meşrulaştırılmaz. Böylece ücretsiz izne çıkarılan işçilere normal şartlarda hak edecekleri işsizlik ödeneği ve kısa çalışma ödeneğinden çok daha düşük ödeme yapılması amaçlanıyor. Taslakta yer alan miktar asgari ücretle çalışan bir işçiyeye ödenen en düşük işsizlik ödeneği ile aynı. Örneğin kısa çalışma ödeneği uygulanacak olsaydı bin 752 TL ile 4 bin 381 TL arasında ödenek alacak işçiyeye sadece bin 1177 TL ödenmesi planlanıyor" dedi. Bu açıklamayı yapan DİSK Genel Başkanı Torba yasayla gündeme getirilen saldırılara karşı mücadeleye dair söz söylemekten özenle kaçınıyor. Uzlaşmacı, müzakereci sendika anlayışına uygun bir tutum sergiliyor.

SONUÇ YERİNE...

AKP iktidarı korona salgınının tozu-dumanı içinde sermayeyi koruyan ücretsiz izin dayatmasına yasal bir kılıf giydirmeye hazırlanıyor. Bir defa daha kapitalistlerin çarkının dönmesi için mesai yapıyor.

İşçilerin taleplerine ve mücadele isteğine rağmen üç konfederasyona ege-men olan anlayışlar ısrarla mücadeleden kaçıyor. İşçiler bir defa daha ücretsiz izin saldırısına meşruiyet kazandıran yasa karşısında sendikalarının yanlarında olmadığını görüyorlar.

İşçilerin talepleri açık ve nettir: Korona salgını boyunca işçilerin tümü ücretli izne ayrılmalı. Ücretsiz izin dayatması ve işçileri sefalete mahkum eden düzenleme kabul edilemez. İşçi sınıfının korona günlerinde evde kalmasına ve insanca yaşamasına yeten ücret ödenmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, sermayeyi koruyan torba yasa geri çekilmelidir. AKP'ye bunu kabul ettirmenin tek yolu var; işçi sınıfı birleşik mücadele için seferber olmalı, fabrikalarda/işletmelerde örgütlenmeli, mücadele ateşini tabanda harlayarak haklarını söke söke almalıdır!

Pandemi, tarım işçileri ve kıtlık korkusu

Sermaye devletlerinin korona salgını karşısında içine düştükleri çaresizlik, tarım mevsiminin başlamasıyla birlikte içinden çıkılmaz hale geliyor. Bir yanda kentlere yığılı nüfusun beslenmesi için gerekli olan tarımsal ürünlerin tedarik edilmesinin baskısı var. Diğer yanda tarım alanlarının ekilmesi, çapalanması ve hasadın kaldırılması sorunları orta yerde duruyor. Yarattıkları sorunlar içinde kıvranan kapitalist devletler, her zaman olduğu gibi çözümü tarım işçilerinin yaşamlarını şansa ve kaderin eline terk etmekte buluyorlar.

HER SINIF PANDEMİ VE SONUÇLARINI DEĞİŞİK YAŞIYOR

Pandeminin etkisi gibi sonuçları da kapitalist ülkelerin sistem içerisinde tuttukları yere göre değişiyor. Tek tek kapitalist ülkeler bazında ise etkiyi sınıfsal ayrımlar belirliyor. Salgın toplumun farklı sınıflarını değişik oranlarda etkiliyor. Kısacası her doğal felaket gibi korona salgını da saraylar ile barakalarda aynı yıkıcı sonuçlara yol açmıyor. Revaçta olan iddiaların aksine, pandemi sınıfsal farklılıkları ortadan kaldırmak bir yana, daha çok belirginleştirerek görünür kılıyor.

Kapitalist-emperyalist metropoller açıkladıkları korona ekonomi paketlerinden çok az bir miktarını da olsa sosyal patlamayı yatıştırmak için harcaabilecek durumdadır. Kısa mesai çalışma ücretlerini ise işçilerden yapılan kesintilerden oluşan ve hala tam olarak yağmalayamadıkları işsizlik fonlarından karşılama imkanına sahipler. Elbette emperyalist metropollerdeki işçilerin bu kazanımlarının arkasında işçi sınıfının önemli bir mücadele kültürü birikimine ve deneyimine sahip olması yatıyor, ki işçi direnişleri ve grevleri tarihi bu kültürün aslını oluşturmaktadır. İşçiler bu tarihsel kültürlerinden aldıkları güçle, sendikaların işbirlikçi tutumlarına rağmen taleplerini ve iradelerini kapitalistlere kabul ettirebiliyorlar. Mercedes gibi büyük tekeller üretime devam etmek istemelerine rağmen işçiler arasında oluşan direniş dalgası, tekelleri geri adım atmak zorunda bırakabiliyor.

TARIM İŞÇİLERİ VE SORUNLARI

Türkiye gibi ekonomik ve finansal olarak emperyalist-kapitalist dünyaya

Tarım-hasat mevsiminin korona salgını dönemine denk gelmesi Türk sermaye devletinin de işini zorlaştırdı. Önceki yıllarda yaptığı gibi davranma, tarım işçilerini ve sorunlarını görmezlikten gelme lüksü kalmadı.

bağımlı ülkelerde ise emekçilerin payına ya evde kalıp açlıktan ölmek veya tezgah başlarında salgınla köşe kapmaca oynamak düşüyor. Birbirinden kopuk ve daha çok da gezginci olan mevsimlik ve kayıt dışı çalışanlardan oluşan tarım işçilerinin durumu genel tablo içerisinde çok daha vahimdir.

Finans kapitalin neo-liberal yağmacılığı, önündeki ulusal çitlerin ve gümrüklerin yıkılmasına bağlı olarak, geçen yüzyılın ortalarında, daha çok da 1980'li yıllarla birlikte dünyanın dört bir yanına bir virüs gibi yayılmıştı. Bu süreçten payına düşeni fazlasıyla alan Türkiye kapitalizminin hızlanan gelişmesi, tarımda köklü dönüşümü de beraberinde getirtirdi. Dünya Bankası'nın kırsal bölgeleri veya tarım alanlarını insansızlaştırma fonları bu süreci hızlandırdı. Küçük toprak parçalarının büyük tarım çiftliklerine dönüşmesinden çok tarımda yaygınlaşan makineleşmenin küçük toprak parçalarını rantabl olmaktan çıkarması sonucunda kentleşme katlanarak büyüdü. Bu dağılık küçük işletmelerde gününbirlik çalışarak hayatlarını sürdüren mevsimlik tarım işçileri, dünün yoksul topraksız köylülerinin boşalttığı işgücü alanını dolduranlardan oluşuyor. İşçileşme düzeyi, dolayısıyla

la da işçi kültürü ve mücadele deneyimi zayıf, örgütlenmesi zor olan bu kesimin nesnel durumu, bir araya gelerek ortak mücadele geliştirmesini olumsuz yönde etkiliyor.

2018 Mart dönemine dair Türkiye İstatistik Kurumu İşgücü Anketi'ne göre tarım işçilerinin sayısı 4 milyon 983 bin civarında. Bu sayının büyük bölümünü, başta Şanlıurfa, Adıyaman, Diyarbakır, Batman, Mardin, Şırnak olmak üzere Kürdistan'ın değişik illerinden gezici mevsimlik işçi olarak ilkbahardan başlayıp sonbahara kadar Türkiye'nin farklı bölgelerine çalışmaya gidenler oluşturuyor. Bu tabloya, son yıllarda hatırı sayılır miktarda Suriyeli savaş göçmeni de dahil olmuş durumda.

Hiçbir sosyal güvenceye ve hakka sahip olamayan, kayıt dışı ve kaçak çalıştırılan tarım işçilerinin bu dağılık tablosu, ucuza istihdamın önünü açıyor. Aynı tablo, kırdaki küçük ve orta burjuvazinin çoğu kere de işçilerin zaten düşük ücretlerinin tamamını ödememesini veya bir bölümüne el koymasını kolaylaştırıyor. Bu durum Türk sermaye devletinin de işine geliyor. Zira Tarım işçilerini asıl olarak Kürt yoksulları oluşturuyor ve çalıştıkları yerler ise kır burjuvazisinin yatkın oldu-

ğu gerici ve şoven milliyetçiliğin hakim olduğu bölgelerdir. Türk sermaye devleti bu sayede bir taşla iki kuş vurmuş oluyor. Hem işçileri ucuza çalıştıran ve hak edilen düşük ücretleri dahi gasp eden kırsal Türk burjuvazisini kollayarak, onları sisteme daha çok bağıyor hem de Kürt düşmanlığı üzerinden ihtiyaç duyduğu milliyetçi dalgayı köpürterek kentlere taşıyor. Bu zehir, sanayi proletaryasının bölünüp parçalanmasında da işlevsel oluyor.

SORUNLARDAN VE HALKTAN KOPUK, DAR KAFALILIK ÖRNEĞİ BİR GENELGE

Tarım-hasat mevsiminin korona salgını dönemine denk gelmesi Türk sermaye devletinin de işini zorlaştırdı. Önceki yıllarda yaptığı gibi davranma, tarım işçilerini ve sorunlarını görmezlikten gelme lüksü kalmadı. 20 yaş altı ve 65 yaş üstü nüfusun sokağa çıkmasını yasaklamış olması da durduk yere başına dert açtı. AKP-Erdoğan iktidarı tarım işçileri için yeni bir genelge yayınlamak zorunda kaldı. İşçileri Bakanlığı'nın, tarımsal üretimin devamı için alınan tedbirler kapsamında, 4 Nisan'da İller İdaresi Genel Müdürlüğü üzerinden il valiliklerine gönderdiği "Koronavirüs Tedbirleri/"

Mevsimlik Tarım İşçileri” konulu yazıda komisyon kurulması isteniyor: “İlde Valilerin başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile İl Tarım ve Orman Müdürü, İl Sağlık Müdürü, İl AFAD Müdürü, İl Göç Müdürü, kolluk temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, Ziraat Odası Başkanlığı gibi meslek odalarının temsilcilerinin yer aldığı bir komisyon kurulacak.”

Genelgede ayrıca, “İl dışından tarımsal insan gücü ihtiyacı varış ili valiliklerince tespit edilecek, bu ihtiyacın karşılanabileceği valiliklere bildirilecek. Talepte bulunulan valiliklerce Aracı Belgesi verilmiş kişiler veya işçi grubu temsilcileri aracılığıyla şehirlerarası seyahat edecek olan mevsimlik tarım işçileri belirlenecek.” dendiikten sonra, göz boyama babında ve asıl olarak da sorumluluğu üzerlerinden atmak için güya tedbirlere işaret ediliyor: “Mevsimlik tarım işçileri, harekete geçmeden önce gerekli sağlık kontrollerine tabi tutulacak ve seyrekleştirme kurallarına uygun toplu ulaşım araçlarıyla çıkış ilinden transit şekilde varış iline gidecekler.”

Masa başında hazırlanan genelgede, “İl ve İlçe Hıfzıssıhha Kurulları kararları doğrultusunda sürecin yönetilmesi için mevsimlik işçilerin konaklayacağı tesis, konteynır, çadırlarda yatak aralarının en az bir 1,5 metre olması, sosyal alanlarda 1,5 metre olan kişiler arası sosyal izolasyon mesafesinin korunması, kapalı alanın sıklıkla havalandırılması, bu yapılamıyorsa yatak aralarındaki mesafenin en az 3 metre olması gerektiği” de belirtiliyor.

İşler bu kadar basit olsaydı ve yayınlanacak genelgelerle sorunlar çözülebilsydi Türkmenistan’da koronavirüs vakası sorunları çoktan çözülmüş olurdu.* Tarım işçilerinin durumunu ve çalışma koşullarını görmezlikten gelip üzerinden atlayarak, yayınladıkları genelgenin gücüyle sorunu bir çırpıda çözebileceklerini sanan dar kafalılar, sorunu daha da karmaşık hale getirdiklerini ya bilmiyorlar veya bilmek işlerine gelmediği için bilmezlikten gelmeyi tercih ediyorlar.

Genelgenin de gösterdiği gibi mevsimlik tarım işçilerinin durumu AKP-Erdoğan iktidarının umurunda bile değil. Tersine olsaydı, örneğin Kalkınma Atölyesi’nin hazırladığı “Mevsimlik Gezici Tarım İşçisi İzleme Haritası”nı bir nebze de olsa dikkate alırlardı. Söz konusu belgede Harran Üniversitesi’nin Urfa ve Adıyaman’da yapmış olduğu bir saha çalışmasına yer veriliyor. Yüz yüze yapılan görüşmelerde 1000’i aşkın aileye “son bir yıl içinde kaç ilde tarım işçiliği yaptıkları” sorulmuş. Aileler ortalama 48 ilde çalıştıklarını belirtmişler.** En çok 5-6 ay gibi bir süre içerisinde 48 ilde çalışmak zorunda kalan ailelerin sağlık kurallarına veya en azından yayınlanan genelgeye

uygun olarak da olsa barındırılıp, nakil işlerinin yapılacağını beklemek için kişinin mevcut düzende ya İçişleri Bakanı ya vali veya kapıkulu bürokrat olması gerekir.

“ÖLÜM KORKUSU İLE EKMEK KAVGASI ARASINDA KALDIK”

Yayınlanan genelge, tarım işçilerinin sorunlarını (düşük ücret, hak edilen ücretlerin ödenmemesi, sigortasız çalıştırma, barınma olanaklarından yoksunluk, temiz suya erişememek vb.) çözmek ve işçileri korona salgınından korumak bir yana, zaten berbat olan koşulları daha çok karmaşıklaştırmaktan başka bir işe yaramıyor. Tarım işçileri yayınlanan genelgenin yaşamlarına güvence sağlamak bir yana, durumu daha da karmaşık hale getirdiğini kendi öz deneyimlerinden de biliyorlar.

Urfa’nın Viranşehir ilçesinde yaşayan ve 32 yıldır mevsimlik tarım işçiliği yapan İsa Yıldız, içinde buldukları ruh halini “Ölüm korkusu ile ekmek kavgası arasında kaldık” sözleriyle ifade ediyor. 20 yıl önce mevsimlik tarım işçiliğine başlayan Batmanlı 47 yaşındaki Elfeddin Güzel ise, “korona salgınından önce de işçilerin çok kötü koşullarda çalıştıklarını, toplumun en alt sınıfının mevsimlik tarım işçileri

olduğunu belirtiyor. Elfeddin Güzel sigortasız, güvencesiz ve kaçak çalışmalarına rağmen çok az kazanabildiklerini ve çok defa bunların da ödenmediğini sözlerine ekliyor:

“Kimi zaman gittiğimiz bazı yerlerde işçiler zorbalıkla da karşılaşıyorlar. Mesele geçen sene Rize’nin Pazar ilçesinin bir köyüne çay toplamaya giden işçilerin parasına el koyan muhtarlar, işverenler de oldu. Ziraat odasına gittiğimizde ‘Dava açın’ diyorlar, zaten herhangi bir sosyal güvencesi yok, nasıl ispatlayabiliriz ki?”

Devasa teknolojik olanakları, birikmiş toplumsal zenginlikleri elinde tutan burjuvazinin, dünya çapında planlı ve ihtiyaçların karşılanmasını amaçlayan bir sistem kurmakta başarısız olduğu döne döne ortaya çıkıyor.

“EN BÜYÜK KORKUM VİRÜSÜN İŞÇİLER ARASINDA YAYILMASI”

Mevsimlik işçilerin aile halinde çalıştıklarına dikkat çeken Kalkınma Atölyesi, tedbir kapsamında işçilerin bu durumunun göz önünde bulundurulması gerektiğine vurgu yapıyor. Kalkınma Atölyesi Yönetim Kurulu Başkan

kanı Ertan Karabıyık, sahaya şu an büyük bir karmaşanın hakim olduğunu söylüyor. “Tarlada, bahçede ne oluyor, sahada durum nedir onu bilmek gerekiyor. Durumun rasyonel bir şekilde planlanması gerekiyor” diyerek, tedbir alınmazsa virüsün işçiler arasında yayılmasından korktuklarını şöyle ifade ediyor:

“Tedbirlerden dolayı ciddi bir yok-

sullaşmanın farkındayız ve işçilerin iki, üç ayının iyi geçebilmesi için bir şeyler yapmak gerekiyor. En büyük korkumuz, yeterli tedbir alınmazsa, pandeminin işçilere ve tarım alanlarına yayılması olacaktır. Sahadaki durum bilinmeden genelleme üzerinden bir şeyler yapmak yeterli değil ve en büyük korkum virüsün işçiler arasında yayılması.”

KİM İÇİN HASAT?

Hasat mevsimi başladı. Kapitalist sistemin süren ekonomik krizi pandeminin de etkisiyle giderek derinleşiyor. Dünyada ise bir yanda işsizlik, yoksulluk ve kıtlık, diğer yanda silahlanma ve savaş çanları çalıyor. Devasa teknolojik olanakları, birikmiş toplumsal zenginlikleri elinde tutan burjuvazinin, dünya çapında planlı, koordineli ve ihtiyaçların karşılanmasını amaçlayan bir sistem kurmakta başarısız olduğu döne döne ortaya çıkıyor. Ki zaten burjuvazinin öyle bir amacı yok ve hiçbir zaman da olmadı. Burjuvazinin elinde toplanan teknik doğaya ve insanlığa, kısacası bir bütün olarak canlı yaşama karşı savaş araçlarına dönüşmüştür.

O halde “Kim için hasat?” sorusunu sormanın zamanı gelmiştir...

* Orta Asya ülkesi Türkmenistan, koronavirüs ile mücadelede yine yasak yoluna gitti. Şu ana dek hiçbir vakanın açıklanmadığı ülkede “Koronavirüs, COVID-19” kelimeleri bile yasaklandı.

** Koronavirüs: Mevsimlik tarım işçileri için ne tür düzenlemeler getirildi? - Hatice Kamer, BBC Türkçe.

İnsanca yaşam için 1 Mayıs'ta mücadeleyi büyütelim!

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ı salgın günlerinde karşılıyoruz. İşçi sınıfının kavga günü 1 Mayıs'ta işçi-emekçi kadınlar olarak yerimizi almak her zamankinden daha önemli bir sorumluluk olarak önümüzde duruyor. Çünkü; salgın günleri işçi-emekçi kadınlar olarak yaşadığımız çifte sömürüyü, baskıyı, şiddeti katmerleştirdi. Salgın, kapitalist sömürü düzeninde işçi-emekçi kadınların yaşamları hiçe sayılan, uysal birer köleden farksız görüldüğünü tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi. Salgın, biz işçi-emekçi kadınların işte, evde, sokakta, kısacası hayatın her alanında zaten zor olan yaşamlarımızı daha da zor hale getirdi.

Kimimiz bu süreçte işsiz kaldık ya da ücretsiz izne çıkartıldık. Kimimiz ise çalıştığımız iş kolu zorunlu çalışması gereken iş koluna girmemesine rağmen işyerlerimizde, fabrikalarımızda gerekli önlemler alınmadan çalıştırılıyor. Çalışmayı kabul etmezsek işsizlik sopası ile tehdit ediliyor. Kadınların yoğun olarak çalıştığı sağlık, gıda gibi çalışması zorunlu sektörlerde de önlemler yeterince alınmıyor. Yanı başımızda hasta olan ya da ölen arkadaşlarımızı gördükçe kendimize sıranın gelmesinden ve ailemizi hasta etmekten

korkarak çalışmaya devam ediyoruz.

Salgın günlerinde çocuk-hasta-yaşlı bakımı, ev işleri sorumluluğu eskisinden de daha fazla bizlerin sırtında. İkiyüzlüce "Evde kal" çağırısı yapıp, bir yandan da "çarklar dönecek, üretim durmadan devam edecek" diyenler işçi ve emekçileri, onların ailelerinin hayatlarını hiçe sayıyorlar. Biz işçi ve emekçi kadınlar, salgından korunmak için evde her zamankinden daha fazla çalışıyoruz. Salgından daha fazla etkilenen yaşlılarımızın ve hastalarımızın bakımı, okula gitmedikleri için evde olan çocuklarımızın sorumluluğu da her zamankinden ağır bir şekilde bizim üzerimizde.

Hayatımızın her alanında karşı karşıya kaldığımız şiddetin her türlü biçimi salgın günlerinde artıyor. Bunun en uç örneğini AKP-MHP koalisyonunun gündeme getirdiği, tecavüzcülerin ve çocuk istismarcılarının serbest bırakılmasının önünü açan af yasasında gördük. Diğer yandan, krizin ve salgının yarattığı psikolojik yıkımla artan şiddet eğilimi bizleri salgın günlerinde daha fazla tehdit ediyor. Dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de kadına yönelik şiddet salgın sürecinde arttı.

AKP iktidarı salgın günlerinde ger-

çekleştirdiği uygulamalarla adeta kendi çıkarları, yandaşları ve sermaye için seferberlik başlattı. Bu tabloda salgının ve gittikçe derinleşen krizin en ağır faturası ise biz işçi-emekçi kadınlara kesilmeye çalışılıyor, yaşam hakkımız tehdit ediliyor. Tüm bu saldırılar karşısında 1 Mayıs'ı, baskının, sömürünün, şiddetin en katmerlisini yaşayan işçi-emekçi kadınlar olarak en önde, en kararlı şekilde taleplerimizi haykıracağımız bir süreç olarak değerlendirelim.

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak en temel taleplerimiz için tüm işçi-emekçi kadınları 1 Mayıs'ta mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz:

- Krizin ve salgının faturasını kapitalistler ödesin!

- Sokağa çıkma yasağı değil, zorunlu işkolları dışında tüm çalışanlara ücretli izin!

- Çalışması zorunlu olan işletmelerde işçi sağlığı için gerekli tüm önlemler alın-sın!

- Tüm sağlık hizmetleri ücretsiz, ulaşılabilir ve nitelikli hale getirilsin!

- Emekçilerin tüm yaşamsal ihtiyaçları (beslenme, barınma, ısınma, ulaşım, elektrik, su vd.) ücretsiz olarak sağlansın.

- İşçi ve emekçilerin ücretlerinden ke-

silerek oluşan fonların sermayeye peşkeş çekilmesine son verilsin. Salgınla mücadele kapsamında oluşan ihtiyaçlar ise diğer kamu kaynaklarından ve sermaye tarafından karşılansın.

- Savaşa, diyanete, şatafata değil, işçiye, emekçiye ve toplum sağlığına bütçe ayrılınsın.

- Grev yasağı da dahil olmak üzere basın, gösteri ve örgütlenme özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılsın!

- Kadına yönelik şiddete, kadın cinayetlerine, çocuk istismarına son! Ev içi şiddetin önlenmesi için gerekli önlemler alınsın!

- Ev içi sorumluluklar kadınların sırtına yüklenen bir yük olmaktan çıksın. Hasta-çocuk-yaşlı bakımı için her türlü önlem alınsın!

- Toplumsal yaşamın her alanında kadın-erkek eşitliği!

Bizler için ölüm, yoksulluk, şiddet, baskı anlamına gelen kapitalist sömürü düzenine karşı "Yaşamak için sosyalizm!" mücadelesini büyütelim!

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

22 NİSAN 2020

Korona günlerinde kadına yönelik şiddet...

Koronavirüs salgınının yayılmasının ardından toplumun eve kapanması ile birlikte farklı ülkelerde kadına yönelik şiddet artış sergilerken, Türkiye’de de tablonun benzer olduğuna dair veriler yansıyor...

Son haftalarda farklı ülkelerde yapılan kimi araştırmalar da bu gerçeği doğruluyor. Örneğin, UK Aid Direct isimli kuruluşun yaptığı araştırmaya göre, Çin’de salgının başladığından bu yana ev içi şiddet vakaları üç katına çıktı. Çin’de bulunan Weiping isimli kadın örgütü ise, bir çok farklı bölgede çok sayıda ev içi şiddet ihbarı aldıklarını belirtti. Aynı zamanda Çin’de sığınmaevleri, salgın nedeniyle farklı ihtiyaçlar için boşaltıldığı için kadınlar daha da korunaksız hale geldi.

Çin dışındaki diğer ülkeler de farklı değil. İngiltere’de geçtiğimiz hafta sonu Ulusal İstismar Yardım Hattı’na yapılan çağrılar yüzde 65 artarken, Almanya’da da güvenlik güçleri şiddet vakalarındaki artışa işaret etmektedir.

Amerika’da ise, Women Against Abuse, bir hafta içinde yüzde 30 daha fazla şiddet başvurusu aldıklarını açıklarken, Ev İçi Şiddete Karşı Ulusal Koalisyonun raporuna göre, ABD’de her bir dakikada 20 kişi yakınları tarafından fiziksel şiddete

maruz kalıyor. Ulusal Aile İçi Şiddet Hattı yöneticisi ise, kadınların “virüs kapmak için sokağa atılmakla” tehdit edildiğini ifade diyor.

Türkiye’de de aile içi şiddet acil yardım hatlarını arayan kadın sayısında artış yaşanmaya başladı.

Bu tablonun Türkiye’de önümüzdeki süreçte daha da ağırlaşması kaçınılmazdır. Türkiye’de geçtiğimiz yıl öldürülen kadınların 95’inin yakınları tarafından, %73’ünün ise ev içinde öldürüldüğüne dair veriler bize bir fikir vermektedir.

Sermaye iktidarı, koronavirüs salgınına önlem olarak “evde kal” çağrılarını yaparken, üretim devam ediyor. Öbür yandan “evde kalacak” emekçilerin temel yaşam gereksinimlerinin nasıl karşılan-

cağı hiç düşünülüyor. Bununla beraber kadınlara dönük şiddetin tırmanması ihtimaline karşı da önlemler alınmıyor. Salgının yarattığı ekonomik sorunlar ve aynı zamanda her açıdan gergin ve belirsiz süreç kadına yönelik şiddete davetiye çıkartıyor.

Milyonların sağlığını tehdit eden salgın karşısında, emekçilerin yaşamını hiçe sayan ve sadece “evde kalmayı” işaret eden iktidarın, salgının doğurabileceği sosyal sorunlar karşısında bir önlem alabileceğini düşünmek saflık olur. Ancak kadın düşmanı politikalarla nam salan AKP iktidarı bu süreci bile kendi politikalarını hayata geçirebilmek için fırsata dönüştürmeye çalışmaktadır. Öyle ki, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına

Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunu her fırsatta geçersizleştirmeye çalışan AKP iktidarı fırsattan istifade, HSK Genel Kurulu eliyle “6284 Sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının yükümlülerin korona virüs kapsamında sağlığını tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi gerektiğine” karar verdi. Ucu açık bırakılan bu düzenleme, şiddet uygulayanlara dönük uzaklaştırma tedbirinin uygulanmamasına neden olacaktır. Aynı zamanda kadınların şiddetten kaçınmak için gidebileceği bir yer olmaması, eve mahkum olması anlamına gelecektir. Yine aynı şekilde, Meclis’e sunulan ceza infaz düzenlemesi ile birlikte tecavüzcülerin saliverilecek olması, kadına yönelik şiddetin daha da artmasına yol açacaktır.

Önümüzdeki günler, koronavirüs salgını sonucu çok sayıda emekçinin yaşamını yitirmesi riskiyle birlikte; işsizliğin artması, ekonomik sorunların büyümesi, kadına yönelik şiddetin tırmanması da dahil olmak üzere sosyal sorunların tırmanmasına gebe dir.

Şu sayılı günler bile daha somut olarak gösteriyor ki, emekçilerin ve aynı zamanda kadınların yaşayabilmek için sınıfsız, sömürsüz ve sınırsız bir dünyaya ihtiyaçları var.

Kapitalist sistemin insanı yaşatmak konusunda ne denli kayıtsız davranabileceğini salgın günlerinde daha net görüyoruz. Bu kayıtsızlık, en çok da kadınların yaşamını derinden etkiliyor. Zira, salgın sürecinde kadınların sorunları çok daha derinleşmiş bulunuyor.

Koronavirüs salgınından fırsatlar paketi çıkartan sermaye sınıfı ve devleti, bir yandan kadın işçi ve emekçileri işsizlik korkusuyla en güvensiz, en korunaksız alanlarda çalışmaya mecbur bırakıyor. Diğer yandan da yoksulluk derinleşiyor, yeterli beslenme ve hijyen imkanlarından yoksunluk artıyor, kadınlar ise kendilerinden çok ev içinde bakmakla “yükümlü oldukları” eş, yaşlı ve çocukların sağlığıyla ilgilenmek zorunda kalıyor. Devlet oldukça düşük bütçelerle yaşamak zorunda kalan işçi ve emekçilerin bakımını ve sağlığını kadınlara havale ederek işin içinden sıyrılmış durumda. TV’lerde, internette sağlıklı kalmak için beslenme önerileri ve yemek tarifleri

Yaşamak ve yaşatmak için!

dolaşırken, bunların nasıl temin edileceği üzerine hiç kafa yorulmuyor. Kira, fatura vb. zorunlu giderlerden sonra elde kalanla nasıl bir beslenme imkânı bulunacağını düşünmek de devletin işi değil ya! “Tabii ki bunlarla kadınlar ilgilenenecek!”

Bu süreçte kadınların ev içi rolleri daha belirgin hale getirilirken, ev içi şiddetin de dünya ve de Türkiye’de tırmandığı görülmektedir. Rakamlara yansıdığı kadarıyla bile korkunç olan bir tablo ile karşı karşıyayız. Örneğin Frans’a da 17 Mart’tan itibaren fiziksel izolasyon ile beraber, ev içi şiddetin oranı yüzde 30 artmıştır. Almanya, ABD, Suudi Arabistan, Filistin, Fas, Yemen ve daha pek çok ülkede kadına yönelik şiddet salgın sürecinde daha belirgin hale gelmiştir. Karantina sürecinde ev içi şiddetin geçen seneye oranla 5 kat arttığı Tunus’ta,

bir gazeteci durumu “Kadınlar korona zamanında cellatlarıyla baş başa kalmak durumunda” şeklinde özetlemektedir. Birleşmiş Milletler Kadın Komisyonu dünya genelinde 15-49 yaş arası 243 milyon kadın ve kız çocuğunun son 12 ay içinde hem cinsel hem de fiziksel şiddete maruz kaldığını açıklamaktadır.

Türkiye’de de tablo vahimdir. Kadına yönelik şiddet geçen yılın aynı ayına oranla %38,2 artmıştır. Salgın nedeniyle başvuru kısıtlamalardan kaynaklı oluşabilecek sorunlara karşı, kadına yönelik koruyucu önlemler es geçilmiştir. Örneğin Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi’ne atanan kayyım sığınak başvurularını durdurmuştur. Karantina koşullarında kadınlara yönelik ek tedbirlerin yasal düzenlemelerle alınması gerekirken tam tersi uygulamaların altına imza atılmıştır. Örneğin “Af Yasası” ile kadına

yönelik şiddetin failleri, mağdur kadınlara yönelik herhangi bir tedbir alınmadan saliverilmiştir.

İktidar ise halen istismar mağduru kız çocuklarının istismarcı erkeklerle evlenmesi halinde cezasızlık öngören yasayı çıkarma peşinde. Kuşkusuz burjuva gericiği sadece Türkiye’de değil her yerde kendini gösteriyor. Örneğin Polonya’da kadınların kürtaj, çocukların ise cinsel eğitim haklarını kısıtlamayı öngören yasa teklifleri gündeme getiriliyor.

Kadın işçi ve emekçiler kapitalist sistemin hükmünü sürdüğü her yerde, sömürünün ve ezilmişliğin, yoksulluğun ve yoksunluğun en katmerlisini yaşamaya mahkûm edilmektedir. Mücadeleyle koparıp alınan haklara göz dikilmektedir. Yaşamak ve yaşatmak için örgütlü mücadelenin kaçınılmazlığı, her zamankinden daha çok salgın günlerinde kendini göstermektedir.

Online eğitim sistemi sınıfta kaldı

23 Mart'tan bugüne (14 Nisan 2020) koronavirüsten kaynaklı eğitime ara veren ülke sayısı 124 oldu. Bu, tüm dünyada 1.254.315.203 öğrencinin okula gitmediği, kayıtlı öğrenci nüfusunun %72,9'unun durumdan etkilendiği anlamına gelmektedir.

Eğitimde var olan eşitsizlik, salgın koşullarında birçok sorunu daha da ağırlaştırdı. Eğitime erişimin nasıl devam edeceği tartışılırken online eğitim modeli, bu sorunun çözümü olarak bizlere sunuldu. MEB ve YÖK gerçekleştirdiği birçok çalıştay ya da stratejik plan toplantılarında "Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm" adı altında online eğitimi, online atölyeleri ve eğitimcilerin öğrencilere kolaylıkla nasıl ulaşabileceğini tartışıyor gibi gözüküyor. Fakat bu tartışmaların altının boş olduğunu son süreçte açık bir şekilde görüyoruz.

Koronavirüs salgını ile Türkiye'de de eğitime ara verilmesi bizleri birçok sorun ile karşı karşıya bıraktı. Ama en büyük tartışma konusu eğitimin nasıl devam edeceği oldu. İlkokul ve ortaöğretimde 2010 yılından bu yana yapım aşamasında olan Eba TV üzerinden eğitimin devam edeceği duyurulurken, üniversitelerde bu sorun YÖK'ün aldığı karar ile üniversite yönetimlerinin kendi inisiyatifine bırakıldı. Bu durum ise her üniversitede hemen hemen aynı mağduriyetleri doğurdu. Özellikle birçok vakıf üniversitesi online eğitime hızlıca geçiş yapabilese de -ki bu alanda da öğrenciler fahiş fiyatlı kaynak kitaplar almak zorunda bırakılmaları gibi başka sorunlar ile karşılaştı- devlet üniversiteleri bu anlamda yetersiz kalan alt yapısı ile gündeme oturdu. 23 Mart itibari ile online eğitime başlayan Yıldız Teknik Üniversitesi'nde birçok öğrenci ilk günden sisteme giriş sorunları yaşadı. Bu duruma rağmen YTÜ yönetimi, derslerde yoklama alınacağını duyurarak derslere katılım zorunluluğu getirdi. Aynı şekilde İstanbul Üniversitesi'nde de ilk günden sistem çöktü, online derslere giriş yapılamadı. Online eğitim konusunda yaşanan sorunların sorumluluğunu ise üniversite yönetimlerinin dekanlıklara, dekanlıkların ise öğretim üyelerine "pasladığını" görüyoruz. Aynı fakülte içerisinde kimi öğretim görevlileri yalnızca ders notları yayınlarken, kimi öğretim görevlileri ise

kendi imkanları doğrultusunda görüntülü ders işleme yöntemini tercih ediyor. ODTÜ gibi Türkiye'nin en prestijli üniversitesi online eğitim tartışmalarına doğrudan "dayanışma" çağrılarını ile dahil oldu. ODTÜ yönetimi "Dayanışma" adı altında internet bursu açtığını duyurdu, "ihtiyacı olmayan ihtiyacı olana ulaştırın" mantığı ile öğrencilere bilgisayar yardımında bulunacağını söyledi ve anında İBAN numaralarını yayınladı. İstanbul Teknik Üniversitesi'nin de altyapı eksikliğinden kaynaklı online eğitimi Zoom adlı uygulamadan işleyeceği öğrenildi. Sınavların nasıl veya ne zaman olacağı ise çoğu üniversitede halen daha merak konusu.

Meslek Yüksekokulları'nda ise bu tablonun daha vahim bir hal aldığı ortada. MYO'larda online eğitimden söz dahi edilmiyor, yalnızca ders notları üniversite sayfalarına yükleniyor. Ders notları yayınlanarak eğitim "devam etmiş" oluyor. Özellikle Teknik Bilimler alanındaki MYO'larda pratik eğitimin yoğunluğu olarak görüldüğü bölümler mevcut. Pratik eğitimin telafisi ise ne üniversite yönetimlerinin açıklamalarında ne de YÖK açıklamalarında yer almıyor. Henüz ders işleme meselesi dahi şu ana kadar çözüme kavuşturulamamışken, birçok üniversitede online sınavların nasıl yapılacağı tartışılmaya başlandı. Karabük Üniversitesi, dönemi online sınav ile kapatacaklarını duyurdu. Öğrenciler, teknik ekipman yoksunluğu, internet erişiminin olamaması gibi sebeplerle mağduriyet

yaşayabilecek binlerce öğrencinin olduğunu dile getirerek online sınavlara karşı çıktı. Tüm bu sorunlara ise YÖK'ün bulunduğu "çözüm", öğrencilerin eğitimlerini dondurmaları oldu. Ne teknik ekipmanı olmayan öğrencilere imkân yaratmak konusunda ne de bu süreç sonrasında telafi yöntemlerine dair YÖK bir açıklama yapmadı.

Yukarıda adı geçen üniversiteler Türkiye'de en fazla bütçelerin ayrıldığı devlet üniversiteleri kategorisinde başı çekenlerdir. Ayrıca, hemen hemen bu üniversitelerin hepsinde Teknokentler mevcuttur. Sermayedarların çıkarlarına göre şekillenerek projeler üreten ve bu projelerin gerçekleşmesinde öğrencileri ucuz ya da çoğu zaman bedava işgücü olarak çalıştıran, milyonların akitildiği bu Teknokentler ise üniversitelere ayrı bir gelir kaynağıdır. Sırf İstanbul Üniversitesi'ne 2019 yılında devlet tarafından ayrılan bütçe 1.392.147.000 TL. Ankara Üniversitesi'ne ayrılan 2019 yılı bütçesi ise 1.025.509.000 TL olarak açıklanmıştı. Soruyoruz: Üniversite yönetimleri, online eğitim kapsamında alt yapısını güçlendirmiyorsa, bölüm araç-gereçlerini öğrenciye sağlamıyorsa, okullarımızda halen daha laboratuvar eksikliği varsa, birçok bölümün akademisyen açığı söz konusuysa bu paralar ile ne yapılmaktadır? İstanbul Üniversitesi daha geçen dönem "ekonomik krizden kaynaklı tasarrufa gitmeliyiz" diyerek yemekhaneye 18,50 TL gibi bir zam getirmeye kalkmış, öğrencisinin boğazından keserek

"tasarruf" edeceklerini duyuracak kadar pervasızlaşmıştı. İstanbul Üniversitesi devlet tarafından en fazla bütçe ayrılan üniversite olarak bu paraları eğitime, öğrenciye, üniversite bileşenlerine harcamıyorsa nereye harcamaktadır?

Tüm bu sorunlar öngörülemez salgının yarattığı çaresizlikten değil, alınmayan tedbirlerden ve devasa bütçelerin eğitimin ihtiyaçlarına göre değerlendirilmediğinden kaynaklanmaktadır. "Okul dört duvar arası değildir" gibi güzellemeler ile online eğitimi yüceltenler, her öğrencinin bu eğitim modeline ulaşabilmesi için hiçbir adım atmamaktadır. Bu ülkede halen daha internetin bulunmadığı köyler vardır. Binlerce arkadaşımızın bilgisayar gibi teknik ekipman eksiklikleri söz konusudur. İnterneti satın alıp bu eğitime ulaşmak dahi başlı başına tartışılması gereken bir sorunken, bu maddi şartlar altında online eğitim güzellemesinin yapılması ikiyüzlülükten başka bir şey değildir. Sermaye devletinin örgün eğitimde hayata geçirdiği paralı, gerici, niteliksiz ve anti bilimsel uygulamalar online eğitim ile sürdürülüyor. Tüm bu sorunlara karşı diyoruz ki:

-Tüm öğrencilere ve öğretim üyelerine ücretsiz ve sınırsız internet hakkı sağlansın!

-Tüm öğrencilere ve öğretim üyelerine online eğitim için bilgisayar ve gerekli diğer teknik donanım temin edilsin!

-Eğitimde kayıp zaman telafi edilene kadar bütün sınavlar iptal edilsin!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

Sistem sınıfta kaldı, gelecek sosyalizmde!

Tüm dünyayı etkisi altına alan virüs salgını karşısında, kapitalist devletlerin önceliği insan sağlığına değil de ekonomik çıkarlarına vermeleri yaşam hakkımızın gasp edilmesine yol açıyor. Sağlık sisteminin özelleştirilmesi ve niteliksiz, ulaşılamaz hale gelmesi ile yaşanan mağduriyetler daha da artıyor. Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerin teknolojik yeterlilikleri olmasına rağmen salgın karşısındaki rezil görüntüleri, sistemin çürümüşlüğüne ayna tutuyor. Binlerce insanın ihtiyaç duyduğu tedavi koşullarının yetersiz kalması ya da İtalya da olduğu gibi sağlık sistemlerinin çökmesi, kapitalizmin aşılması gerektiğini yakıcı bir şekilde gözler önüne seriyor. Kapitalist yıkımın gezegenin sonunu getirebileceği konusu ise küresel ölçekte tartışılıyor. Bilim ve teknolojinin gelişmişliği önceki çağlara oranlara inanılmaz bir seviyede iken yatırımlar ve politikalar bir avuç tekelin çıkarına göre planlanıyor. Bu nedenle günümüzde insanlık salgın hastalıklarla savaşlarla ve iklim krizi ile boğuşmaya devam ediyor. Birçok ülkede salgın hastalıkların sıradan olduğu, yeterli temiz su ve gıda olmamasından kaynaklı ölümlerin yaşandığı biliniyor. Ancak salgın gelişmiş ülkeleri de etkisi altına aldığı oranda küresel ölçekte gündeme alınıyor.

Peki, böyle bir tablo içerisinde ge-

leceği hayal etmek, daha doğrusu artık sürdürülemez olduğu açık olan kapitalizmde bir gelecek tasarlamak ne kadar gerçekçi? Düne kadar okullarda derslere girip çıkıp, lise ya da üniversite sınavlarına büyük bir stresle hazırlanıyorduk. Şimdi ise okullar kapalı, dersler uzaktan veriliyor ve sınavların nasıl olacağı konusu belirsiz. Bu belirsizlik kaygıları daha da büyütüyor. Üstelik ülke genelinde altyapı sorunu var, her öğrencinin aynı imkânlarla sahip olmadığı da ortada. Okullar tatil edilse de bazı meslek liselerinde öğrencilere maske üretimi yaptırılıyor. MEB'in "tüm öğrencilerimin sağlığı önemli" yanları, meslek liselerinde bedava çalıştırı-

lan meslek liseliler gerçeğine çarparak tuz buz oluyor.

Tüm bu kargaşanın içerisinde işyerleri kapatılmayarak toplum sağlığı hiçe sayılıyorken, salgın bahanesiyle 1 Mayıs gibi büyük eylem ve etkinlikler yasaklanıyor.

Ancak toplumsal düzenin, uluslararası ilişkilerin artık yeni bir evreye girme vakti geldi. Önceliğin doğa ve insana verildiği, ekonominin planlı ve kaynakların da bilinçli olarak kullanıldığı, üretimin ise toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlendiği bir sistem, yani sosyalizm için mücadele etmekten başka bir yol yok. Yaşam hakkından, gezegenin geleceğine; eğitim hakkından insan kalabilme onuruna ka-

dar her konuda sosyalizm tek seçenektir.

1 Mayıs, bugün bütün bu eşitsizlikleri ulus, ırk, cinsiyet farkı gözetmeksizin yaşayan ve sosyalizmin inşa edilmesinde motor güç olan işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. 1 Mayıs'a giderken sınıfa karşı sınıf, kapitalizme karşı sosyalizm çağrısı bugünün dünyasında en yaşamsal çağrıdır. Gençliğin de yeri her zaman işçi sınıfının yanı olacaktır.

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

DEVİRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

Meslek liselerinde "değişen bir şey yok"

fektan malzemesine, maskeden önlüğe her şey meslek liselerinde üretilebiliyor. Bunların bir kısmı okulların atölyelerinde yapılıyor. Atölyedeki üretim ve staj, kapitalistler için kar kaynağı iken meslek liseliler için sömürü cehennemi anlamına geliyor.

Sömürü sadece meslek liselerinin atölyelerinde yaşanmıyor. Örneğin sağlık meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin çalışma koşulları kölelik koşullarını aratmamaktadır. Verilen sağlık eğitiminin niteliksizliği bir yana, sektöre dönüşen bu alanda öğrencilere en kısa sürede işi "öğretip", sahaya sürüyorlar.

Kapitalistlerin kar hırsı onlarca meslek liselinin iş kazalarında ve cinayetle-

rinde canına ve sağlığına mal oluyor. Koronavirüs salgını yayılırken, meslek liselerin can güvenliği ve sağlığı bir kez daha yok yok sayılıyor. Zira, eğitime verilen araya, 20 yaş altındaki kişilere sokağa çıkma yasağı getirilmesine, "evde kal" çağrılarına rağmen meslek liselerinde emek sömürüsü aynı hızla devam ediyor. Meslek liseliler emeğinin karşılığını alamadığı gibi bir de ölüme terk ediliyor.

Öte yandan, meslek liselerinde gerçekleştirilen üretim toplum sağlığının ihtiyaçlarından çok, kapitalistlerin ceplerini doldurmayı amaçlamaktadır. Koronavirüs salgınının ilk günlerinde maske, dezenfektan ve tıbbi malzeme-

leri karşılamakta sıkıntılar yaşanmış, bu türden ürünler fahiş fiyatlara satılmıştı. Bu olgudan hareketle sermaye ve devlet kolları sıvayarak meslek liselerinde bu ürünlerin üretimini arttırmaya başladı. Zira, bedava iş gücü ile üretilen bu malzemeleri muazzam bir kar kaynağı olarak gördüler.

Oysa yapılması gereken şey tıbbi malzeme ve dezenfektan ürünlerini üreten tüm şirketlerin ve özel hastanelerin kamulaştırılması, sağlığın ve sağlık alanında kullanılan materyallerin herkes için ücretsiz hale getirilmesidir. Meslek liselerinde yaşanan emek sömürüsüne karşı durmanın yolu ise; meslek liselilerin, öğretmenlerin, çalışanların ve velilerin yaşam haklarına sahip çıkması ve birlikte mücadele etmesindedir. Koronavirüs salgını koşullarında en yakıcı ihtiyaç budur.

MESLEK LİSELİLER BİRLİĞİ

NİSAN 2020

Koronavirüs salgını nedeniyle eğitime ara verildi ve uzaktan hale getirildi. Öte yandan, 20 yaş ve altı için de sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Fakat İçişleri Bakanlığı, "18- 20 yaş" arasındakiler için getirilen yasak kapsamında ek genelge yayınladı. Genelgeye göre 18-20 yaş arası gençlerden kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar, özel sektörde düzenli çalıştığını sosyal güvenlik belgesiyle ortaya koyanlar ve mevsimlik tarım işçileri sokağa çıkma yasağından muaf tutulacak.

Millî Eğitim Bakanlığı ise meslek liselerinde maske, dezenfektan gibi koruyucu madde üretimine devam eden meslek lisesi öğrencileri için "işletmelerin yoğunluğu dikkate alınarak staja devam edilmesi" kararı aldı.

Böylece meslek liseliler "koronavirüs önlemleri" kapsamında hem okula gitmeye hem de çalışmaya devam ediyorlar. Bugün solunum cihazından dezen-

Koronavirüs salgını ve sınıf mücadelesi

Koronavirüs salgını tüm dünyada hızla yayılıyor. Salgın emperyalist metropoller dahil olmak üzere kapitalist ülkelerin sağlık sistemlerinin ne kadar zayıf olduğunu ortaya koymakla kalmadı, aynı zamanda kapitalizmin geleceğine ilişkin tartışmaları da derinleştirdi. Bugün yalnızca kendilerini devrimci, sosyalist, anti-kapitalist vb. olarak tanımlayan çevreler değil bizzat sistemin sahipleri de kapitalizmin geleceğini tartışıyor. Salgın döneminin bir kez daha ortaya koyduğu devrimcilerin nasıl bir tutum alması gerektiği ve kapitalist sistemin geleceğine ilişkin tartışmalar üzerine konuştuk...

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu temsilcisiyle, koronavirüs salgınının ortaya çıkardığı tablo, bu tablo karşısında devrimcilerin nasıl bir tutum alması gerektiği ve kapitalist sistemin geleceğine ilişkin tartışmalar üzerine konuştuk...

- Koronavirüs salgını ve olası sonuçları oldukça geniş bir yelpazede ve değişik başlıklar altında tartışılıyor. Salgın sonrasında dünyada önemli bir değişimin yaşanacağı beklentisi, tartışmaların yoğunlaştığı noktalardan biri. Salgının kapitalizm için bir kırılma anı olduğu, artık hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağı vurgulanıyor. Burjuva ideologlar bile sistemin geleceğine ilişkin kara tablolar çizirken, bu tespite nasıl yaklaşmak gerekiyor?

- Virüs yayıldıkça sistemin açmazları ve zayıflıkları daha çok ortaya çıkıyor. Salgın kapitalist sistemin tüm yetersizliklerinin geniş kitleler açısından daha görünür hale gelmesine yol açtı. Sömürü, baskı ve sınıfsal ayrımlara dayalı düzenin üstünü örten perde ortadan kalkmaya, sisteme olan tepkileri etkisizleştiren kabullenişler parçalanmaya başladı. Sistemin en hayati insan ihtiyaçlarını bile karşılamaya gücünden mahrum olduğu, daha da önemlisi böyle bir derdinin bulunup bulunmadığı yaygınlık kazanan bir sorgulamaya dönüştü. Kapitalistlerin ve onlar adına siyasal iktidarların uyguladığı politikalar, düzenin işçi sınıfı ve emekçilere verdiği değeri gözler önüne koymakla kalmadı, aynı zamanda sınıfsal farklılıkların olağanüstü felaket koşullarında bile sistem tarafından bir yana bırakılmadığının altını kalın çizgilerle bir kez daha çizdi.

Yol açacağı diğer sonuçlar, kapitalist sistemin iç dengelerinde yarattığı yarılımlar, ekonomik ve siyasal krizi derinleş-

tirmesi vb. olgular bir yana, bunlar bile kendi başına çok büyük bir önem taşıyor.

Kapitalist sistem olağanüstü bir dönemden geçiyor. Bu hiç de tek başına salgından kaynaklanmıyor. Salgın, sistemin yaşadığı tıkanma ve çözümsüzlükleri derinleştiren bir rol oynuyor. Krize yeni boyutlar kazandırıyor. İktisadi ve sosyal yıkımın milyonlarca emekçiyi en temel ihtiyaçlardan mahrum bıraktığı, hegemonya mücadelelerinin insanlığı bir dünya savaşına doğru sürüklediği, doğa ve çevrenin arsızca yağmalanıp yıkıma uğratıldığı ve tüm bu sonuçlara karşı dünya çapında sınıf ve kitle hareketlerinin gelişmeye başladığı yeni bir dönemin içindeyiz. Böylesi bir dönemde patlak veren bu kapsamda bir salgının elbette önemli etkileri olacaktır.

Ancak siyasal ve sosyal süreçler farklı etmenlerin ortak sonucu olarak şekillenirler. Bu etmenlerin tümünün önden görülüp hesaplanması çok da mümkün değildir. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak mı? Koronavirüs salgınının arkasından bizi nasıl bir gelecek bekliyor? Salgın kapitalizm için bir kırılma anı mıdır? Bu tür sorulara kendi içinde cevaplar aramak faydasızdır. Bunların yanıtını birbirleriyle bağlantılı birçok faktör birlikte verecektir.

Bu faktörlerin başında işçi ve emekçi hareketinin izleyeceği gelişme seyri gelmektedir. Bu yüzden yapılması gereken, bütün dikkat ve ilginin işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesine yöneltilmesidir. Dünyada genel planda neyin aynı kalıp neyin değişeceğini uluslararası sınıf hareketi belirleyecektir. Ama özel planda kapitalist sistemin içinde bulunduğu çok yönlü kriz ve ona eklenen salgının birden çok kırılma ve değişim dinamiğini içinde barındırdığı açıktır.

- Salgın deneyiminden sonra tercihen ya da toplumsal baskılamaya yoluyla kapitalizmin bir reform süreci içine gireceği beklentisinin, bazı sol kesimleri de içine alacak şekilde yaygınlaştığı görülüyor. Bu sürecin derslerinden yola çıkarak ya da içinde bulunduğu krize yanıt olarak kapitalist sistemin, tartışılan biçimiyle, daha sosyal adaletçi, daha katlımcı, daha çevreye ve doğaya duyarlı bir iç dönüşüm eğilimine girmesi mümkün mü?

- Kapitalizmin geleceğine ilişkin tartışmalar yeni değil. Öncesi bir yana yakın zamanda Davos'ta, bizzat dünyanın en

zenginleri ve onların maaşlı ideologları, işlerin böyle devam edemeyeceğini, devam edilmeye kalkılırsa kapitalizmin büyük yaşamsal sorunlarla karşı karşıya kalacağını söylüyorlardı. Uluslararası düşünce kuruluşlarının yakın dönem raporları, “pek saygın” ekonomi gazetelerinin makaleleri, kapitalizmin içinde bulunduğu tıkanmayı ele alan, bir çöküşe dönme riski taşıdığına vurgulayan tartışmalarla doluydu. Ülkemizde Ali Koç örneğinde de gördüğümüz gibi dünyanın en zenginleri, daha adaletli, daha sosyal eşitlikçi, çevreye ve doğaya daha duyarlı bir kapitalizm ihtiyacından dem vuruyorlardı. Daha birkaç on yıl önce kapitalizmin “nihai zafer”ini ilan eden Fukuyama gibi ideologlar, sistem için çalan tehlike çanlarından bahsetmeye başlamışlardı. Liste daha da uzatılabilir.

Ancak sorun şu ki, salgının daha görünür hale getirdiği iflas tablosunun kapitalist sistem içindeki alternatifleri son derece sınırlıdır. Tüm toplumsal hizmetlerin piyasalaştırılması olarak algılandığı için yaşananların faillerinden biri olarak da gösterilen neoliberalizm, gelinen yerde çökmüş durumda. Şimdi önerilen ve salgın vesilesiyle bazı mecburi örneklerini görmeye başladığımız devlet müdahalesi merkezli koruma politikaları ise uzun zamandır zaten uygulanıyor. Hegemonya krizi, ticaret savaşları gibi olgular dünya kapitalizmine, ortak bir akılla ya da öne çıkan hegemon gücün baskısıyla, yeni bir birikim modelinin hâkim kılınmasını zorlaştırıyor. Birakalım kapitalizmin yapısal sorunlarına karşı ortak davranılmasını, emperyalist-kapitalist dünya, salgın tehdidine karşı bile ortak davranmamakta, tehdit kapıya dayandığında herkes kendi ulusal sınırına çekilmekte, rekabet salgına karşı mücadele alanına bile taşınmakta, işler bu alanda bile birbirini çelmelemeye vardırılabilmektedir.

Süregiden krizde sermayenin eğiliminin, daha fazla sömürü ile kayıpların telafi edilmesi ve daha otoriter yönetimler altında buna karşı oluşabilecek tepkilerin kontrol altına alınmaya çalışılması olduğunu görüyoruz. Salgın döneminin yol açacağı kayıplar da düşünüldüğünde, bu politikaların kesintisiz olarak sürdürüleceğini beklemek gerekir. Ne salgın sürecinin bir kez daha ortaya koyduğu yeni sosyal politikalar ihtiyacının, ne salgından çok önce başlamış olan sosyal adaletle, insana ve çevreye daha duyarlı

bir kapitalizm tartışmalarının, ne de şimdiki sistemi bir şekilde ayakta tutabilmek için bazı örneklerini gördüğümüz sözde toplumcu uygulamaların, derinleşen çok yönlü kriz şartlarında belirleyici bir hüküm olabilir.

Elbette sistemin sürdürülebilirliğini sağlamak, sosyal huzursuzluğu yatıştırmak için geçici tavizler verebilirler. Şu veya bu nedenle buna bir süre için mecbur da kalabilirler. Ama bugünkü şartlarda bunlar geçici uygulamalar olmanın ötesine geçemezler. Salgın sürerken ve sistemin asli unsurlarından biri olan emekçi kesimler büyük bir yıkıma uğramışken dahi, kurtarma paketi adı altında açıklanan önlemlerin ağırlıklı bölümünün sermayeye kaynak aktarımına dayandığı basit gerçeği bile, bu tartışmaya dair çok şey anlatmaktadır.

Yeri gelmişken, konuyla da bağlantılı olan bir-iki noktaya daha değinmek istiyorum. Bu tür tartışmalarda genel olarak neoliberalizm, salgın da dâhil olmak üzere bütün kötülüklerin temel kaynağı olarak gösteriliyor. Üstelik bu öyle bir biçimde yapılıyor ki, neoliberalizm, sanki kapitalizmin kendi krizlerine bulmaya çalıştığı mecburi bir çözüm değil de açgözlü sermayenin özel bir tercihi gibi ortaya konuluyor. Böyle olunca da bu açgözlülüğü denetlemek, serbest piyasa yerine devletçi uygulamalara dönmek, bir çözüm yolu olarak formüle edilmiş oluyor.

Oysa kapitalizmin genişleme döneminde sermayenin dönemsel ihtiyaçlarından kaynaklanan ve sosyalist kampın basıncı altında şekillenen “refah devleti” politikalarının vardığı yer olmuştur neoliberalizm. Şimdi bunlara dönmek çok mümkün olmadığı gibi, devletlerin kapitalist piyasada daha etkin hale gelmesinden emekçiler lehine göstermelik ya da geçici uygulamalar dışında bir şey çıkmayacaktır.

İkinci olarak söylenen şudur: Kapitalizm bir reform sürecine girmek zorundadır ve salgından sonra yaşanacak olan budur; bundan dolayı da mücadele sistem içi reform talepleri ile sistem dışı arayışlar arasında olacaktır! İlk bakışta reformizme karşı mücadeleye vurgu yapılıyor gibi görünen bu söylemler de aynı nedenlerden kaynaklı sorunludur. Salgın sonrasında dünyanın nereye varacağını bilmiyoruz ama eğer toplumsal yasalardan hareket edeceksek, mücadele reformcu bir kapitalizm ile sistem dışı

arayışlar arasında olmayacaktır. Serbest piyasacı ya da devletçi, reformcu ya da gerici kapitalizm ayrımı yapılamaz. Mücadele dün olduğu gibi bugün de bütünlüğü içinde, kapitalizme karşı olmak zorundadır. Bunu yeterince gözetemediğiniz zaman, kapitalizmin bir türüne karşı diğerini savunmak durumuna düşmeniz kaçınılmaz olur.

- Tartışılan bir diğer başlık, salgın dönemi boyunca devrimci ve sol güçler ile emek örgütlerinin nasıl bir tutum alması gerektiği konusu. Bir yanda salgının yayılmasını engellemek için alınması gerektiği söylenen zaruri önlemler, karantina tartışmaları, sosyal izolasyon uygulamaları vb. var. Öte yandan ise kitlelerin bir araya gelip, kendi yaşamsal hakları için mücadele etmeleri gerekiyor. Bu arada bazı akademik çevrelerde, salgının burjuvazi ve siyasal iktidarlar tarafından bilinçli olarak abartıldığı, normal zamanlarda kitlelerin büyük tepkisine yol açabilecek ekonomik önlemler ve siyasal uygulamaların böylece kolayca kitlelere kabul ettirebilir hale geldiğine dair tartışmalar var. Ayrıca, salgın ilerledikçe, baştan itibaren gündemde olan, salgının doğrudan emperyalist güçler arası mücadelenin ürünü bir komplo olduğuna dair söylemler de çok alıcı buluyor. Bunlarla ilgili neler söylenebilir?

- Öncelikle emekçileri ve yoksul kesimleri vuran salgının bir şekilde durdurulması ve insanlığın bundan en az yara alarak çıkmasının sağlanması gerekliliği açıktır. Ne komplo teorileri ne kapitalistlerin durumu fırsatı çevirme arayışları bu gerçeği değiştirebilir. Ancak ne yazık ki kapitalist sistem yapısal olarak bu nite-likten yoksundur. Bir yönetici sınıf olarak burjuvazinin tabii ki önemli bir birikimi ve buna dayalı bir aklı vardır. Şu an kapitalistlerin denetiminde olan insanlığı ulaştığı teknolojik gelişim düzeyi ise devasa boyutlardadır. Sorun ne bu aklın kendi içindeki sınırları, ne de elde bulunan kaynakların yetersizliği ile ilgilidir.

Kapitalist sistemin yapısal sorunları, bu sorunlara yol açan işleyiş yasaları, yapılabilecekleri daha baştan sınırlamakta, olağanüstü şartların etkisiyle her şeye rağmen atılmaya çalışılan bazı mecburi adımları da iğreti hale getirmektedir. Teknolojik gelişmenin bugünkü düzeyinde maske ve solunum cihazı sıkıntısın yaşanabilmesi; bir yandan çok test yapmanın

öneminden bahsederken, öte yandan salgının kapsamı düşünüldüğünde oransal olarak çok düşük test sayıları; karantina tek çözüm ilan edilirken milyonlarca emekçinin hiçbir tedbir alınmadan çalışmaya mahkûm edilmesi.. Bunlar ve benzeri onlarca basit olgu üzerinden bile içinde bulunulan durum rahatlıkla görülebilir. Bunlar kapitalizmin gerçekleridir. Bugün böyledir ve kapitalizm sürdüğü sürece de böyle olacaktır.

Bizim görevimiz, her türlü yol ve yöntemle emekçileri bu sömürü ve baskı düzenine karşı mücadeleye sevk etmek ve bu mücadeleler içinde insanca bir yaşam kurmak için kapitalizmi yıkmaya çağırılmaktır. Koronavirüs salgınına karşı işçi ve emekçileri korumanın ve gelecekte de yaşanması kaçınılmaz olan bu tür felaketleri az hasarla atlamanın yolu buradan geçmektedir. Bu esas olmakla birlikte, mevcut durumda salgının yayılmasını sınırlamak için alınması gereken önlemleri de önemsemek gereklidir. Bu da mücadelenin yol, yöntem ve araçlarını mevcut koşullara göre uyarlamak zorunluluğunu getirir. Söz konusu tedbirlerin yol açtığı sınırlamalar bir dönem için göğüslenmek zorundadır. Başka türlü sorumsuzluk olur.

Sonuçta biz kendi adımıza faaliyeti-mizi alabildiğimiz tedbirleri alarak sürdürüyoruz. Burada tedbir mi mücadele mi ikilemi ileri sürülemez. Mücadele esastır, bu mücadele içinde tedbirleri gözetmeye çalışmak ise zorunluluktur. Bu konuda sol tevezelik yapmak anlamsız ve pratik karşılığı olmayan bir tutumdur.

Dikkat çekilen diğer konuya gelince, sonuçta tek tek kapitalistlerin ya da devletlerin salgını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışacağından, üstelik bunu yaparken her türlü etik, insani değeri yeri geldiğinde bir kenara atacağından şüphe duyulamaz. Ancak mevcut durumda bu tür uygulamalar işçi sınıfı ve emekçilerin yoğun tepkisine yol açmaktadır. Kitleler sanıldığından da çok sorgulayıcı bir konumdalar. Salgının yarattığı hassasiyet içerisinde yapılanlar ve yapılmayanlar belirgin bir farkındalık yaratmakta, sınıfsal ayrımlarının üstünün örtülmesi bir yana, her uygulama bunu daha da belirginleştirmektedir. Ancak, somut durumun bu olması, sermayenin bu tür politikalarına karşı daha dikkatli ve kitleleri bu yönden de uyarıcı bir hat izleme sorumluluğunu ortadan kaldır-

maz.

Ortada dolaşan komplo teorileri üzerine kesin şeyler söyleyebilecek durumda değiliz. Söz konusu olan kapitalizm olduğunda, her türlü kirli yöntemin uygulanabileceğini, insanların sağlığı dâhil olmak üzere hiçbir şeyin kapitalistlerin çıkarlarından önemli olmadığını biliyoruz. Bu tür yaklaşımların kitleler tarafından bu ölçüde benimsenmesi iki şeyden kaynaklanıyor. Birincisi, emekçiler sermayenin çıkarlarının her türlü değerden önce geldiğini hissediyorlar. İkinci olarak ise, devasa devlet kurumunun doğal bir salgın karşısında bu denli çaresiz kalmasını anlamakta zorlanıyorlar ve işin içinde başka bir şey arıyorlar.

- Sınıf devrimcilerinin süregiden pratik faaliyeti üzerine neler söylenebilir?

- Bu tür dönemlerin sistemin üstünü örten tülü çekip alan, düzen gerçekliğine dönük sorgulama ve tartışmaları güçlendirerek, rıza ve kabullenişleri parçalayan etkiler yarattığını söylemiştik.

Sorgulama ve tartışma sürecini derinleştirmek, emekçilerin sistem tarafından karşılanmayan-karşılanamayan yaşamsal taleplerinin somut mücadelelere dönüşmesi için etkin bir çaba ortaya koymak, kapitalizmin yol açtığı bu yıkım ve felaket tablosuna karşı sosyalizm alternatifini en geniş kitlelere taşımak, günün en somut görevidir. Sınıf devrimcileri olarak, salgına karşı mücadele kapsamında dikkate alınması gereken bazı önlemlerin kısıtlayıcı etkisine rağmen, bulunduğumuz her alanda sahip olduğumuz bütün zeminler üzerinden bu görevlere yoğunlaşmaya çalışıyoruz.

Salgın doğal olarak beklenmedik ve önden sonuçları konusunda tam bir açıklığa sahip olmadığımız bir gelişme oldu. Buna rağmen özellikle sektörel çalışmalarımız en başından itibaren sınıfsal ayrımları derinleştirmeyi esas alan bir çizgide anlamlı bir inisiyatif koyma başarısını gösterdiler.

Bu dönemde yaptığımız tartışmalarda bazı somut başlıklar üzerinde durduk ve yapılabilecekleri somutlamaya çalıştık. Tek tek fabrikalardaki çalışma koşullarına dönük talep ve istemlerin anlamı ve önemi, başta ulaşılabılır sağlık olmak üzere kamusal alanı kesen daha genel taleplere nasıl yaklaşılması gerektiği, siyasal iktidarın salgın ile mücadele adına demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı uygulamalarına karşı tutum, sorunun

süregiden krizle bağlantısının nasıl kurulması gerektiği, kapitalizmin teşhiri, sosyalist propaganda kapsamında yapılması gerekenler, salgın önlemlerine karşı tutumumuz, çalışmanın olası önlemleri ve koşullara uyulanması için atılacak adımlar, söz konusu başlıkları oluşturuyordu. Bunlar değişik zeminler ve yayınlarımız üzerinden işlenmeye çalışıldı. Ama henüz faaliyet tablomuz üzerinden tam bir değerlendirme yapmak için erken.

- Faaliyete ilişkin hata ve eksiklikler konusunda neler söyleyebilirsiniz?

- Olağanüstü bir süreçten geçiyoruz. Bir takım hata ve eksikliklerin yaşanması son derece doğal. Ama şu ana kadar temelli bir hatadan söz edilemez. Kendi içinde küçük sayılabilecek bazı kaymalar yaşandı ve müdahalenin konusu oldu. “Çalışmama hakkı” üzerine yapılan propaganda bunun örneklerinden birisi. Sonuçta biz işçi sınıfının böyle bir hakkı bulunduğunu en geniş biçimde işleyebilir, bu hakkı anlatabiliriz; ama işçi sınıfını salgınla baş başa bırakan politikalara karşı gerçekleştirilecek eylemin niteliğini, bu yöndeki kendi çağrılarımızı şu veya bu yasal hakkın içine sıkıştıramayız.

Ya da ücretli izin talebinin ortaya konulduğunda yer yer daralmalar yaşanabildi. Bir yandan tek çözüm olarak izolasyondan bahsedilirken, öte yandan işçi sınıfının salgınla baş başa bırakıldığı koşullarda bu talep çok önemliydi ve hızla tüm emekçilere mal oldu. Biz de başarılı bir tarzda bu talebi çalışmamızın önemli saç ayaklarından biri haline getirdik. Ancak belli bir kayma bu konuda da yaşandı. Bu kendini, niyetimizden bağımsız olarak, salgına karşı işçi sınıfını korumak ile örgütlenip mücadele etmek arasındaki ilişkiyi ortaya koyuş tarzında zayıflık olarak gösterdi. Ama bunlar ve eklenebilecek bazı başka örnekler esasa ilişkin değildi ve müdahalelerle geride bırakıldı.

- Son olarak ne söylemek istersiniz?

Olağan olmayan bir süreçten geçiyoruz. Salgın tedbirlerinin kısıtlayıcı etkisine rağmen gerekli tedbirleri alarak faaliyetimizi sürdüreceğiz. Özellikle fabrika merkezli çalışmalarımızı daha da güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Dünyada koronavirüs eylemleri...

ŞİLİ'DE DİRENİŞ

Şili'de yüzlerce kişi, gerici faşist Devlet Başkanı Sebastián Piñera tarafından açıklanan "yeni normal" koşulları reddettiklerini ifade etmek için, 20 Nisan öğleden sonra, Plaza de la Dignidad'da protesto gösterisi düzenledi. Polis ve Özel Kuvvetler, göstericilere her zamanki gibi tomaları da kullanarak azgınca saldırdı. Gösteride 14 kişi tutuklandı. Saldırının nedeni olarak, kamusal alanda 50'den fazla insanın toplanması yasağı öne sürüldü.

Sağcı Başkan Sebastián Piñera, önceki günlerde Covid-19 salgınının bir aşı bulunana kadar süreceğini, bunun iki yılı alabileceğini ve halkın "yeni normal" koşullarda yaşamayı öğrenmeleri gerektiğini açıklamıştı. "Yeni normal koşullar" a hükümet tarafından koronavirüsün yayılmasıyla mücadele için alınan önlemler de dahil.

Piñera, Şili halkının iki yıla kadar sürebilecek "yeni normal"den ne bekleyebileceğini, 18 Mart'ta 90 gün süreyle "felaket durumu" ilan ederek zaten ifade etmişti. Bu sözde önlemler, silahlı kuvvetlerin sokaklara yerleştirilmesini ve Savunma Bakanlığı'na bağlı askeri komutanların, "düzeni korumak" için bölge şefleri olarak atanmasını içeriyor. "Felaket durumu", hareket ve toplanma özgürlüğüne getirilen karantina ve sokağa çıkma yasağı gibi kısıtlamaları sağlamak için mülklere el konulmasına da izin veriyor.

Covid-19 nedeniyle mart ayı ortasında felaket durumu ilan edilmesine dek, Şili'de milyonlar hükümete karşı sokaklarda militan protesto gösterileriyle direniyordu. 18 Ekim'de Piñera'nın toplu taşıma ücretlerini artıracığı yönündeki duyurusu üzerine başlayan protestolar kısa sürede milyonlarca kişinin katıldığı kitlesel gösterilere dönüşmüştü. Gösterilerde işçi ve emekçiler, gençler ve kadınlar hükümetin neoliberal politikalarına karşı sokakları terk etmeyerek, sosyal ve siyasal taleplerini gündeme getirmişlerdi. Piñera hükümeti şiddet kullanarak gösterileri bastırmaya çalışmıştı. Saldırılarda çok sayıda ciddi insan hakları ihlali yaşandı.

Başkent Santiago'daki Plaza Baquedano meydanı, gösterilerde Piñera'nın siyasetine karşı bir direniş sembolü ha-

line geldi. Göstericiler, yeni bir anayasa, daha iyi sosyal statü ve onurlu bir yaşam hakkını savunarak bu alanda düzenli olarak toplandılar ve alanın adını "Plaza de la Dignidad" (Onur Meydanı) olarak değiştirdiler. Meydanın ortasında bulunan General Baquedano heykelini boyayan göstericiler burayı direniş ve sosyal talepli mesajları içeren pankartlar ve bayraklarla donattılar. Meydan gibi heykel de ayaklanmanın sembolü haline geldi.

İşte tam da 19 Nisan sabah saatlerinde, yani Piñera'nın "yeni normal" i duyurduğu gün, heykel eski yüzüyle yeniden ortaya çıktı. Yazılar yok edildi ve direnişin sembolik ifadesi silindi.

Birkaç gün önce Piñera, heykelin önünde oturmuş, rahat bir poz vererek fotoğraf çektirmişti. Devlet güçlerinin protestolar sırasında sayısız insan hakları ihlali yaptığı bu yeri seçmesi, geniş bir provokasyon olarak görülmüş ve sosyal medyada öfkeli yorumlara yol açmıştı.

FİLİSTİN'DE SALGIN DÖNEMİNDE KADIN CİNAYETLERİ ARTIYOR

Filistin'de, koronavirüs salgını nedeniyle ilan edilen sokağa çıkma kısıtlanmasının başlamasından bu yana en az 5 kadın kocası tarafından öldürüldü.

Junge Welt gazetesinin 20 Nisan tarihli *El Cezire*'ye dayanarak verdiği habere göre, bağımsız kadın hareketi "Taliaat" (Ayağa Kalk) geçtiğimiz hafta Twitter'de, tüm ülkede kadına şiddeti ve kadın cinayetlerini protesto için kadınları

20 Nisan'da gösteri yapmaya çağırmıştı. Bu çağrı üzerine kadınlar 20 Nisan'da ülke çapında pencere ve balkonlara çıktılar, "Sessizlik yerine gürültü" sloganı ile tencere ve tavalara vurarak, kadın cinayetlerini protesto ettiler.

Dünyanın çok sayıda ülkesinde olduğu gibi Filistin'de de kadınlar, koronavirüse karşı korunaklı bir alan olması gereken kendi dört duvarlarının içinde büyük bir risk ve tehlike altındalar. Her türlü şiddetin sürdüğü bu sözde korunaklı alanlar bazı kadınlar için ölüm getiriyor.

"Taliaat" hareketi ilk kez "Özgür kadın olmadan özgür ülke olmaz!" şiarı ile 2019 sonbaharında kuruldu. Batı Şeria'da Israa Gharib isimli 21 yaşındaki genç bir kadının, internette bir erkeğin kendisine evlenme teklif ettiği bir videoyu yayınlanması üzerine ailenin erkekleri tarafından dövülerek öldürülmesi, kadınlarda büyük bir öfke patlamasına yol açmıştı.

El Cezire'nin haberine göre, feminist Arap hareketi "El-Siwar" (Bilezik) son haftalarda internet platformlarında aldıkları telefon ve mesajların üç kat arttığını ifade ediyor. Bu platformlarda kadınlar kocalarının kendilerini öldürmekle tehdit ettiğini bildiriyorlar. 22 Mart ve 15 Nisan arasında 900'den fazla kadın Çalışan Kadınları Geliştirme Derneği (PWWSD) yardım hattına başvurdu.

Al-Siwar Başkanı Lamia Naamna çocuklara yönelik şiddet ve istismarın da sokağa çıkma kısıtlamalarıyla birlikte arttığını açıklayarak, birçok Filistinli aile

küçük apartman dairelerinde sıkışık yaşayarak ve bu daracık alanlar kavgaya ve şiddet riskini artırıyor diyor.

Naamna'ya göre, İsrail'de Filistinli kadınlar için sadece iki kadın sığınma evi var ve sürekli olarak yer sıkıntısı yaşanıyor. Yeni gelen kadınlar salgın nedeniyle ilk önce testten geçiyor veya masrafları kendilerine ait olmak üzere 14 gün boyunca bir otele yerleştiriliyorlar. Zaten yoksul olan bu kadınlar bunu karşılamıyorlar. İstisnai durumlarda aktivist kadınlar şiddete uğrayan kadınları kendi evlerine alıyorlar.

YUNANİSTAN'DA SAĞLIK EMEKÇİLERİNDEN PROTESTOLAR

Yunanistan'da korona salgını sürerken, kamu sağlık sisteminin kronik yetersizliği, sağlık emekçileri tarafından ülke genelinde protesto ediliyor.

7 Nisan Dünya Sağlık Günü vesilesiyle, Yunan Hastane Doktorları Birliği Federasyonu (OENGE), ön cephede virüsle mücadele eden personel sayısında artış, yoğun bakım ünitelerinde daha fazla yatak ve koruyucu ekipmanla yeterli donanım talebinde bulunarak gösteriler düzenledi.

Başkent Atina'da doktorlar ve hemşireler tüm hastanelerin önünde protesto gösterileri yaptılar. Selanik, Volos, Trikala ve Karditsa gibi şehirlerde de direniş vardı.

Polis, on kişiden fazla insanın toplanmasını yasaklayan yasanın ihlal edildiği

gerekçesiyle protestolara saldırdı. En büyük gerilim ise Atina'nın en büyük hastanesi Evangelismos'ta yaşandı. Burada polis hastaneye girerek protesto gösterisini dağıtmaya çalıştı ama sonuçta hastaneyi terk etmek zorunda bırakıldı.

Sokağa çıkma yasağı getirildiğinden beri polisin yetkilerini kötüye kullandığı bildiriliyor. İnsanlar gerekli bir çıkış kanıtını sağlayamazlarsa (örneğin alışveriş) para cezasına çarptırılıyorlar. Hatta evsizlere para cezası uygulandı.

Şu anda 24 Nisan itibarıyla Yunanistan'da 2.490 korona enfeksiyonu ve 130 ölüm bildirildi. Rakamlar diğer Avrupa ülkeleriyle kıyaslandığında daha düşük. (Benzer bir nüfus büyüklüğüne sahip olan Belçika'da 44.293 vaka ve 6.679 ölüm kaydedilmiştir.)

Vaka ve ölüm oranlarının diğer ülkelere göre daha düşük olmasının, uygulanan sıkı kapanmanın sonucu olduğu ifade ediliyor. Daha şubat ayı sonlarında hükümet karnavalı iptal etti. 10 Mart'ta okullar kapatıldı. Bir hafta sonra da süpermarketler, fırınlar ve marketler hariç dükkanlar ve restoranlar kapatıldı. Ki o zaman daha hiçbir ölüm kaydedilmemişti.

Yunan işçi ve emekçilerinin tepkilerinden korkan sağcı Yeni Demokrasi (ND) hükümeti hızlı bir şekilde harekete geçmek zorunda kaldı. Başbakan Kiriakos Miçotakis'in, CNN ile yaptığı röportajda açıkça ifade ettiği gibi, sağlık sistemi "on yıllık kemer sıkma politikalarından sonra parçalanmıştı." Miçotakis, "Diğer AB ülkelerine kıyasla daha fazla risk altında olduğumuzu acıyla biliyorduk." demişti.

Son yıllarda Yunanistan'da sağlığa ayrılan bütçe yüzde 50 azaldı. Kamu sağlık hizmetlerine GSYH'nin sadece yüzde beşi (AB ortalamasından yüzde iki daha az) harcanıyor.

Kronik olarak yeterli personelin olmaması ve koruyucu ekipman eksikliği, hastaneleri pandemideki nispeten düşük sayıda hastaneye yatanlarla başa çıkmakta zorluyor. Çok sayıda sağlık çalışanına korona virüsü bulaşırken, yüzlercesi ise karantinada bulunuyor.

Sağcı muhafazakâr hükümet 2.000'den fazla yeni doktor, hemşire ve sağlık görevlisi kiraladı ve 2.000 yeni işe alım planlanıyor. Yeni personel geçici olarak işe alınacak ve şüphesiz pandemi bittikten sonra işten çıkarılacaklar.

Hükümet sistematik testlerin eksikliği nedeniyle de eleştiriliyor.

BULGARİSTAN'DA ROMANLAR İLÇEDE HAPSEDİLDİ

Bulgaristan'da Roman azınlık korona salgını sırasında taciz ediliyordu ve ilçelerinde adeta hapsediliyordu. Bu durum Roman azınlık arasında huzursuzluk ya-

ratıyordu. Nihayet 22 Nisan'da başkent Sofya'nın Roman bölgesi Filipovzi'de öfke sokağa taşı, romanlar polis ile çatıştı. Yüzlerce Roman, Filipovzi'de ve Sofya'daki ikinci Roman mahallesinde bir grup genç bir engeli aşmaya çalıştıktan sonra hükümete karşı "İstifa!" sloganları attı.

Korona salgını nedeniyle ülke çapında sıkı sokağa çıkma düzenlemeleri sürüyor. Ancak Filipovzi ve Faketa'nın dörtte üçü 16 Nisan'da tamamen kapatıldı. Polis tarafından tutulan kontrol noktalarından yalnızca bir iş veya sağlık sertifikası gösterebilenlerin geçmesine izin veriliyor. Romanlar'ın çoğu ise böylesi belgelere yoksun.

Sekiz milyonluk ülkede Romanlar'ın hayatı "normal" zamanlarda bile kolay değil. Resmi rakamlara göre Romanlar Bulgaristan'da 330.000 kişi ile en büyük azınlığı oluşturuyorlar. Birçoğu şişe ve çöp toplayıcı olarak varlığını sürdürüyor. Okula gitmeleri halinde Roman çocuklara genellikle ayrı sınıfta ders veriliyor. Yerleşim alanlarında genellikle içme suyu, elektrik ve kanalizasyon bulunmuyor. Çoğunun sağlık sistemine erişimi yok.

Bulgaristan insan hakları portalı *Marginalia*'nın raporlarına göre, halen işi olan birçok Roman son birkaç gün içinde işini kaybetti.

Web sitesi *mediapool.bg*'deki bir protesto raporuna göre, bir yorumda şöyle deniliyor: "Birçok Bulgar kesinlikle Romanlar'ın kapalı olduğundan memnun kalacak. Ben değil. Her taraftan ırkçılık ve baskı hissediyorum. Ben Romanım."

BANGLADEŞ'TE TEKSTİL İŞÇİLERİ ÜCRETLERİ İÇİN DİRENİYOR

Bangladeş'in başkenti Dakka'da 7 yıl önce, binlerce işçiyi istihdam eden beş hazır giyim fabrikasının ve bir labirenti andıran dükkanların bulunduğu sekiz katlı Rana Plaza binası çökmüştü. 24 Ni-

san 2013 tarihinde gerçekleşen katliamda çoğu hazır giyim işçisi 1.100'ü aşkın işçi yaşamını yitirdi, yüzlercesi yaralandı.

Bu vahşet, küresel tekstil endüstrisindeki tehlikeli durumları tüm dünyada gözler önüne sermişti. Rana Plaza kompleksi, ülkenin giyim sanayisinin gösterdiği çarpıcı büyüme nedeniyle, ülkedeki sınırlı güvenlik ve imar kanunlarına almadan aceleyle inşa edilmiş çok katlı binaların tipik bir örneği idi.

Bugün aradan 7 yıl geçmesine rağmen yaralı kurtulan işçilerin büyük bir kısmına rehabilite ücretleri ödenmezken, çok sayıda işçi de ya aldığı yaralar nedeniyle ya da örgütlendikleri için iş bulamıyorlar. Tekstil işçileri halen ücretlerinin ödenmesi ve işyerlerinin korunması için mücadelelerini sürdürüyorlar.

İşçileri azgınca sömürerek kasalarını milyarlarca dolar kâr ile dolduran Inditex (Zara), C&A, Takko, Primark vb. emperyalist-kapitalist tekeller, korona salgını nedeniyle Bangladeş'teki yerli taşeronlarından 1,5 milyar dolarlık siparişlerini iptal ettiler. Rana-Plaza felaketinden 7 yıl sonra tekstil işçileri evlerine gönderildiler, fabrikaları kapatıldı. Sefaletin kucığına atılan işçiler şimdi açlık ile karşı karşıya ve yaşam mücadelesi sürdürüyorlar.

Haklarını almak için direnen tekstil işçileri, her sabah fabrikaya geliyor, ücretlerinin ödenmesini talep ediyor ve yollarda blokaj eylemleri yapıyor. Polisin kullandığı plastik mermiler ve şiddet onları kararlı mücadelelerinden alıkoymuyor.

15 Nisan'da da 25 bin işçi Dakka'daki otobanı işgal etti. İşçilerin kararlılığı ve mücadelenin yayılma potansiyeli işvereni ve devleti korkutmuş olacak ki, devlet işçilere ücretlerin ödenmesi için sermayedarlara 600 milyon avroluk ödeme yaptı. Ama birçok kapitalist, işçilere ücretlerini halen ödemiş değil.

Tekstil işçilerine reva görülen bu koşullar, tarihin en kanlı işçi katliamları yaşınsa da sermaye sınıflarının ve onların

egemen olduğu devletlerin daha fazla kâr uğruna, işçileri daha ucuza ve kötü koşullarda çalıştırmaktan geri durmadığına işaret ediyor. Bu koşulları ortadan kaldırmak için, yeni katliamları önleyebilmenin yolu ise işçilerin birliğinden ve örgütlü mücadelesinden geçiyor. Bu sömürü düzenine son vermek için sermaye sınıfının iktidarına son vermek gerekiyor.

ALMANYA'DA VOITH İŞÇİLERİ GREVDE

Bayern eyaletine bağlı Allgäu'de bulunan Sonthofen'de makina üreticisi Voith fabrikasındaki işçiler süresiz greve başladılar. 23 Nisan Perşembe günü sabah işi bırakarak greve giden işçiler fabrikalarının kapanma planına karşı çıkıyorlar. Oylamada, fabrikada çalışan IG Metall üyelerinin yüzde 98'i greve oy vermişti ve IG Metall sendikası pazartesi günü sendika yönetim kurulunda süresiz grev kararı almıştı.

Fabrikada yaklaşık 500 işçi çalışıyor ve özel dişliler üretiliyor. Voith kapitalisti, 6 ay sonra bu fabrikayı kapatarak, üretimi daha büyük yerlerde yoğunlaştırmak istiyor.

IG Metall yerel sekreteri Hornung bunun normal bir grev olmayacağını, salgın nedeniyle miting ve yürüyüşlerin yapılamayacağını ama grev nöbetleri tutulacağını açıkladı. Hornung bunun gerekli olduğunu, patronun ürettikleri ürünleri almak için ilk iki grev gününde işyerine birçok kez kamyon gönderdiğini söyledi. Yüze yakın işçi, kapitalistin bu çabasını boşa çıkarmak için özel arabaları ile işyerinin giriş çıkışlarını bloke ettiler ve kamyonları engellediler.

Bu arada Almanya'da bir işyerinin kapanmaması için resmi olarak grev yapılmıyor. İşçiler sadece toplu sözleşme görüşmelerinde greve gidilebiliyorlar. Grev Komitesi Başkanı Jansen, "İşçiler işyerlerinin kapatılmasını engellemek istiyorlar. Bunun için ise mücadelede kararlılar ve bunun üç günde bitmeyeceğinin bilincindedir" açıklamasını yaptı.

Asya'da tekstil işçileri yıkımın eşiğinde

Eylem Güneş

Hızla tüm dünyaya yayılan korona salgını ekonomik krizi de derinleştiriyor. Krizden ilk etkilenenler ise ucuz tekstil üreticisi Güneydoğu Asya ülkeleri oldu.

Çin'de başlayan salgın ülkedeki üretimde ciddi kesintilere yol açtı. Örneğin Çin'de kumaş ve düğme üretilmemesi, tedarik zincirini kesintiye uğrattı. Hammaddeye ulaşamaması, malzemelerin eksik, az veya hiç gelmemesi Bangladeş, Vietnam, Myanmar, Endonezya, Sri Lanka ve Kamboçya gibi ülkelerde dünya pazarlarına ucuz kıyafet ve ayakkabı tedarik eden çok sayıda fabrikanın kapanmasına neden oldu. Milyonlarca işçi işten atıldı. Süreç devam ediyor.

Koronavirüs salgınının merkez üssünün Avrupa'ya ve şimdilerde Amerika'ya kaymasının ardından batı pazarlarında moda mağazaları geçici olarak kapatıldı ve buna bağlı olarak giyim talebi düştü. Gap, H&M, Zara, C&A veya Primark gibi kapitalist şirketler, dünyaca ünlü markalar, Güneydoğu Asya ülkelerinde tedarikçi fabrikalara verdikleri yüz milyonlarca euroluk siparişlerini de hızla iptal ettiler. Hatta birçoğu, kendileri için önceden üretilmiş olan malları kabul etmiyor ve ödemeyi reddediyorlar. Bu durum Bangladeş, Kamboçya veya Myanmar gibi ülkeler için büyük sonuçlar doğuruyor ve bu ülkelerdeki kapitalist üreticiler korona krizinde ayakta kalabilme mücadelesi veriyorlar.

Ama korona krizi en çok en alttakileri, işgücünden başka bir şeyi olmayan tekstil işçilerini vurdu. Uluslararası siparişlerin geri çekilmesinin bir sonucu olarak ve sağlık koşulları ile ilgili birtakım önlemler nedeniyle fabrikaların kapanması tekstil işçilerinin kitlesel olarak işten atılmasını hızlandırdı.

GÜNEYDOĞU ASYA'DA İŞSİZLİK ÇİĞ GİBİ BÜYÜYOR

Kamboçya'da, malzeme eksikliği nedeniyle 7 milyar dolarlık giyim ve ayakkabı endüstrisinde neredeyse her altı fabrikadan biri kapandı. H&M, Adidas, Puma ve Levi Strauss gibi küresel ünlü markaların ürünlerinin üretildiği Kamboçya'da tekstil yaklaşık 850.000 çalışana ile ülkenin en büyük sektörü. Korona nedeniyle Kamboçya'da tekstil endüstrisinde 200 bin işçinin işinin tehdit altında olduğu tahmin ediliyor.

Myanmar korona nedeniyle küresel giyim satışlarındaki düşüşten etkilenen ülkelerden biri. İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre, bu süreçte çoğunluğu kadın 20.000 işçi işini kaybetti.

Pakistan'daki tekstil işçilerinin durumu da farksız. Fabrikalar kapanıyor, işçiler kendilerine hiçbir ücret ödenmeden kapının önüne konuluyor. Pakistan ve Bangladeş'te işten atılan ve ezici çoğunluğu kadınlardan oluşan işçi kitleleri kelimenin tam anlamıyla beş parasız ortada bırakılıyorlar.

İşsizlik Karaçi ve Dakka gibi büyük kentlerde küresel üretim ve tedarik zincirlerinin kesintiye uğramasıyla hızla büyüyor.

DÜNYANIN DİKİŞ ATÖLYESİ BANGLADEŞ

Korona krizinden etkilenen ülkelerin başında "dünyanın dikiş atölyesi" olarak bilinen Bangladeş geliyor. Bangladeş, Çin'den sonra dünyanın en önemli ikinci tekstil üreticisi ve ihracatçısıdır. Ülkenin toplam ihracatının yüzde 84'ü giyim sektöründedir. Tekstil büyük istihdam kaynağıdır ve her 10 kişiden 4'ü tekstilde çalışıyor. 4.600 tekstil ve giyim fabrikasında 4 milyon işçi çalışıyor ve bu işçilerin yüzde 90'a yakını kadın işçilerdir. Bangladeş'te işçi sınıfı ağırlıklı olarak kadınlardan oluşuyor.

Kapitalistler için bir sömürü cenneti olan 160 milyon nüfuslu Bangladeş'te alarm çanları çalıyor. En ucuz ücretlerden yararlanan moda şirketlerinin siparişleri geri çekmesi nedeniyle, Bangladeş bu mali yılın ihracat kazançlarında yaklaşık 6 milyar dolarlık bir kayıpla karşı karşıya kaldı.

Bangladeş Tekstil Sanayicileri Derneği Başkanı Rubana Huq koronavirüs krizinin başlamasından bu yana yaklaşık 1.048 fabrikada, 2,9 milyar dolar değerinde, 900 milyondan fazla giysi siparişinin iptal

edildiğini veya beklemede olduğunu belirtti. Bu kayıp, 2 milyondan fazla tekstil işçisinin devam eden istihdamını etkiliyor.

Huq, geçtiğimiz hafta Alman Kalkınma Bakanı Gerd Müller'e başvurarak durumlarının "felaket" olduğunu belirtti. "Fabrikaların bu iptaller nedeniyle artık işçiye ödeme yapamayacağını, iptal edilen siparişlerin gözden geçirilmesini, aksi takdirde ülkenin bir kaosa sürükleneceğini ve bu durumun da daha fazla sosyal huzursuzluğa yol açabileceğini" söyleyerek, Alman emperyalistlerini uyardı. "Eminim hiçbir Alman markası bunun kendileri yüzünden olmasını istemiyor" diye de ekledi.

Penn State Üniversitesi'ndeki Küresel İşçi Hakları Merkezi'nin (CGWR) bir araştırma raporuna göre salgın ve sipariş iptallerinin sonucu olarak, Bangladeş'teki bir milyondan fazla hazır giyim işçisi kısmen veya tamamen işten çıkarıldı. Bunların yüzde 72'sinden fazlası ücretini dahi alamadan evlerine gönderildi. Aynı durum kıdem tazminatları için de geçerlidir.

Bangladeş İşçi Dayanışma Merkezi'nin (BCWS) Başkanı Kalpona Akter şöyle yazıyor: "Şirketler siparişleri iptal etti, işçiler hem işyerlerini kaybetme hem de enfekte olmaktan korkuyorlar. Zaten çok düşük ücretlerle zorla ayın sonunu getirerek yaşıyorlardı, birçoğunun borcu var, ücret olmadan hayatta kalmaları imkansız. İşçiler çıkarılırsa yabancı şirketler ödemelerini derhal yapmalı ve bu sayede işçilere yasal olarak hakları olan tazminatı ödemeli."

DÜNYA MARKALARININ VERDİĞİ ÜCRETLER EN DÜŞÜK

Bangladeş'te ucuz emek cehennemlerinde milyonlarca kadın işçi en ağır sömürü ve sağlıksız koşullarda, ölüm ile burun buruna, çok uluslu kapitalist

şirketlere, lüks markalara giysi üretiyor. Kapitalistler için her şeyin iyi gittiği ve devasa kârlar kazandıkları dönemlerde işgücü maliyetini daha ucuza getirmek için kadın işçiler günde 15 saate, haftada 90 saate varan sürelerde çalıştırılırlar. İşçileri bu koşullarda çalıştıran kapitalistler onların her birine ayda ortalama 100 dolar ücret öderler.

Tekstil fabrikalarında çalışmak için kırsal kesimden kentlere göçen ve çoğu 30 yaşın altında olan kadın işçiler, ayda kazandıkları 100 dolarlık ücretlerinin büyük kısmını, tek kişilik kulübelerin kirasına ayırıyor ve bu kulübelere aileleri ile bir arada yoksulluk içinde bir yaşam sürdürüyorlar.

Onların alınteri ve kanları ile yükselen moda sektörünün dev tekstil markaları Avrupa, ABD ve Kanada'da vitrinleri süslerken, Avrupa pazarlarında 29 euroya alınan bir giysi için çalışan Bangladeşli işçi kadın bundan sadece 18 sent kazanıyor.

Bugün koronavirüs salgını nedeniyle milyonlarca işçi işini kaybetti. Ücretleri bile ödenmeden sokağa konuldular ve aileleri ile birlikte açlığın pençesine terk edildiler. Bangladeş'te bir işçi için işini kaybetmek, yeterli yiyeceğinin de olmamasıdır. İşçiler fabrikaya yakın yoksul işçi mahallelerinde ve genellikle 40 ile 50 kişinin ortak iki tuvalet, duş ve mutfak paylaşmak zorunda olduğu evlerde kalıyorlar. Daracık alanlarda, hiçbir sağlık önleminin ve hijyenin olmadığı koşullarda, yüksek bir enfeksiyon riski ile koyun koyuna yaşıyorlar.

Dünya çapında trilyonlarca dolarlık finansal kaynağın emperyalist tekeller için seferber edildiği koşullarda tekstil işçilerinin payına işsizlik ve yoksulluk, sefalet ve açlık düşüyor. Tam da bu nedenle bir felaketten söz ediyor Bangladeş Tekstil Sanayicileri Derneği başkanı Rubana Huq ve durumun sosyal huzursuzluğa yol açabileceği konusunda emperyalistleri şimdiden uyarıyor. Çünkü uyuyan devin uyanmasından korkuyor. Geçtiğimiz yılın başında kölece çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı onlarca fabrikada başkaldıran, polis vahşice saldırılarına karşı militanca direnen on binlerce işçinin günlerce süren kararlı grevleri ve direnişleri henüz hafızalardaki tazeliğini koruyor olsa gerek.

Pandemi-infodemi* gölgesinde ABD ve Çin kavgası

A. Vedat Ceylan

Koronavirüsün Çin'de görülmesinden itibaren, ABD Başkanı Donald Trump onu "Çin virüsü" diye nitelemiş, bir bakıma sebebinin Çin olduğu algısını yaratmaya çalışmıştı. Virüs sınırları aşır dört kıtaya yayıldıktan sonra bile önlem almak yerine, "Çin virüsü, geldiği gibi gider" diyerek, dalga geçmeye devam etmişti.

Trump, ancak salgın bir karabasan gibi ABD metropollerini sardıktan sonra adım attı. Fakat bu aşamadan sonra bile hatasını görmek yerine, kendisine yaraşır bir tavırla, kendi dışında herkesi suçlamaya başladı. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ta başından itibaren önlem alınması yönünde sürekli uyarmasına rağmen, DSÖ'yü "doğru bilgi vermemekle" suçladı ve örgüte verilen ödenekleri kestiğini açıkladı. Tabii bu arada CIA de boş durmadı. Bir yandan dışarıda maske korsanlığını koordine ederken, diğer yandan da suçlu aramayı sürdürdü. Ve nihayet aradığını buldu da! Daha önce alttan alta dolaşıma sokulan, "Virüs Çin'de bir laboratuvarında üretildi ve insanlara öyle bulaştı" iddiası, büyük bir yaygarayla dillendirilmeye başlandı. Bu iddianın çığırkanlığını ise elbette ki Amerikan istihbaratından feyz alan ABD medyası yapıyor.

İddiaya göre, "Wuhan Viroloji Enstitüsü'nde bir çalışan virüsü farkında olmadan aynı adı taşıyan şehre getirdi. Milyonluk metropolde, salgın yaklaşık dört ay önce başladı. Sonra Çin olayı örtbas ederek tüm dünyayı ölümcül bir salgına maruz bıraktı." Washington Post gazetesine göre, "ABD'li diplomatlar korona virüslerinin araştırıldığı bu laboratuvarı iki yıl önce ziyaret etmiş ve yetersiz güvenlik önlemi olmaması nedeniyle uyarılarda bulunmuşlardı."

15 Nisan Çarşamba akşamı basın karşısına çıkan ABD Başkanı, "gizli belgelere" dayanan komplo teorisini açıkça doğrulamak istemese de bir olasılık olarak canlı tutmaya çalışarak, "Bu hikâyeyi her geçen gün daha fazla duyduğumuzu söyleyebilirim" dedi. Ardından CIA raporuna övgüler dizdi ve "bu korkunç durum hakkında kapsamlı bir soruşturma" sözü verdi.

ABD Savunma Bakanı Mark Esper ve Genelkurmay Başkanı Mark Milley, "İstihbarat kaynakları, virüsün bir Çin

laboratuvarından gelmiş olabileceği varsayımının göz ardı edilemeyeceğine işaret ediyor. Bunu bir süredir yakından izliyoruz", "Şimdiye kadarki, sonuçlar kesin olmadığından, virüsün doğal bir salgın olduğu görüşü şu anda daha olasıdır" şeklinde açıklamalar yaptılar. Mark Esper, Çin'i başından beri her şeyi örtbas etmek, kendilerini yanlış yönlendirmekle itham etti.

Bütün bu iddialar Pekin tarafından şiddetle reddedildi. Çin Dışişleri Bakanı Sözcüsü Zhao Lijian, virüsün bir laboratuvarında üretildiği ve oradan sızdığını gösteren hiçbir kanıt olmadığını belirtti. Virüsün kökeninin bilim insanları tarafından araştırılması gerektiğini vurgulayan Çinli sözcü, açıklamasında şunları dile getirdi: "Dünya Sağlık Örgütü (virüsün) laboratuvarında üretildiğine dair hiçbir kanıt olmadığını, pek çok tanınmış tıp uzmanı, virüsün laboratuvarından çıkmış olabileceği iddiasının bilimsel bir dayanağının olmadığını da doğrulamıştır."

TRUMP BU KOMPLO TEORİSİNİ NEDEN YAYIYOR?

Trump DSÖ'nün ve bilim insanlarının uyarılarına rağmen, Brezilya'nın faşist Devlet Başkanı Bolsonaro gibi salgını başından beri küçümsedi ve önlem almadı. Geline aşamada ABD'de salgın kitlesel boyutlara ulaşmış bulunuyor. 19 Nisan gecesi rakamlarına göre toplam ölüm sayısı 40 bini aşmış bulunuyor. Öte yandan ABD ekonomisi salgın nedeni ile serbest düşüşe geçti. İşsizler ordusu çığ gibi büyüyor. Bir ay içinde 22 milyon kişi işini kaybetti. Her işini kaybeden sağlık güvencesini de kaybediyor. Nüfusun üçte birinin sağlık güvencesinden/sigortasından mahrum olduğu biliniyor.

Altı ay sonra yeniden seçilmek is-

tey Trump için bu elbette bir kabus olmalı. Bu nedenle Trump'a bütün günahları üstüne atacağı bir günah keçisi gerekiyor. 14 Nisan'da, "Bizi yanlış bilgilendirdiler" diyerek, yeniden DSÖ'yü suçladı. 15 Nisan'da laboratuvar/virüs teorisini yeniden canlandırdı.

Trump'a göre liderliği altında her şey çok iyi gidiyordu. DSÖ ve Çin onu yanlış yönlendirdiler ve bu sonuca yol açtılar. Trump'a bakılırsa, 19 Nisan itibarıyla ABD'de yaklaşık 765.000 kişinin enfekte olmasından ve en az 40.000 kişinin ölümden kendisi hiçbir şekilde sorumlu değildir.

SALGIN GÖLGESİNDE TİCARET SAVAŞI

ABD ve Çin arasında son üç yıldır karşılıklı hamlelerle süren ticaret savaşı sürecine 15 Ocak'ta imzalanan bir ticaret anlaşmasıyla ara verilmişti. ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkan Yardımcısı Liu He, Beyaz Saray'da düzenlenen törenle ABD-Çin birinci faz ticaret anlaşmasına imza atmışlardı. Her iki tarafın da tarihi adım olarak niteledikleri anlaşmaya bir ateşkes gözüyle bakılıyor. Ateşkes, bir sonraki hamleye hazırlık için verilen ara demektir. Bu arada her iki taraf da karşı tarafın gücünü iyi hesap ederek, kendi gücünü daha iyi konumlandırmayı ve ateşkesteki sonraki hamlede güçlü çıkmayı hesap eder.

Trump ticaret anlaşmasından hemen sonra, koronavirüs salgınına vurgu yaparak, Çin'in şeffaflığına ve virüsle mücadelesine atfen defalarca övgüler yağdırdı, methiyeler dizdi. 24 Ocak'ta attığı bir tweette şöyle diyordu: "Çin, korona virüsünü baskılamak için çok çalıştı. ABD Çin'in çabalarını ve şeffaflığını takdir ediyor." Ancak Trump'ın Çin'e karşı retoriği mart ayı itibarıyla sinir bozucu bir hal aldı. "Çin virüsü, Wuhan virüsü" tekerle-

melerini daha sık dillendirdi.

Pekin bu söylemlere öfkeyle tepki gösterdi ve bunun bir damgalama "retoriği" olduğunu söyledi. Öte yandan Çin de mart ayında komplo teorisyenlerinin ateşine benzin dökmekten geri kalmadı. Trump'ın "Çin virüsü" iddiasına karşılık olarak, Pekin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü bir başka iddia ileri sürdü. ABD ordusunun koronavirüs salgınının patlak vermesinden sorumlu olabileceğini içeren bir başka komplo teorisi ortaya attı.

Bu dalaşmanın arka planında emperyalist rekabetin keskinleşmesi yatıyor elbette. ABD, karşısına bir süper güç olarak çıkan Çin'i stratejik bir rakip sayıyor. "Dünya Jandarması" rolünün özellikle Çin'den dolayı tehlikeye girdiğini ve giderek elinden kaydığını görüyor. Ayrıca Pekin'in Asya'da artan nüfuzu nedeniyle, ABD'nin hakimiyet alanları ekonomik ve jeostratejik olarak tehdit altında.

Çin ise nüfuz alanlarını genişleterek dünyadaki eski konumunu yeniden elde etmek istiyor. "Çin rüyasını" yerine getirmek için, "Yeni İpek Yolu" (Bir Kuşak Yol) projesi kapsamında, ekonomik ve politik nüfuzunu Kuzey Kutbu'na kadar genişletmeyi hedefliyor. Çin'in bu yoldaki azim ve sabrı ABD emperyalizminin uykularını kaçırıyor. ABD emperyalizmi ve Trump, salgın nedeniyle Çin ekonomisinin, ABD ekonomisinden daha az zararlı çıkmış olmasını ve Çin'de hayatın yavaş yavaş normale dönüyor olmasını da hazmedemiyor.

Bir yandan bu denli büyük hesaplar içinde olan emperyalistler, diğer yandan salgın karşısında acz içinde kıvranıyorlar. Dünyayı birkaç defa yok edebilecek kadar kitle imha silahlarına sahip olan emperyalist kapitalist sistemin efendileri, maske ve dezenfektan gibi en basit koruyucu ekipman tedarikinde bile çaresiz kalıyorlar. Böyle bir aşamada sağlığa yatırım yapmak ve geniş önlem almak yerine, insan ve toplum sağlığını göz ardı ediyor; işçilerin, emekçilerin, yoksul halkın kitleler halinde ölümünü hiçe sayarak, ticaret savaşlarını yeğliyorlar. Bu, kapitalizmin doğasında var, çünkü o kâr etmeksizin duramıyor.

* **Infodemi:** doğruluğu veya yanlışlığı bilinmeyen haber salgını.

Açlık salgını

A. Engin Yılmaz

Kapitalizm kendi işleyişi içinde bir taraftan muazzam bir servet, öte taraftan mutlak ya da nispi yoksulluk üretiyor. Sürekli zenginleşen dünyamızda nüfusun ezici bir bölümü sürekli yoksullaşıyor. Zenginleşen dünyada yoksulluk ve açlık küreselleşiyor. Dünyanın bazı bölgelerinde ve ülkelerinde milyonlarca insan kıtlıktan, açlıktan, yoksulluktan ve önlenebilir hastalıklardan dolayı ölüyor. Yayınlanan raporlar da bu temel gerçeği çarpıcı bir şekilde doğruluyor.

Koronavirüs salgını ise zaten kıtlık ve açlık çeken dünyayı daha büyük bir açlık riskiyle yüz yüze bırakmış bulunuyor. Birleşmiş Milletler (BM) korona salgını kapsamında dünyada yeni bir açlık krizi yaşanabileceğine dikkat çeken bir rapor yayınladı. Raporda, “Çok hızlı tedbirler alınmazsa dünyadaki açlık ikiye katlanacak” ifadelerine yer veriliyor. BM’nin raporuna göre dünyada Covid-19 nedeniyle ağır açlık çeken insan sayısı 2020 yılının sonuna kadar 250 milyonu aşacak.

BM Gıda Fonu yetkilisi Arif Husain, “Zaten son derece kırılğan olan bu kitle, Covid-19 nedeniyle felaketi yaşamak üzere” cümlesiyle özetliyor durumu. Husain, 2019’da dünyada açlık çeken 130 milyon kişilik nüfusun, salgının ekonomik etkileri ve gıda zincirinin darbe alması nedeniyle, 2020 sonuna dair tahminlere göre 265 milyonu bulabileceğine dikkat dikkat çekiyor. Güncel tabloda küresel ısınmanın ve 55 ülkede salgının ağır etkiler göstermesinin “ağır gıda yetersizliği”ne yol açacağını bildiren Husain, “Bu durumdan 75 milyon çocuk etkilenecek” diyor.

BM’nin söz konusu raporunda ise özellikle Yemen, Suriye, Afganistan, Kongo, Venezuela, Etiyopya, Güney Sudan, Nijerya, Çad, Burkina Faso, Mali ve Haiti’de ağır açlığın etkilerinin derin bir şekilde yaşandığı belirtiliyor. Ayrıca, açlık yaşayan ve aynı zamanda çatışmaların yaşandığı ülkelerde Covid-19 salgını nedeniyle de durumun çok daha tarifsiz boyutlara ulaşması ihtimaline dikkat çekilerek, dünyaya tedbir alma çağrısı yapılıyor.

KAPİTALİZM AÇLIKTAN ÖLDÜRÜYOR

BM, dünyadaki mevcut beslenme durumu, yoksulluk ve açlığın ulaştığı düzey

hakkında düzenli olarak basın açıklamaları eşliğinde raporlar yayınlamaktadır. Raporlar basında tartışılır ve bir gün sonra unutulmak üzere konu kapatılır. Yayınlanmış son raporun yanı sıra, 2019’da yayınlanan “Dünyada Gıda Güvenliği ve Beslenme Durumu” raporundaki bilgiler de öncekiler gibi mevcut dünya düzeyinin vahşetine tanıklık ediyor. Dünya genelinde 821 milyon insanın (bazı kaynaklar 925 milyon kişi olarak belirtiyor) açlıktan mustarip olduğu, geçen yılın son aylarında duyurulmuştu. Raporun verdiği bilgiye göre gıda güvensizliği 2 milyar insanı etkiliyor. Yani 2 milyar kişinin yeterli gıdaya düzenli erişim imkanı bulunmuyor. Bu insanların %8’i ise Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşıyor.

Yetersiz beslenen veya açlık çeken 821 milyon insanın 489 milyonu savaş veya iç savaşın hüküm sürdüğü ülkelerde yaşam mücadelesi veriyor. Raporlarda da açıklandığı gibi, savaş ve çatışmalar, tarım ürünleri ve gıda dağıtımını için ciddi sonuçlar yaratarak, açlığı ayrıca tetikliyor. Kronik yetersiz beslenmenin dünya çapında “aşırı düzeye” ulaştığı söyleniyor. Savaş ve iç savaşların sonucu olarak dünya genelinde 70 milyon insanın yerinden yurdundan edildiği tahmin ediliyor ve bu insanlar da yetersiz besleniyor.

Yüz milyonlarca kişi açlık seviyesinin altında yaşıyor, her gün açlıktan dolayı 25 bin kişi de hayatını kaybediyor. Açlık ve yetersiz beslenmeden kaynaklanan ölümler AIDS, sıtma ve tüberkülozun yol açtığı toplam ölümlerden daha fazla. 5 yaşın altındaki 200 milyon çocuk yetersiz besleniyor. Yine her yıl 5 yaş altı yaklaşık 13 milyon çocuk yetersiz ve dengesiz beslenmeye bağlı önlenebilir rahatsızlıklardan ötürü hayatını kaybediyor. Her 5 dakikada bir, bir çocuk açlıktan ölüyor. Her yıl 17 milyon çocuk sadece anneleri yetersiz beslediği için, normalden az kiloda doğuyor ve “bodur” kalıyor. Her yıl 6 milyon çocuk, 5 yaşına ulaşmadan ölüyor. Yetersiz beslenme ve açlıkla ilgili hastalıklar, gelişmekte olan ülkelerde, ölümlerin %60’ına sebep oluyor. Yanı sıra, BM verileri dünyada tarımsal faaliyet yürüten küçük üreticilerin ve topraksız köylülerin yüzde 70’inin açlık düzeyinin altında yaşamakta olduğunu

bildiriyor.

ILO’nun “Küresel İstihdam Raporu”na göre ise dünyada yaklaşık 210 milyon olan işsiz sayısı koronavirüs nedeniyle hızla yükseliyor. Amerika’da sadece üç hafta içinde 17 milyon kişinin işsizlik yardımına başvurması burada anılması gereken bir örnek teşkil ediyor. Daha da önemlisi çalışanların da yoksulluğu giderek derinleşiyor. Dünyada bir milyarı aşkın kişi kendilerini ve ailelerini günlük 2 dolarlık bir kazançla geçindirmek zorunda. Çalışanlar da aileleriyle birlikte açlık sorunu ile karşı karşıyalar.

Welthungerhilfe (WHH) adlı kuruluş da koronavirüsün özellikle yoksul ülkelerde yayılması durumunda sadece bir sağlık tehlikesiyle değil, aynı zamanda bir açlık riskiyle karşı karşıya kalınacağı uyarısında bulunuyor. WHH Genel Sekreteri Mathias Mogge, “Eğer küresel ekonomi korona krizinin bir sonucu olarak durgunluğa girerse, bunun en yoksullar için yıkıcı sonuçları olacaktır. Sadece yüzde birden daha az bir ekonomik büyüme ile yoksulların ve açların sayısı yüzde iki oranında artabilir” diyor ve şunları ekliyor: “İnsanların son yıllarda kuraklık veya sel nedeniyle halihazırda rezervleri yok. COVID-19 salgını nedeniyle uygulanan önlemlerin sonuçları gıda sorununu daha da ağırlaştırmakta ve gıda krizini hızlandırmaktadır. Salgın, küresel açlık durumunu daha da kötüleştirecek ve birçok geçim kaynağını yok edecektir.”

Öte yandan “yoksul ülkelerde “kıyamet”in kopması olasıdır” uyarısında bulunuluyor. Yemen gibi yoksul ve savaşla parçalanmış ülkelerin durumunun felaket olacağı söyleniyor. Pakistan’da Başbakan sokağa çıkma yasağının insanları virüsten kurtarmak yerine açlıktan öldüreceği konusunda uyarıyor. Aynı şeyin birçok Afrika, Latin Amerika ve Asya ülkeleri için de geçerli olduğu belirtiliyor ve ilgili ülkelerin hükümetleri tarafından da benzeri korkular dile getiriliyor. Birçoğu zaten bilinen bulaşıcı hastalıklar içinde boğulmuş olan ülkeler şimdi de açlık hastalığıyla kırılacaklardır.

BM Dünya Gıda Programı (WFP) da korona salgınının bir sonucu olarak büyük bir açlık krizi öngörüyor ve korona salgını sonucu açlığın milyonlarca kişi için bir gerçeklik haline gelmesinden duyduğu korkuyu dile getiriyor. Berlin WFP ofisi sözcüsü Bettina Lüscher, “Gerçekten alarm zillerini çalıyoruz” ve “Bunun büyük bir kriz olacağından korkuyoruz” diyerek, yapacak pek bir şeyleri olmadığı konusunda feryat ediyor.

Salgın, ABD ve İtalya gibi bazı AB ülkelerini de etkilemiş durumda. Amerika şehirlerinden yakın zamana kadar hayal bile edilemeyecek görüntüler yansıyor. Muhtaçlara bedava yiyecek dağıtan

“Gıda Bankaları”nın önünde saatlerce bekleyişlere neden olan kuyruklar oluşuyor. Anaheim ve California’da kuyruklar bir kilometreye kadar ulaşıyor. Aynı şey, San Antonio ve Teksas gibi kentlerde de yaşanıyor. Yaklaşık 120.000 kişi bir hafta içinde “Gıda Bankaları”ndan zorunlu gıda yardımı aldılar ve bu, tarihi bir olay olarak kaydedildi. Görüntüler, 1929-1933’teki “Büyük Buhan” sırasında görülen sahnelerle kıyaslandı.

Abartılı da olsa “Amerika kıtlık riski altında mı?” soruları artık alenen soruluyor ve “Gıda Yardım Hatları”na yapılan başvuruların on kat arttığı ileri sürülüyor. Ve ülke çapındaki çiftçiler, tarım işçileri çalışmadığı için ürünlerini kaybediyor. ABD’de açlıkla mücadele eden “Feeding America” kurumu, önümüzdeki süreçte 20 milyon kişinin gıda sorunu yaşayabileceği uyarısında bulunuyor. Aynı zamanda, enfeksiyon korkusu nedeniyle “Gıda Bankaları”nın hemen hemen tümünün kapatılmış olması durumu daha da ağırlaştırıyor.

RAPORLARIN VE YARDIM KURULUŞLARININ GİZLEDİKLERİ

Rakamların yükselmesi ve “kıyametin kopacağı” dışında raporlara yansyanlarda bir yenilikten söz edilemez esasında. “Yoksulluk ve açlıkla mücadele”, onu “ortadan kaldırma” vb. gibi bıkmadan tekrarlanan dipsiz yalanların ise artık bir inandırıcılığı yok. Hemen her kurum ve kuruluş sistemin yarattığı dehşeti ve bunun büyüyeceğini biliyor ve bildiriyor. Ama bunların niçin ve nasıl olduğu konusunda özenle susuluyor. “Hayırsever” kurumların, yardım örgütlerinin ve bireylerin insani duygularının ürünü olan çabaları asilce olsa da bunun açlık ve yoksullukla mücadelede yarattığı kayda değer herhangi bir sonuç yoktur. Rakamların her yıl artması bunu ayrıca kanıtıyor. Kapitalist toplumun kurbanlarına bir tür sadaka anlamına gelen yardımlar ve dayanışmalar vicdanları yatıştırabilir. Ama bu çabalar sosyal acıların, açlık ve yoksulluğun nedenlerini ortadan kaldırma konusunda bir sonuç üretmediği gibi kapitalizmin sorumluluğunu ve vahşetini perdeleme rolü de oynuyorlar.

Dünyadaki açlıkla mücadele etmek iddiasıyla düzenlenen yüzlerce konferans, zirve ve açıklamalar ile hazırlanan raporlar kimi gerçekleri dile getirirse de özünde bunlar, egemenlerin ikiye bölme politikasına, iklim değişikliğine, savaşlara, kuraklığa ve ekonomik durgunluğa ek olarak, raporlar ve konferanslar aynı zamanda ülkeler ve bölgeler arasındaki eşitsizliği açlığın nedenlerinden biri olarak belirtiyor. Ancak temel sınıf bölünmüşlüğü ve özel mülkiyet gerçeği gizleniyor. İklimi yıkıma uğrat-

manın, ekolojik krize yol açmanın, insan faaliyetiyle oluşan afetlerin sermayenin aç gözlülüğü sonucu olduğunu gizliyor. Küresel kapitalist rekabetin bir sonucu olarak savaşların ve iç savaşların yürütüldüğü ülkelerde açlık ve yoksulluğun nedenlerini gizliyor. Silah tekellerinin insan kemikleri ve kan deryası içinde büyüyen devasa kârlarına bu ülkelerdeki açlık ve yoksulluğun büyümesi eşlik ediyor.

BOLLUK İÇİNDE AÇLIK

Birçok bileşkenin sonucu olarak bugün dünyamızda zenginlik görülmemiş boyutlara ulaşmıştır. İnsanlık tarihi içinde hiçbir zaman bugünkü gibi bir zenginlik ve bolluk birikmemiştir. Ama biriken muazzam zenginliğe rağmen milyarlarca insan temel beslenme, barınma ve sağlık imkanlarından yoksun olarak yaşamakta, yüz milyonlarcası işsizlik ve yoksulluk kısıncasında tüketilmekte, on milyonlarcası ise açlıktan ölmektedir. Bu akıldışılığın, bu dehşetin gerisinde kapitalizmin temel işleyiş mantığı ve karakteristik özelliği yatmaktadır.

Kapitalizmin işleyiş mantığı ve karakteristik özelliği, aşırı kârın ve bunun üzerinden sermayeyi büyütmenin güvencelenmesi üzerinden yükseliyor. Kapitalizmi ilgilendiren tek şey "kâr, daha çok kâr"dır. Dolayısıyla insanlığın maddi, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarıyla ilgilenmek, kapitalizmin doğasına aykırıdır. O yüzden ki kapitalizm, emekçiler için bir ölüm makinası gibi çalışmaktadır. Bugünün dünyasında milyarlarca insanın karşı karşıya bulunduğu yıkıcı sorunları çözecek, insanlığın acılarını dindirecek, açlığı ve yoksulluğu ortadan kaldıracak muazzam bir zenginlik birikmiş ve herkese temel sağlık, beslenme ve barınma imkanı sunacak olanaklar olağanüstü derecede çoğalmıştır.

Fakat yaratılan zenginlikler ve biriken imkanlar üzerinde kapitalist özel mülkiyet tekeli bulunduğu için insanlık açlıktan, yokluk ve yoksunluktan kırılıyor, dehşetli acılar içinde kıvrıyor ve bu katlanılmaz durum yıldan yıla da gelişiyor.

"Günümüzde üretimin toplumsallaşması çok ileri düzeylere varmış, ortaya tüm insanlığı refah ve mutluluk içerisinde yaşatabilecek muazzam bir servet birikimi ve üretim kapasitesi çıkmıştır. Fakat bu zenginlik ve üretim araçları üzerinde bir avuç çokuluslu tekel şahsında sürmekte olan özel mülkiyet, insanlığın ezici bölümünün bugünkü perişanlık içerisinde tükenmesinin nedenidir. Bu evrensel çelişki çözümünü proleter dünya devriminde bulur." (TKİP Programı)

* **Yararlanılan kaynaklar:** *welthungerhilfe.de* ve *Saarbrückerzeitung*.

Koronavirüs gölgesinde büyüyen savaş makinesi

İ. Manuşyan

Dünya dev bir karantina laboratuvarına dönmüş durumda. 21. yüzyılda veba, İspanyol gribi gibi geçmiş çağların tarih sayfalarında kalması gereken bir salgın kırımını yaşanırken, emperyalist savaş makinesinin güncel tablosu bu salgın hastalığın nasıl hayatımızı tehdit edebildiğinin nedenlerine de işaret ediyor.

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) 2015-19 yılları arasında küresel silah ticaretine ilişkin raporu, ilacı tedaviden markaya çeviren sistemin barışı da ölüm makinelerine yatırdığı devasa kaynaklarla nasıl imkansız hale getirdiğini gösteriyor. Dünyaya savaşları dayatanlar bunun için gereken silahları da üretiyorlar. Savaş makinelerine dair istatistikler, emperyalist rekabetin listesini de oluşturuyor. Amerika Birleşik Devletleri silah ihracatında yüzde 36'lık payı elinde tutarken, yüzde 21 ile Rusya 2. sırada. Fransa (yüzde 7,9) ile Almanya (yüzde 5,8) onları takip ediyor.

Rapor, satanlar kadar alanların da sistemin savaş kundakçılığına sundukları katkısı gösteriyor. Suudi Arabistan'ın en çok alıcı ülke olarak girdiği sıralamanın devamında Hindistan, Mısır, Avusturalya ve Çin var. Çin hem ithalat hem ihracat başlığında ilk 5'te! Yani ürettiklerini satarken üretmediklerini satın alarak kendi savaş araçlarını güçlendiriyor.

TÜRKİYE'NİN ÖZGÜNLÜĞÜ

Raporda Türkiye'nin silah alımı 2015-19 döneminde, 2010-14 yıllarına oranla neredeyse yarı yarıya azalmış görünüyor. Rapor bunu, Suriye'de ve Libya'da kısırtılan savaş süreçlerine, Almanya'dan satın alınan denizaltıların tesliminin gecikmesine, Avrupa ülkelerinin ambargo kararlarına bağlıyor. Türk savaş sanayisindeki üretim artışına da dikkat çekiliyor.

Sınır ötesi saldırganlık girişimlerinin ürünü olan TCG Anadolu gemisi gibi projeleriyle öne çıkan, üniversiteleri savaş sanayisinin Ar-Ge merkezine dönüştüren, SiHA'lar üreten sermaye devleti bu alanı da güçlendiriyor.

EMPERYALİZM SAVAŞ İSTİYOR!

Küresel silah ticaret hacmi, 2010-14 dönemine oranla yüzde 5 artış kaydetmiş bulunuyor. Savaş sanayisi dünyada üretilen artı değerlerin en çok payı alan sektör. Salt bir savaşa değil, dünya savaşı denen emperyalist paylaşım savaşlarına hazırlık kesintisiz olarak sürdürülüyor.

Korona salgını işçi ve emekçilerin gözlerini hastalığa çevirmek zorunda bırakırken, emperyalistler birbirlerine diş bilemeye devam ediyorlar. Almanya ve ABD arasında geliştirilmesi muhtemel aşu üzerinden yansıyan "sadece

ABD için" polemikleri, tam da geleceğin savaşına dair kutuplaşmaların ilk adımı olabilir. Çin ve İran'ın ABD emperyalizmini hedef alan açıklamaları da bunun devamı niteliğindedir. Yine Amerikan borsasında Korona virüsünden kaynaklı yaşanan çöküş ve bunun küresel ölçekte kapitalist ekonomilerde yaratacağı sarsıntılar savaş zeminini güçlendirecektir.

YAZGIYI BOZACAK OLAN

Ezenler var olduğundan beri savaşlar ve silahlanma hep var oldu ve olacak. Sınıflar arasındaki denge proletarya lehine değişmediği sürece dünya yıkım savaşlarına gebe olmaktan kurtulamaz. Ve artık gelişen teknoloji ile burjuvazinin savaşları, korona dahil bilinen tüm salgınlardan daha kitlesel yıkım getirebilecektir. Son silahlanma raporu, emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin kimyasal, nükleer vb. ölüm türevleriyle dünyanın ağır bir yıkımına hazırlandığını gösteriyor.

Artık sistemi devirmeden, toplumsal altüst oluşu gerçekleştirmeden barışa ulaşamaz. Zira tek bir ülkenin savaş çığırıklığına değil dünyanın dört bir yanındaki saldırganlığın hazırlığına karşı cephe açmak gerekiyor. Dolayısıyla, dünyada emperyalist sistemin yazdığı kaderi bozacak olan işçi sınıfının devrimci savaşdır!

Yemen'de yanan ateş bu Körfez'i tutuşturur!

A. Serhat

Covid-19 bir savaşı geçici de olsa durdurdu. Suudi Arabistan ve ortakları 8 Nisan'da 14 günlük bir ateşkes ilan ettiler. Ateşkesin bitiminde tarafların nasıl bir tutum içinde olacakları ve nasıl bir karar verecekleri merak konusu.

Yaklaşık beş yıl önce, Birleşik Arap Emirlikleri'yle el ele veren Suudi Arabistan'ın Savunma Bakanı prens Muhammed bin Selman, başkent Sana'yı ele geçiren Husileri püskürtmek amacıyla ve birkaç hafta içinde bitirmek üzere bir savaş başlattı. ABD'nin her türden desteğini arkasına alan çiçeği burnunda prens, bölgeye ilişkin bir gelecek vizyonu ile hareket ediyor ve köhnemiş Vahhabi ideolojisini birlikte olduğu Hollywoodlu soytarılarla birlikte temize çekeceğini sanıyordu. O Vahhabi gericiliğidir ki kurulduğu günden bu yana bölge halklarının başına belalar açmış ve emperyalistlerin elinde kullanışlı bir oyuncaktan başka da bir şey olmamıştır.

Ne var ki Yemen halkının direnişi ve prensin ortaklarının uzayan savaş içinde farklı bir stratejik tutum takınmaları haftaları yıllara çevirmiş ve Suudileri ekonomik olarak savaşı finanse edemez hale getirmiştir. Yani sıra, prensin sözde "itibarını ve gücünün sınırlarını da" ortaya çıkarmıştır. Geride kalan beş yıllık zaman dilimi içerisinde Suudi Arabistan, Yemen'i yerle bir ederek 12 milyon insanı yardıma muhtaç hale getirmiş de olsa savaşı kazanamayacağını nihayet anlamış görünüyor. Şayet böyle değilse, Suudiler bu ateşkesi bir soluklanma ve daha kapsamlı bir saldırı planının manevrası olarak değerlendireceklerse, Yemen bu çağdışı Vahhabi saltanatının ve ortaklarının Vietnam'ı olmakla kalmayacak, bütün bir Körfez'i tutuşturmaya adaydır.

Kimi kaynaklar, kendi sınırlarının kontrolünün ve Husiler'in saldırısına uğramayacağını garanti edilmesinde Suudi rejiminin çekileceğini ve savaşa son vereceğini söylüyor olsalar da bunlar doğrulanmaya muhtaç bilgilerdir. Tarihsel tecrübe, bir savaşı başlatmak kolay olsa da bitirmenin o kadar kolay olmadığını söylüyor. Suudi rejimi, Yemen'de uluslararası diğer güçlerin de tanıdığı resmi başkan sıfatındaki Mansur el-Hadi güçleriyle, yani merkezi hükümetle ortak hareket ediyor ve "meşruluğunu" da buradan alıyor. Büyük bir

teknolojik ve finansal üstünlüğe rağmen yakıp yıkmanın ötesinde, bırakınız bir santim ilerlemeyi, kendi güney sınırını dahi koruyamaz hale gelmiş olanların kazanabileceği bir savaş yoktur.

Husiler'in son ateşkes öncesi stratejik Cevf Bölgesi'ni ele geçirmeleri ve ardından zengin petrol kaynaklarıyla bilinen Marip'i kuşatmaları, Suudi Arabistan ve ortaklarını anında ateşkesle zorlamıştır. Bu hamlenin ardından Husiler'in sözcüsü, bir TV kanalında büyük bir özgüvenle, "ellerindeki 5 Suudi rehineye karşı, Suudi Arabistan cezaevlerinde tutulan 60'ın üzerinde Filistinli tutsağı takas etme"yi teklif etmiştir. Bununla da kalmamış, "Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan'ın en az İsrail kadar tehlikeli olduğunu" söyleyerek, Ortadoğu halkları nezdinde büyük bir teşhir faaliyeti yürütmüştür. Devamında, "Filistinli politik tutsakların biricik ortak suçunun Gazze'de Hamas'a yardımcı olmak olduğunu belirterek, Filistin halkının mücadelesiyle sonuna dek dayanışma içinde olacaklarını" ifade etmiştir. Söyleneneler sıradan şeyler değildir. Bu sözler, "güçlünün" ateşkesine "güçsüz" ama haklı olanın verdiği cevap olması itibarıyla tarihi bir öneme sahiptir. Hem de kimin söylediğinden bağımsız olarak...

Yemen'de birkaç farklı grup merkezi hükümet ve ortaklarıyla çatışma halin-

dedir. Birinci ve en güçlü grup, ülkenin kuzeybatısında oldukça etkin ve egemen olan Husiler'dir. Mezhepsel kimlik olarak İslam'ın Şii kolundan olmaları, sürekli bir biçimde İran'la ilişkilendirilmelerine yol açmıştır. Talepleri daha çok geniş bir özerklik olarak tanımlanabilir.

İkinci grup orta-güney olarak tanımlanan Abyan, Marib ve Sbuve vilayetlerinde etkin olan, Yemen ve Suudi El-Kaidesi'nin birleşmesiyle kurulan Ayek'tir. Amaçları şeriat devleti kurarak hilafet merkezi ilan etmektir.

Üçüncü grup, Abyan bölgesinde etkin olan Ensar El Şeria'dır. Ayek'le ilişkileri çok muğlak olduğu için onun bir parçası olarak görenler de var, aksini düşünenler de. Sünni İslam'ın en radikal yorumunu yapan silahlı selefî bir örgüttür.

Dördüncü grup ise, El Herak'tır (Güney Hareketi). Merkez üssü eski Güney Yemen'in başkenti Aden olan El Herak bir cephe olarak da görülebilir. Güneyin istisnasız bütün hareketlerini kendi içinde barındırdığı gibi, programı konusunda da çok bir netlik bulunmamaktadır. Bağımsızlıktan federasyona ve özerkliğe kadar yer yer farklı talepler gündeme getirmekle beraber, bu konuda oldukça muğlak bir tutum sergiliyorlar. Kendi içinde yaşadığı bir dizi zaafa rağmen "Güney Hareketi" yine de kendi içinde ilerici öğeler barındırabiliyordu, ta ki Birleşik Arap

Emirlikleri'yle flört etmeye başlayınca kadar. Son iki yıl içinde müttefiklerinin akıttığı petro-dolarlar kafaları daha da karıştırmış olmalı ki bağımsızlık talebi daha bir baskın hale gelmiş görünüyor.

Oysa El Herak ve Husiler merkezi hükümete karşı daha önce de defalarca isyana kalkışmış ve taleplerini "onurlu Yemen vatandaşları olarak görülme istiyoruz" diye formüle etmişlerdi. Şii kimlikleri üzerinden Husiler, eski sosyalist kimlikleri üzerinden de Güneyliler ayrımcılığa uğruyor ve aşağılanıyorlardı. Aslında başlangıç itibarıyla hem Husiler'in hem de Güneyliler'in talepleri yine de bu minvaldedir. Yani bir parça "demokrasi" ve sıradan vatandaşlık haklarıdır. Merkezi hükümetin başvurduğu şiddet oranında hakimiyet kaybı yaşamaması ve dışarıya bağımlı hale gelmesi iç savaşın bütün dengelerini değiştirmiştir. Dışarıdan yapılan müdahalelerin de etkisiyle bu akımlar ülkenin demokratikleşmesi için mücadele etmektense, ülkeyi parçalamayı tercih eder bir hale gelmiş, getirilmişlerdir. En azından Güney Hareketi'nin dış müdahaleye karşı ve ülkenin demokrasi mücadelesi için oynayabileceği ilerici bir rol olabilirdi. Ne yazık ki bugün itibarıyla böylesi bir olanak ya da seçenek yok denecek kadar az, hatta hiç yoktur.

Muhalefetin en güçlü temsilcisi olarak savaşı belirleyen kuvvet Husiler'dir.

Jeopolitik olarak Suudiler'in güneybatısını tutan bu aşiret Lübnan Hizbullah'ı ve Hamas'la da çok iyi ilişkilere sahiptir. Silah ihtiyacının ve askeri eğitimin neredeyse tamamı bu örgütlerin yaratmış olduğu imkanlar üzerinden yürümektedir. Çok iyi bir lojistik ağı olan bu örgütlerin deneyimleri Husiler için zafere giden yolun anahtarı olmuştur.

Bölge halkları için, Vahhabi İslam'ın büyük darbe aldığı ve etki alanının gerilemeye başladığı yepyeni bir dönemin başladığı söylenebilir. Yarım asırdır gericilik ihraç eden bir çıban, Yemen'de içine düştüğü bataklıktan kolayından kurtulamayacak ve ağır bir bedel ödeyecektir.

Öncelikle, Suudi gericiliğinin özellikle 1960'lı yıllardan itibaren finanse ettiği Vahhabi-Selefilik Pakistan'dan Balkanlar'a kadar etki alanı yaratan bir rabıtaya dönüşmüş de olsa altın yıllarını geride bırakmıştır. Aynı yıllarda ittifak kurduğu Husiler'in imamları üzerinden Kuzey Yemen'i etki altında tutan Suudi Arabistan bugün farklı saiklerle de olsa (düşünsel anlamda çok farklı olmasa da) düşman pozisyonundadır. Tek geliri petrol ve onun yan ürünleri olan bir ülkenin ve Körfez'in tamamının OPEC üzerinden Rusya'ya ayar vermeye çalışırken içine girmiş olduğu bunalım kolayından atlatabilir cinsten değildir. Eski dost yeni düşman Husiler'in roketleri başkent Riyad'da patlarken, "Saraydan Kız Kaçırma" operası dinleniyorsa o savaş çoktan kaybedilmiştir. Rivayet odur ki keskin miktarı belli olmamakla beraber yüz milyarlarca dolarlık bir savaş harcaması olmuş kral hazretlerinin. Bu, kaldırılabılır türden bir macera değildir. Olur da iki gün sonra savaşa devam kararı alırsa bu savaşın finansmanı Riyad'da yeni saray darbelerine kadar gider ve ağabeyi Trump ile damat Jared Kushner de prensi bir anda ortada bırakıverirler. Tarihte bunun bolca örneği vardır ve Vahhabi akıllı da buna oldukça yatkındır. Zira her şeyini borçlu olduğu bir mekanizmadır söz konusu olan.

Suudi Arabistan bölge gericiliğinin finansman kaynağıdır ve kendini İslam'ın kutsalları üzerinden bölgenin sahibi olarak görür. Her ne kadar buna denk düşecek bir vizyondan yoksun da olsa arzular şeleledir. Başta Filistin sorunu ile ilgili olarak İsrail siyonizmiyle yaşadığı gizli aşk olmak üzere, Irak'ın işgali ve Suriye'de oynadığı uğursuz roller, bölge halkları tarafından asla affedilmeyecektir.

Son tahlilde son sözü, her yerde olduğu gibi bu savaşta da haklı ve direnenler söyledi ve söyleyeceklerdir. Yüzyıllardır Ortadoğu halklarını gericilikle kuşatıp köle haline getirenler de er ya da geç tarihin çöplüğündeki yerlerini alacaklardır.

ABD Basra Körfezi'nde gerilimi tırmandırıyor

Amerika'da koronavirüs salgınında her gün binlerce kişi hayatını yitiriyor. Günlük vaka sayısı on binlerle ifade ediliyor. Virüs bulaşan yoksullar, siyahiler, göçmenler arasında ölüm oranları ortalamadan kat kat yüksek. Trump yönetiminin vurdumduymazlığının, önlem almak yerine Çin'i suçlamasının, İran'ı taciz etmesinin, sağlık sisteminin parası olmayana ölüme terk eden yapısının bedelini Amerika'nın ezilenleri canlarıyla ödüyorlar. Öte yandan şimdiden işsizler ordusuna katılanların sayısının 30-40 milyon arasında olduğu tahmin ediliyor.

ABD'de durum bu iken, Trump yönetimi savaş tehditleri savuruyor, özellikle İran'ı taciz ederek Basra Körfezi'nde gerilimi tırmandırma politikasını sürdürüyor. Ancak tehditler hedefine ulaşmıyor. Çünkü İran yönetimi de kendi üslubuyla karşılık veriyor. İran'ın Trump'ın küstahça tehditlerine boyun eğmemesi, "kontrollü çatışma" olasılığını gündeme getiriyor.

İRAN'IN UYDUSU, TRUMP'IN ÖFKESİ

ABD Başkanı Donald Trump, yeni yayınladığı bir Twitter mesajında, "ABD donanmasına, denizde bizim gemilerimizi taciz etmeleri halinde herhangi bir İran gambotu ya da gambotlarını imha etmesi ve vurması talimatı verdim" ifadelerini kullandı.

İran'ın bu küstahça tehdide verdiği yanıtlar, "Basra Körfezi'nde sular ısı-

yor" yorumlarına neden oldu. Oysa gerilim yeni değil. Bu ayın ortalarında İran karasularını ihlal eden ABD donanmasına bağlı Beşinci Filo, İran Devrim Muhafızları Ordusu'ndan ummadığı bir karşılık görmüştü. Beşinci Filo, 16 Nisan'da Devrim Muhafızları Ordusu'na ait 11 sürat teknesinin, Basra Körfezi'ndeki 6 ABD gemisine tehlikeli bir şekilde yaklaşarak taciz ettiğini açıklamıştı. Tacize uğrayan ABD gemileri geri çekilmiş, gerilim atlatılmıştı.

Ortalık durulmuş gibi görünse de içeride sıkışan Trump yönetimi gerilimi sürdürme eğiliminde olduğunu gösterdi. Nitekim İran'ı hedef alan saldırı tehdidi, gerilimi tırmandırma politikasının devam edeceğine işaret ediyor. Gerilimin tırmandırılmasında İran'ın ilk uydusunu başarıyla fırlatmış olmasının da payı var. Uydunun başarıyla fırlatılmasından dolayı Tahran yönetimine hücum eden ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, uydur fırlattığı için İran'ın cezalandırılması gerektiğini söyledi. Bu açıklamanın hemen ardından Trump'ın yeni tehdidi yayımlandı. Bu tehditlerin birbirini izlemesi bir tesadüf değil. Zira bir tarafta ambargo bir tarafta koronavirüs salgınına rağmen İran'ın başarıyla bir uydur fırlatması hem ABD'yi hem İsrail'i rahatsız etti. Tehdit dozunun yükselmesinde bu yeni gelişmenin de önemli payı olduğu gözleniyor.

Trump'ın tehditlerine karşılık veren

İran yönetimi, Basra Körfezi'nde yaşanan gerilimin işgalci ABD ordusundan kaynaklandığını belirtti. Trump'ın vur emri vermesi üzerine İran Devrim Muhafızları Ordusu Genel Komutanı Tümgeneral Hüseyin Selami de aynı yönde emir verdi. Basra Körfezi'nde İran'a ait sivil ya da askeri deniz araçlarının güvenliğinin tehdit edilmesi durumunda ABD savaş gemilerinin vurulacağını belirtti.

Trump'ın tehditleri üzerine açıklama yapan İran Dışişleri Bakanlığı da ABD donanmasının Körfez sularında gerilim yaratan yasadışı hareketlerini protesto etti. ABD'yi "başkalarına zorbalık yapmak yerine askerlerini korona virüsünden kurtarmaya" çağırarak İran silahlı kuvvetleri sözcüsü Ebu el-Fadl Sukharji ise, "Amerikalılar deneyimliyse eğer, askerlerini bölgeden çekeceklerdir" ifadesini kullandı.

Tarafların izlediği politika, gerilimin devam edeceğine işaret ediyor. Zira ABD'nin bu aralar İran'ı taciz etmekten vazgeçmesi beklenmiyor. Ayrıca siyonist İsrail ve Körfez şeyhleri de tacizlerin devamını istiyor. İran ise, General Kasım Süleymani'nin öldürülmesinden sonra, ABD'nin Ortadoğu'daki varlığının sona erdirilmesi için elinden geleni yapacağını ilan etmişti. Verili koşullarda her iki taraf savaştan kaçınıyor. Ancak buna rağmen "kontrollü çatışma" olasılığının devam ettiği de bir gerçek.

ABD'nin dayanışma düşmanlığı

S. Taylan

Küba'nın korona pandemisine karşı sürdürdüğü dayanışma çalışmaları, ABD emperyalizmini rahatsız etmeye devam ediyor. Karalama propagandasıyla yetinmeyen ABD, çeşitli ülkelere yardım istememeleri yönünde baskı yapıyor. Özellikle de Afrika'nın yoksul ülkeleri üzerinde baskı kurarak, Küba'dan yardım isteklerini engellemeye çalışıyor.

Korona ve değişik hastalıkların tedavisi için gelenlere kapısını açan küçücük ada ülkesi Küba ise geçtiğimiz günlerde halklarla devrimci dayanışma adımlarına yenilerini ekledi.

21 doktor, 16 hemşire ve tıbbi ekipmanlardan oluşan yeni yardım tugayı Paskalya tatili sırasında (13 Nisan) Kuzey İtalya bölgesinde Torino'ya ulaştı. Yardım isteği İtalya Sağlık Bakanı Roberto Speranza ve Bölge Başbakanı Alberto Cirio tarafından Havana'ya iletilmişti. Bu istek, daha önce Torino'ya komşu Lombardiya bölgesine gelerek çalışmalarını sürdüren Kübalı 52 sağlıkçıdan oluşan sağlıkçı kafilesinin olumlu çalışmalarının ardından gelmişti. İtalya'ya yeni gönderilen 38 sağlık emekçisinin de ülkeye gelmesiyle birlikte Küba sağlık tugayının çalışmaları daha da güçlenmiş olacak.

Aynı gün, 11 yoğun bakım hekimi, epidemiyolog ve hemşirelerden oluşan daha küçük bir sağlık ekibi de Togo'ya ulaştı. Grubun lideri Miguel Gomez Cruz, Togo'da yaptığı açıklamada, salgının yoksul Afrika'da da yayıldığına dikkat çekerek, "Dünyanın gözü öncelikle Avrupa ve ABD üzerinde ancak, salgın Afrika'da da yayılıyor ve buna karşı mücadele edilmesi gerekiyor" dedi.

Küba'nın bu adımları başta ABD olmak üzere batılı emperyalist kampı adeta zıvanadan çıkarmış görünüyor. Küba'nın dünya halkları nezdinde oluşan prestijinden rahatsız olan ABD'den akıllara durgunluk veren fakat şaşırtıcı olmayan açıklamalar geliyor. Son olarak, 10 Nisan'da ABD Dışişleri Bakanlığı Batı Yarımküre İşlerinden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı Michael G. Kozak, yabancı ülkeleri Havana'dan yardım kabul etmemeleri konusunda uyardı. Kozak, aniden sendika dostu kesilerek, Küba ile işbirliği içinde olan ülkelerin doktorlarına "sendikalaşma ve toplu pazarlık hakkını" kullanma çağrısı yaptı. Küba Henry Reeve Sağlık Tugayları'nın gösterdiği fedakar-

lığın Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından da örnek ve mükemmel işleyen bir dayanışma modeli olarak övülmesi, zaten uzun bir zamandır Washington'u rahatsız ediyordu.

EGOİZMİN ZİRVESİ AMERİKAN YAŞAM TARZINA KARŞI DAYANIŞMA KÜLTÜRÜ

Koronavirüsün yayılmasıyla birlikte ABD'nin içine düştüğü çaresizliğin, aczin ve zavallılığın acısını ülkenin yoksul halkları hayatlarıyla ödüyorlar. Teknolojik üstünlük, trilyon dolarlık bütçeler, bilim ve teknolojiye sağlanan gelişme, "görmeli" gökdelenler, köprüler, yollar, parıldayan vitrinler salgın karşısında para etmiyor. Egoizmin zirve yaptığı sefil Amerikan yaşam tarzının faturası giderek ağırlaşıyor. Devasa silah teknolojisi ile dünyanın dört bir yanına yayılan üslerde konumlandırılmış, dünya halklarına ölüm kusan militarist aygıt toplu mezarlar hazırlamaktan başka bir işe yaramıyor. Emperyalizmin kalesi olanca görkemiyle yerlerde sürünüyor.

Emperyalist-kapitalist sistem tarafından aforoz edilen, ticaret yapma olanakları bile sınırlandırılan, ambargoya tabi tutularak çökertilmeye çalışılan Küba ise, sağlık başta olmak üzere kimi alanlardaki düzeyiyle, ABD somutunda kapitalist sistemin çürümüşlüğüne gözler önüne seriyor. Dünya halklarının yardımına savaş panzerleri, uçaklar, filolar, füzeler vs. ile değil ama sağlık, eğitim vb. gibi ekiplerle koşuyor. Üstelik bütün bunları kısıtlı imkanlarla ayakta kalma mücadelesinin yanı sıra başarıyor. Küba'nın dayanışmacı

kültürü, israf ve aşırı tüketimin bir marifet olduğu, bireycilik ve egoizmin makbul sayıldığı emperyalist dünyanın haydutlarını çıldırtmaya yetiyor.

İNSAN HAKLARI MI, İNSANLIK TRAJEDİSİ Mİ?

ABD emperyalizminin sözcüleri, devlet propaganda kanalı *Radio and TV Martı* ve ABD Ulusal Demokrasi Vakfı (NED) tarafından finanse edilen *Contraportal Diario de Cuba* aracılığıyla zehir kusuyorlar. Miami merkezli *El Nuevo Herald* gazetesinin aktardığına göre, aşırı sağ Cumhuriyetçi kongre üyesi Mario Diaz-Balart, hafta sonu yaptığı açıklamada, "Küba rejimi utanmadan Covid-19 salgınına doktor ticareti yoluyla hileli tıbbi diplomasi kampanyası başlatmak için istismar ediyor." demiş. ABD'li politikacılara göre "Havana'daki komünist rejim" sadece "uluslararası toplumu bölmek", "yurtdışında olumlu bir imaj oluşturmak" ve dikkatleri "sistemik insan hakları ihlallerinden uzaklaştırmak" amacıyla yardım operasyonlarını yürütüyormuş. Dolayısıyla salgınla mücadelede Küba'nın "güvenilir bir ortak olamayacağını" buyurmuşlar.

Öyle ya, bu baylara göre dünya halklarına kan kusturmak, darbeler tezgahlamak, işkence merkezleri ve kontrgerilla örgütleri kurmak, yoksulları pahalı olan sağlık hizmetlerinden mahrum bırakmak, son olarak da Amerikan halklarını Covid-19 salgınına karşı çaresiz bırakarak, toplu mezarlara doldurmak insan hakları oluyor. Onların insan hakları dediği şey "kâr, daha çok kâr"dan ibarettir

ve vardıkları yer insanlık trajedisinin zirvesi olmuştur.

ALMAN MEDYASI DA BOŞ DURMADI

Geriçi Alman medyası da 21 Mart'ta İtalya'ya ulaşan Kübalı sağlık emekçilerini karalama kampanyasıyla karşılamıştı. *Mannheimer Morgen* halklar arası enternasyonal dayanışmayı, "tartışmalı bir yöntem" olarak nitelendirirken, *Stuttgarter Zeitung* yazarı Tobias Käufer daha sinsî, dolambaçlı ve sahtekarca bir yolu tercih ederek, "Kübalı muhalifler" "ülkenin kendi halkının tedarikini feda etmesini" eleştiriyorlar diye karalamıştı. Bu sahtekar muhaliflerin kimler olduğunu belirtmekten ise özenle kaçınmıştı. "Sonuçta, koronavirüs kurbanları ile dayanışma dezenformasyon için kullanılıyor" diyerek, asıl korkusunun ve kinin Küba'nın devrimci dayanışma çabaları olduğunu itiraf etmişti. Ama aynı günlerde Alman emperyalizminin İtalya'nın acilen ihtiyaç duyduğu tıbbi malzemelerin ihracına yasak getirerek, İtalya halkını ölümün kucağında yalnız bırakmasını es geçiyordu. Ne de olsa "Her at sahibine göre kişner"miş!

"Bir musibet bin nasihatten iyidir" sözünün akıllardan çıkarılmaması gereken günlerdir. Korona salgını emperyalist dünya düzeninin hiç de görüldüğü kadar güçlü ve kudretli olmadığını gözler önüne serdi. En kısıtlı imkanlarla da olsa Küba'nın başardıklarını ve değerlerini de... Burjuvazinin uşakları, dünyadaki zenginliklerin insanlığın hizmetine sunulmasının yaratacağı insani yaşam kalitesini ise hayal bile edemezler.

Küba'nın "beyaz önlüklüler ordusu"

C. Ozan

Tüm dünyaya hızla yayılan koronavirüs salgını, sağlık sistemini tartışmaların odağına oturttu. Bu arada İtalya'nın salgın karşısında çaresizce çırpındığı, yanı başındaki AB'nin İtalya'nın yardım çağlıklarına kulaklarını kapamayı tercih ettiği günlerde Küba'nın Lombardiya bölgesine gönderdiği 53 kişilik doktor ve sağlık personeli tüm dünyada takdir toplamakla kalmadı, gözleri bu küçük ada ülkesine ve onun sağlık sistemine çevirdi.

Küba'nın ülke dışına doktor ve diğer sağlık personeli göndermesi, İtalya ile başlamadı. Küba devrimden 4 yıl sonra, yani 1963'ten başlayarak dünyanın değişik ülkelerine imkanları dahilinde hep tıbbi yardımda bulundu. Öncelikle Latin Amerika ve Afrika ülkelerine yapılan bu yardımlar, özellikle deprem, sel baskınları ve salgın hastalıkların gündeme geldiği dönemlerde gerçekleşti. Mesela 2014'te batı Afrika ülkelerinde yaşanan Ebola salgınına karşı Kübalı doktorların hastalığa karşı verdikleri mücadele büyük takdir toplamıştı. Daha önceki ve sonraki salgınlarda hep tekrar edildi bu çaba.

Küba'nın dünyanın dört bir yanına gönderdiği doktor, sağlık çalışanı ve tıbbi yardımlar, kapitalist ülkelerinki gibi ne karşılıklı çıkar ve ne de bir gösteri amacı taşıyor. Küba için bu son derece doğal, insani, çıkarısız, enternasyonal dayanışmanın bir gereği olarak görülüyor. Devrimden bu yana, "tıbbi enternasyonalizm programının" gereği olarak Küba, dünyanın 164 ülkesine 600 binden fazla doktor ve diğer sağlık çalışanı gönderdi. Bu sayı tüm G8 ülkelerinkinden daha fazla. Başta Latin Amerika ve Afrika'dakiler olmak üzere halen 67 ülkede en az 30 bin sağlıkçı hizmet veriyor. Bu ülkelere bazıları masrafları kendisi karşılarken, şimdilerde olduğu gibi, özellikle geri bırakılmış 22 ülkedeki masrafları Küba devleti karşılıyor. Sadece yardım etmekle kalmadı Küba, 2004'e kadar aralarında Etiyopya, Uganda, Gana, Gambiya, Haiti gibi ülkelerin olduğu dokuz ülkede tıp fakültelerinin kurulmasına da katkıda bulundu.

Korona salgınından dolayı dünyanın onlarca ülkesi Küba'dan yardım talebinde bulundu. Küba Sağlık Bakanı durumu şöyle ifade etti: "Küba birçok kez diğer ülkelere el uzattı. Ama bu kadar kısa sürede bu kadar fazlası hiç olmamıştı. Bu-

nun bir örneği daha yok!"

Bugün pandemi dolayısıyla dünyanın 38 ayrı ülkesinde bin 600 Kübalı doktor ve sağlık personeli insanlığın hizmetinde görev yapıyor. Bunların yarısından fazlası ise kadınlardan oluşuyor. Küba için bu yardımlar son derece insani, doğal ve dahası yaratılan devrimci bir geleneğin ürünüdürler. Geçmişte Fidel Castro, yaratılan bu geleneği şu özlü cümlelerle ifade ediyordu:

"Biz başka dünya halklarına bomba göndermiyoruz. Şehirlerini bombalamak için yüzlerce uçak da göndermiyoruz. Bizim nükleer, kimyasal, biyolojik silahlarımız yok. Bilim insanlarımızı ve doktorlarımızı hayat kurtarıncılar diye yetiştirdik. Doktorlarımız ve araştırma merkezleri bizim gururumuz. Onbinlerce Kübalı doktor dünyanın en uzak ve yaşaması zor bölgelerinde uluslararası hizmet verdiler. Biz dünyanın en uzak ve yaşanması zor bölgelerine ne amaçla olursa olsun asla saldırmayacağız. Ama biz dünyanın en uzak ve yaşanması zor bölgelerine doktorlar gönderebilir olacağız demiştik. Doktorlar, bombalar değil, doktorlar! Hedefini şaşırmayan akıllı bombalar değil. Çünkü insanları namertçe öldüren bombalar asla akıllı olamaz."

Böyle bir ahlak ve felsefe ile donanmış bir ülke ve onun lideri Castro 2005

yılında "Henry Reeve Acil Tıp Tugayı"ni kurdu. Bu tugayda 179 doktor, 399 hemşire ve 15 sağlık teknolojisi uzmanı görev yapıyor. Doğal afetlere ve salgınlara hızla müdahale etmek amacıyla kurulan tugay, 19 yüzyılda birinci Küba bağımsızlık savaşına katılmış ABD doğumlu generalin adını taşıyor. Küba'nın bu tugaylarda görev alabilecek 95 bin doktor ve 84 bin hemşiresi bulunuyor.

Castro'nun "beyaz önlüklüler ordusu" olarak da tanımladığı Kübalı doktor ve sağlıkçılar, emperyalist orduların yaptığı gibi dünyanın dört bir yanına savaş, bomba ve ölüm değil, sağlık, dostluk ve dayanışmayı taşıyorlar. Bu başarı ve gurur tablosu, Küba sahsında sosyalizmin hanesine yazılıyor. Emperyalist basın tekelinin sansürünü ve kara çalmalarını aşarak dünya halklarının daha çok gündemine giriyor.

Emperyalist odakların hizmetindeki satılık basın tekelleri, şimdiye kadar "dikta bir rejim" olarak damgalayıp, anti-komünist propagandanın malzemesi haline getirdikleri Küba'nın bu özellikleriyle öne çıkmasından ve konuşulmasından son derece rahatsızdırlar. Bu salgın ortamında ve Küba'nın yardım isteyen her ülkeye yetişmeye çalıştığı bir durumda bile onu karalamaktan vazgeçmiyorlar. Bunda, anti-komünizm konusunda sicilli

olan Alman basını başı çekiyor. Küba'nın tıbbi yardımlarıyla ilgili vermek zorunda oldukları haberlerin hemen arkasına karalayıcı açıklamalar eklemekten vazgeçmiyorlar. Utanmadan Kübalı doktorların hapisaneyi andıran ülkeden kaçmak için yurtdışına gittiğini, yurtdışına giden doktorların gelirinin çoğuna devletin el koyduğunu, doktorların Küba'da sefalet içinde çalıştığını, doktorların gittikleri ülkelere malzeme getirdiklerini, Küba'nın en önemli ihracat "maddesinin" doktor olduğunu vb. yazabiliyorlar.

Küba'nın başardığı ne bir sır ve ne de bir mucizedir kuşkusuz. Bunun için kapitalist ülkelerin yaptığı yapmamak yetiyor. Yani kârın, sömürünün, rekabetin ve hegemonyanın değil, insan sağlığının ve mutluluğunun esas alındığı bir sistem olmak... Küba, ambargo altında olan ve kaynakları son derece kıt bir ülkenin bile insan yaşamına değer verdiğinde neleri başarabileceğinin kanıtıdır. Sahip oldukları devasa kaynaklara rağmen emperyalistlerin başar(a)madığı da budur. Küba sahsında ortaya çıkan olgu, sosyalizmin insancıl niteliğiyle toplumsal sorunların çözüm adresi, kapitalizmin ise barbar yüzü ile bu sorunların kaynağı olduğu gerçeğidir. Düzen sahiplerinin uyularını kaçırıp ve onları kara propaganda yapmaya iten asıl sebep de budur.

Avrupa'nın yuttuğu 10 bin kimsesiz mülteci çocuk!

M. İmran

İnsanlık tarihi kadar eski olan göç olgusu, günümüz dünyasında insanlığın kanayan yarası olmaya devam ediyor. Göç kavramını kısaca insanların doğal, ekonomik ve siyasal nedenlerden dolayı sürekli yaşadığı yerlerden ayrılıp, başka yerlere toplu veya bireysel olarak yerleşmeleri diye tanımlayabiliriz. İç savaş, yoksulluk, siyasal istikrarsızlıklar veya doğal afetler nedeniyle milyonlarca kişi çareyi bulunduğu yerlerden daha güvenli gördüğü yerlere kaçışta arıyor.

Bu göçmen kabileleri arasında binlerce çocuk da yer almaktadır. Çocuklar yetişkinler için bile zorlu olan bu "umuda yolculuk" sürecini aileleriyle, yakınlarıyla ya da ailesi olmaksızın refakatsiz olarak yaşamaktadırlar. Tüm bu süreçler çocuklar için ağır yıkımlar içeren istismarlara yol açmaktadır.

UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) Eylül 2015 tarihli basın açıklamasında, özellikle çocukların durumuna vurgu yapıyor. Açıklamada, "Avrupa'ya sığınmaya çalışan Suriyelilerin en az dörtte biri çocuklardan oluşuyor. Bu yılın ilk altı ayında 106.000'den fazla çocuk Avrupa'ya sığınma talebinde bulundu" deniliyor. Birleşmiş Milletler'in 2018 verileri ise, "Her iki mülteci den biri çocuğu" diyor. Bunların çoğu (111.000 çocuk) refakatsizdi ve çoğunun yanında ailesi yoktu. BM Suriye ve diğer bölgelerdeki savaşlar ve kriz bölgeleri nedeniyle 2018'de dünya genelinde mültecilerin 70 milyonu aştığını kaydediyor.

Merkezi İngiltere'de bulunan bir kuruluş olan Save The Children'in (Çocukları Koruyun) rakamlarına göre 2015 yılında 26 bin kadar refakatsiz çocuk Avrupa'ya giriş yaptı. Europol (Avrupa Polis Teşkilatı) da aynı süre zarfı içinde kıtaya gelen bir milyon civarındaki mültecinin yüzde 27'sinin çocuklardan oluştuğunu belirtiyor. "Komplike bir suç şebekesinin şimdi mültecileri hedef aldığı" uyarısında bulunan bir Europol yetkilisi, "İster kayıtlı ister kayıtsız olsun, 270 bin çocuktan bahsediyoruz. Bir kısmı aileleriyle beraber fakat yüksek bir oranının böyle olabileceğine dair kanıtlarımız var" diye açıklamalarda bulunuyor.

İnsan ticareti diye nitelendirilen bu devasa illegal pazarın kurbanları arasında en başta kadınlar ve çocuklar gelmek-

tedir. Europol son iki yıl içerisinde, 10 binden fazla mülteci çocuğun Avrupa'ya ulaşmalarının ardından kaybolduğunu ve bunların çoğunun suç örgütlerinin ve insan kaçakçılarının eline düşmesinden endişe edildiğini açıkladı.

İngiliz *The Observer* gazetesine bilgi veren Europol Direktörü Brian Donald, "On binden fazla çocuğu aradığımızı söylemek mantıksız olmaz. Bunların tamamı suç için suiistimal edilmeyecektir. Bazıları aile üyelerine kavuşmuş olabilir. Ancak gerçek şu ki, şu an nerede olduklarını, ne yaptıklarını veya kiminle olduklarını bilmiyoruz" diyor. Avrupa'nın maruz kaldığı göç dalgasıyla ilgili en derin problemlerden biriyle ilgili ilk kez emniyet birimlerinden hazırlanan istatistikleri açıklayan Donald, sadece İtalya'da 5 bin, İsveç'te de bin çocuğun kaybolduğuna vurgu yapıyor.

Donald, mültecileri hedefleyen Pan-Avrupa suç örgütünün 18 ay önce ortaya çıktığını ve merkez üssünün Almanya ve Macaristan'da bulunduğuna dikkat çekiyor. Macaristan İtalya ya da İsveç'ten çocukları alan ve kıtanın gerisine dağıtan insan ticareti ağlarının transit geçiş merkezi işlevi görüyor.

Donald açıklamalarının devamında, "Almanya ve Macaristan'da tutuklularının neredeyse tamamını, son göç krizinden kaynaklı insan ticaretine bulaşmış kişilerin oluşturduğu cezaevleri var" diyor.

Europol ayrıca, yıllardır araştırmasını yaptığı seks ve köle örgütleri ile mülteci çocukları kaçırma suç çeteleri arasında endişe verici bir ilişki olduğunu da ortaya çıkardı.

Benzer örnekler özellikle 90'lı yıllarda Doğu Bloku'nun dağılması sonrasında yine Avrupa'da yaygın bir şekilde yaşanmıştı. İnsan ticaretinin oluşturduğu bu pazarın büyük bölümünü kadınlar, genç kızlar ve çocuklar oluşturmaktadır. Yukarıda aktardığımız açıklamalarda anlaşılacağı üzere devletlerin de içerisinde olduğu devasa bir pazar söz konusudur. Bu çocuklar başta fuhuş alanı olmak üzere, kötü koşullarda çalıştırılma, sokaklarda dilendirilme, uyuşturucu işlerinde kullanılma, evlatlık olarak satılma vs. gibi bir istismar ağının kurbanı olmaktadır.

Çocuklar, mülteci kamplarında da en zayıf kesimi oluşturuyorlar. Korona salgının dünyayı teslim aldığı bu tarihte mülteci kamplarında kötü yaşam koşulları alarm veriyor. Bugün yaklaşık 45 bin mültecinin yetersiz koşullar altında yaşam mücadelesi verdiği Yunan adalarında Covid-19 vakalarının ortaya çıkması göçmelerin korkularını had safhaya getirmiş bulunuyor.

Örneğin Avrupa'nın en kalabalık Moria Kampı'nın kapasitesi 2.840 olmasına karşın, 4 Mart 2020 itibarıyla 19 bin 507 mülteci bulunuyor. Ve bu sayının 7 bine yakını çocuklar olmaktadır.

Sorunların üstesinde gelemeyecekleri üyesi oldukları Avrupa Birliği'ne açıkça bildiren Yunanlı yetkililer kimsesiz yetim mülteci çocuklarının AB üyesi ülkelerince alınmasını istedi. Bu çağrıya Alman koalisyon hükümetinden ve Hırvatistan'dan olumlu cevaplar geldi. Alman Başbakanı Angela Merkel koalisyon üyeleriyle yaptığı görüşmenin ardından "Yunan adalarında bulunan bin 500 çocuğu alacağız" açıklamasından bulundu. Hırvatistan Başbakanı Andrej Plenkovic ise, "Biz her zaman insancıl bir yaklaşıma sergiledik ve çocukların özel bir korumaya ihtiyacı var. Mantıklı bir insanın çocuklara yardım etmemize karşı çıkacağını sanmıyorum." dedi.

Kaybolan çocukların akıbetine ilişkin üç maymunu oynayan Almanya ve diğer AB üyelerinin bugün kimsesiz mülteci çocuklara karşı sergiledikleri tutum kendi suçlarını örtmekten başka bir anlam ifade etmiyor. Göçmen sorununu bir şantaj aracı olarak kullanan ve Suriye savaşında taraf olan Erdoğan-AKP rejimini ekonomik olarak destekleyen ve ona silah satan Merkel'in kendisidir.

Ve bugün Avrupa'ya gelen kimsesiz göçmen çocukların çoğunluğunu Suriye savaşında ailelerini ve yakınlarını yitiren çocuklar oluşturmaktadır. Ellerinde milyonlarca sivilin kanı olan bu işgalci gerici emperyalist devletlerin "insani" hamleleri sahtedir.

İngiltere’de kayıt dışı göçmenleri bekleyen tehlike

Pandeminin derinden etkilediği ülkelerden biri olan İngiltere’de sayıları milyonlarla ifade edilen kaçak göçmen emekçilerin durumu içler acısıdır. Kaçak olarak kaldıkları için angaryası en çok olan ağır işlerde, en ucuz ve en sağlıksız koşullarda çalıştırılan bu emekçi topluluğu, hiçbir sağlık hizmetinden yararlanmamaktadır. Kayıt dışı ekonomi çarkının acımasızca sömürdüğü göçmen emekçiler, kapitalist metropollerin en kıyasında yaşama tutunmaya çalışırken, Covid-19 salgını ve yarattığı ortam bu şansı da ellerinden almış bulunuyor.

İngiliz hükümet yetkilileri önceki günlerde şöyle bir açıklama yaptılar: “Mevcut sistemin sorunsuzca işleyebilmesi için 10 milyon insana ihtiyaç vardır ve günlük 100 bin civarında yapılacak testle bunun başarılabilmesi mümkündür.” Onlar böyle bir altyapıya sahip olmadıkları halde bu açıklamaları yaparlarken, İngiltere’de Covid-19’dan ölenlerin sayısı 17 bine dayanmıştı. Yalnız bu rakamların oldukça yanıltıcı olduğunu da belirtmek gerekiyor. Açıklanan ölüm rakamları sadece hastanelerde kayıt altına alınmış olanları kapsamaktadır. Kayıt dışı ekonominin kayıp göçmen emekçilerini Covid-19’un kayıp ölümleri tamamlamakta ve bu tablo kapitalizmin anayurdu, güneşin bir sıralar batmadığı imparatorluk kaygısını süslemektedir. İngiliz kapitalizminin, kendi istatistiklerinde 1 milyon civarında diye geçen kaçak göçmene sağlık hizmeti vermek bir yana, çok geçmeden onları açlığa terk edeceğinden hiç kuşku duyulmamalı.

İngiltere’yi bir süreliğine ziyaret eden ve izin belgeleri olmadan yaşayanların sağlık hizmetlerinden ancak paralı bir şekilde faydalanmaları mümkün olabiliyor. Bu kategoride olan insanların yoksul kaçak göçmenler olduğu ise herkesin malumu. Kaçak durumundaki göçmenler, en başta hastaneler olmak üzere herhangi bir kurumda herhangi bir “yasal” işlem yaptıkları durumda yurtdışı edilme tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor. Haliyle kaçak göçmenlerin her biri farklı bir gerekçeyle de olsa bu riski göze alamıyor.

İngiltere İçişleri Bakanlığı yaptığı açıklamada her ne kadar “Covid-19’un teşhisi ve tedavisi konusunda statü araştırılması yapılmayacağını ve ücret alınmayacağını” söylemiş de olsa bunun

Milyarlarca doları sermaye sınıfının kirlî çıkarları için mobilize edenler maliyeti bunun yanında çerez tutarında olan sıradan bir sağlık hizmetini işçi ve emekçilere çok görürler. Emekçiler yeri gelir öz vatanlarında kaçığa düşerler, yeri gelir dünyanın bir başka ucuna savrulur, oranın lanetlileri olurlar. İşte bütün uzuvlarıyla çürümüş bir kapitalist düzeninin insanlığı ve doğayı getirip vardıracağı yerin son duraklarından birindeyiz.

pratikteki karşılığının ne olacağı az çok tahmin edilebilir. Liberty ve Medact başta olmak üzere 30’dan fazla insan hakları kuruluşu, İçişleri Bakanlığı’nın yaptığı bu açıklama üzerine bunun yeterli olmayacağını ifade ettiler. Bu aynı görüş, İşçi Partisi’nden başını Bell Ribeiro-Addy’nin çektiği 60 milletvekilinden oluşan bir grup tarafından da dile getirildi.

Birleşik Krallık’ın sınırları dahilinde kaçak olarak yaşayanlar için kesin bir rakam telaffuz etmek güç de olsa, sayının 1 milyondan fazla olduğu kesindir. Konut ve sağlık sorununa birebir muhatap olan ve en ilkel koşullarda yaşamak zorunda bırakılan bu insanlar, pandemik koşulların ilk elden kurbanları durumundalar. Olağanüstü tedbirlerin alındığı koşullarda iş bulabilme olanakları hepten yok olan bu göçmen emekçileri ne yazık ki korkunç bir yıkım bekliyor. Salgının kontrol altına alınması zamana ne kadar çok yayılırsa, özellikle bu kitle üzerinde

yaratacağı yıkım da o kadar çok büyük olacaktır. Ayrıca bu sorun sadece İngiltere ile sınırlı bir sorun da değildir. Kaçak göçmen sayısının kıtanın toplamında 5 milyon civarında olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla başta Almanya ve Fransa olmak üzere diğer AB ülkeleri (Belçika, Hollanda vs.) de bu sorundan azade değildirler.

Milyarlarca doları sermaye sınıfının kirlî çıkarları için mobilize edenler maliyeti bunun yanında çerez tutarında olan sıradan bir sağlık hizmetini işçi ve emekçilere çok görürler. Emekçiler yeri gelir öz vatanlarında kaçığa düşerler, yeri gelir dünyanın bir başka ucuna savrulur, oranın lanetlileri olurlar. İşte bütün uzuvlarıyla çürümüş bir kapitalist düzeninin insanlığı ve doğayı getirip vardıracağı yerin son duraklarından birindeyiz.

İlerici insanlığın bütün bir birikimiyle kuşanmış devrimci bir sınıf hareketinin varlığı biricik ve tek çözüm yoludur.

Marksizm’in kaynakları şayet Liverpool’un, Manchester’ın ekonomi politikası, Alman felsefesi ve Paris’in barikatlarındaki Fransız devrimciliği ise şimdi tam onun zamanıdır.

İçinden geçtiğimiz koşullar her türlü olağanüstü özelliklere haizdir. İngiltere’deki bahse konu göçmenlerin yaşadıkları ve yaşamak zorunda kalacakları şeyler ise sadece şu ana kadar olanlarla sınırlı değildir. Sermaye gericiliğinin saldırganlığına, bir başka cepheden ve yer yer daha ağır bir şekilde İngiliz işçi sınıfı muhatap olmaktadır. İngiliz işçi sınıfı payına sınıf bilinci ve davranışı, her türden ulusal bencilliği reddederek, kendisinin bir parçası olan “kaçak” göçmen emekçi kardeşleriyle birlikte olmayı ve onları sonuna dek savunmayı gerektirmektedir. Yapay birtakım ayrımların etkisinden kurtulmuş devrimci bir işçi sınıfının kendisi ise gerçek anlamıyla çözüm demektir.

Gerçek kadar sade bir insan

Maksim Gorki

(SEÇİLMİŞ BÖLÜMLER...)

Vladimir Lenin öldü. Düşmanlarından bazılarının bile açık yüreklilikle itiraf ettiği gibi, Lenin'in şahsında dünya, çağının "deha abidesi" olan değerli bir kişiyi kaybetti. Bir Alman burjuva gazetesi olan "Prag Günlüğü" Lenin'in ölümü üzerine yayınladığı bir makalede, duyduğu saygıyı şöyle dile getiriyordu: "Ölümünde bile Lenin, büyük, erişilmez ve müthiş."

Makalenin bir rahatlamının, huzura kavuşmanın ürünü olmadığı anlatım tarzından da anlaşılıyor. "Düşmanın cesedi daima iyi kokar" sözünde belirtilen türden bir rahatlama; huzur vermeyen, başa çıkılmaz bir insandan kurtulmanın sevinci değil bu yazıyı yazdıran. Bu makale, insanlığın bir insana övgüsünü dile getiriyor.

Burjuva gazeteleri Lenin'in hayata bağlılığını ve keskin zekâsını överken, mülteci gazeteleri bunu yapacak gücü bile bulamıyorlardı...

Lenin görünüşünde sade ve mütevazı sözlerden ibaretti. Söylediği her söz gibi kendi de yalın ve doğrudu.

Onun kahramanlığı, her türlü yüzeysel parlaklıktan uzaktı. Bu kahramanlık, bütün dünya üzerinde toplumsal eşitliğin gerçekleşeceğine içtenlikle inanmış bir Rus aydını ve devrimcisinin mütevazı ve fedakar çabasının karşılığıydı; bu kahramanlık, dünya zevklerini elinin tersiyle bir kenara itmiş ve kendini insanların mutluluğuna adanmış bir insanın kahramanlığıydı.

Ölümünden hemen sonra bunları, bir karamsarlık anında, aceleyle ve kötü bir şekilde yazdım. Umarım neler hissettiğimi az çok anlatabilmişimdir. Keskin zekalı ve bilge bir insanı kaybettik. Ne var ki, bir insanı ne kadar yakından tanırsanız o kadar acı duyarsınız.

Lenin uzak görüşlü biriydi; nitekim 1919-1921 yıllarındaki birtakım öngörülerini, yıllar sonra doğrulanmıştı. Ne var ki onun öngörülerine inanmak istemediler, çünkü bunlar genellikle kırıcıydı. Ne yazık ki birçok kişi onu bu şüphelerinde haklı çıkardı. Onunla ilgili anılarım yalnızca kötü yazılmış olmaktan ibaret değil, aynı zamanda düzensiz de... Aslında Londra'daki Parti Kongresinden başla-

"Hiçbir kuvvet Lenin'in, başsız kalmış bir dünyanın boğucu karanlığından yükselttiği meşaleyi söndüremez..."

maları; kiminin şüphe ve güvensizliğini, kiminse nefret ve düşmanlığını üzerine çeken Vladimir İlyiç'le karşılaştığım günlerden. (...)

O güne dek Lenin'le hiç karşılaşmamıştım, hatta yeterince okuduğumu da söyleyemem onu. Fakat okuduğum kadarı bile beni ona çekmeye yetmişti. Bunda onu şahsen tanıyan yoldaşların anlattıklarının da büyük payı vardı. Karşılaştığımızda kuvvetle elimi sıktı ve eski bir dost tavrıyla şunları söyledi: "İyi ki geldiniz, bildiğim kadarıyla siz kavgadan hoşlanırsınız, burada esaslı bir kavga kopacak", dedi. Lenin düşündüğümünden çok başkaydı. Onda bir şeyleri eksik buldum. R'leri genizden söylüyor, başparmağını yeleğinin kol kesimine sokarak karşımda meydan okurcasına duruyordu. Bir bütün olarak bakıldığında oldukça sadeydi, öyle ki ona bir "önder" demeye bin tanık isterdi. Ben yazardım, mesleğim gereği hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmaya özen gösteririm. Bu bende bir alışkanlık haline geldi, hatta bazen can sıkıcı bir alışkanlık...

G. V. Plehanov'la tanıştırdığımızda

kollarını göğsünde kavuşturup karşımda durdu ve beni bezgin bir öğretmenin yeni bir öğrenciyi süzdüğü gibi soğuk ve küçümser bir ifadeyle süzdü. Sonra bana kalıplaşmış şu sözleri söyledi: "Yeteneğinize hayranım." Aklımda kalabilecek başka bir şey söylemedi. Kongre boyunca birbirimizle pek de konuşma isteği duymadık.

Oysa R'leri genizden söyleyen, kısa boylu, çıplak başlı insan, bir eliyle Sokratvari alnını sıvazlarken, diğeriyle beni kolumdan çekiştirerek pırıl pırıl parlayan canlı gözlerini bana dikmiş, hemen oracıkta **Ana**'nın yetersizliklerinden söz etmeye başlamıştı bile. Kitap daha basılmadan, el yazması halindeyken İ. P. Ladiçnikov'dan alıp okumuştum. Ona kitabı aceleyle yazdığımı söyledim, fakat nedenini açıklama fırsatı vermeyerek devam etti: Acele etmekle çok iyi etmişim, çünkü kitap gerekliydi; birçok işçi devrimci harekete bilinçsiz, körlemesine katılmıştı ve **Ana** şimdi onlara yol gösterecekti.

"Tam zamanında bir kitap." Onun bu yegane iltifatı benim için çok değerliydi.

(...)

Önemli olan insanın ne söylediği değil, nasıl söylediğidir. Boğazına kadar iliklenmiş redingotuyla bir protestan rahibini andıran G. V. Plehanov kongreyi açarken, bir din adamı tavrıyla, sözlerinin karşı durulmaz ve her kelimesinin çok değerli olduğundan emin bir şekilde konuşuyordu.

Rosa Luxemburg güzel, inançlı ve sert konuşuyordu, ironiyi bir silah olarak kullanmayı çok iyi biliyordu. Ve şimdi de Vladimir İlyiç, aceleyle kürsüye çıkıyordu. Girtlaktan gelen sesiyle „Yoldaşlar,“ diye söze başladı. Önce kötü konuşuyor sandım, fakat bir süre sonra herkes gibi ben de kendimi onun konuşmasına kaptırmıştım. En zor politik konularda bu denli rahat konuşulduğunu ilk kez görüyordum. Bu adam edebiyat yapma meraklısı değildi, aksine gerçekleri tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyordu. Onun yarattığı alışılmamış etkiyi tanımlayabilmek çok güçtür.

Öne doğru uzattığı kolunu hafifçe kaldırarak, sanki her sözünü tartmış gibi görünen eliyle muhaliflerinin sözlerini bir yana itip, ağır basan karşı tezler ge-

tiriyordu. Sözleriyle, işçi sınıfının liberal burjuvazinin ardında veya yanında değil, kendi yolunda gitmesi gerektiğini ve bunun onun hakkı olduğunu kanıtlıyordu. Bütün bunlar benim için son derece alışılmadık ve Lenin tarafından söyleniyordu, fakat sanki konuşan o değil, onun vasıtasıyla dile gelen gerçek tarihti.

Konuşmasının mükemmelliği, doğruluğu ve güçlülüğü ile kürsüdeki bu insan, bir klasik sanat eserini andırıyordu. Her şey tamamdı, fakat hiçbir şey gereksiz değildi, hiçbir süsleme yoktu, olsa bile onları görmüyordunuz, çünkü bunlar yüzünüzdeki iki göz ya da elinizdeki beş parmak gibi doğal ve gerekliydi.

Süre bakımından kendinden önceki konuşmacılardan az konuşmasına rağmen, çok daha uzun konuşmuş hissi uyandırdı; böyle düşünen yalnız ben değildim, arkamda, şöyle fısıldaşıldığını duydum: „Az ve öz konuşuyor...“ (...)

Salonda şiddetli bir nefret, tahrik ve alay havası esti. Şimdi yüzlerce göz İlyiç'in üzerine dikilmişti. O ise düşmanca çıkışlardan hiç etkilenmemişe benziyordu. Heyecanla, ama ciddi ve sakin, konuşmasını sürdürüyordu. Ancak birkaç gün sonra bu görünüşteki sakinliğin ona neye mal olduğunu öğrendim. „Devrimci teorinin doruğundan bakıldığında, Parti içindeki görüş ayrılıklarının nedeni daha iyi anlaşılır.“ Lenin'e karşı düşmanlığın bu doğal cümleden çıktığını düşünmek ne kadar üzücü... Gün geçtikçe şu inancım kuvvetleniyordu: Parti kongresinin her günü Lenin'e taze güçler getiriyor, onu daha canlı ve inançlı kılıyordu, her geçen gün konuşmaları daha güçleniyor, tüm Bolşevik Parti üyelerini daha kararlı hale getiriyordu. Yanı sıra hemen hemen onun kadar mükemmel ve çarpıcı konuşan Rosa Luxemburg'un Menşeviklere karşı konuşması beni etkiledi.

Lenin boş vakitlerini işçiler arasında geçiriyor ve onların hayatlarını en ufak ayrıntısına kadar öğreniyordu. „Kadınların durumu nedir? Ekonomik koşullar güçlerini aşıyor mu? Buna rağmen okuyup öğreniyorlar mı?“

Hyde Park'ta Lenin'i ilk kez görmüş olan birkaç işçi, onun parti kongresindeki konuşmasından söz ediyordu. Biri şu ilginç görüşü açıkladı: „Bilmiyorum, belki Avrupalı işçilerin de onun kadar akıllı liderleri vardır, örneğin Bebel ya da bir başkası. Fakat Lenin gibi hemen sevebileceğim bir başkasının var olabileceğine inanmıyorum!..“ Başka bir işçi de gülerken şunu ekledi: „O, bizden biri.“

Bu görüşe karşı koydular: „Plehanov da bizden biri.“ Bunun üzerine şu yerinde cevabı duydum: „Plehanov bizim öğretmenimiz, saygıdeğer efendimiz, ama Lenin bizim önderimiz ve yoldaşımız.“ Bir delikanlı da şu espriyi yaptı: „Redingotu

Plehanov'u daraltıyor!“ (...)

Çok kalabalık olmayan grubumuz öğle yemeklerini hep aynı küçük ve ucuz lokantada yiyordu. Vladimir İlyiç'in çok az yediği gözümde kaçmadı. Sahanda iki üç yumurta, bir parça jambon, yanında da bir bardak siyah bira. Bütün bunlardan kendini ne denli ihmal ettiğini görüyor, bu yüzden işçilere gösterdiği özene çok şaşıyordum. Onların bakımıyla M. F. Andreyeva ilgileniyordu. Lenin ona soruyordu: „Yoldaşlar aç değil mi? Olsun, yine de daha fazla sandviç hazırlayamaz mıydık?“ Benim kaldığım otele geldi ve yatağımı yoklamaya başladı.

„Ne yapıyorsunuz?“

„Çarşaf nemi mi diye bakıyorum.“

Önce anlayamadım: Londra'da çarşafın nasıl olduğunu neden bilmek istiyordu? Benim şaşkınlığımı görünce açıkladı: „Sağlığınıza çok dikkat etmelisiniz!“

1918 sonbaharında Sornovo'lu bir işçi olan Dimitri Pavlov'a, ona göre Lenin'in en göze çarpan özelliğinin ne olduğunu sordum: „Sadeliği“ diye cevap verdi, „Lenin gerçeğin kendisi kadar sade.“

Bunu, uzun uzadıya düşünülmüş ve çoktan saptanmış bir şey gibi söylemişti. (...)

Son derece iradeli bir insan olan Lenin'de, en mükemmel devrimci aydınlara özgü nitelikler en üst dereceye ulaşmıştı. Kendine eziyete, kendini baltalamaya varan, insana Rahmetov'un çivilerini, Leonid Andreyev'in, „Herkes kötü durumda benim de durumum kötü olmalı“ diyen bir kahramanın zihniyetini hatırlatan bir ihmalkarlığı vardı kendine karşı.

1919'un açlık günlerinde Lenin, yoldaşlarının, askerlerin ve köylülerin kendisine taşradan yolladıkları yiyecekleri yemekten utanıyordu. Evine her paket getirilişinde yüzünü buruşturuyor, şaşıyor ve unu, şekeri, eti, hastalara ya da beslenme yetersizliğinden zayıf düşmüş yoldaşlarına göndermeye bakıyordu. Beni öğle yemeğine davet etti ve dedi ki: „Sizi füme balıkla ağırlıyorum, Astragan'dan gönderdiler.“

Sonra Sokratvari alnını kırıştırarak, o her şeyi gören gözlerini yana kaçırdı ve ilave etti: „Saygıdeğer bir baymışım gibi, bana bunları gönderiyorlar! Onları bundan nasıl vazgeçirebilirim? Reddetmek, almamak onları kırmak olur. Oysa her tarafta açlık var.“ (...)

Başkalarına hiç kendinden söz etmezdi. Çünkü kendine hiç dikkat etmez, önem vermezdi. Fakat bir keresinde, Gorkiy'de birkaç çocuğu okşarken şöyle demişti: „Bunlar bizden daha iyi yaşayacaklar, bizim çektiklerimizi çekmeyecekler. Onların hayatında daha az zulüm olacak.“

Uzaklara, karşı tepedeki köye baktı ve

düşünceli düşünceli ekledi: „Fakat buna rağmen onları kıskanmıyorum. Bizim kuşağımız, tarihi önemi çok büyük bir görevi üstlendi. Hayatımızın, koşulların gerektirdiği zalimliği anlaşılacak ve bize hak verilecektir. Her şey anlaşılacaktır, her şey!“ (...)

Moskova'da, Y. P. Peskova'nın evinde bir akşam Lenin İssai Dobraveyn'in çaldığı bir Beethoven Sonatını dinlerken şöyle demişti:

„Appassionata'dan daha iyi bir şey düşünemiyorum, onu her gün dinleyebilirim. Şaşırtıcı ve sanki insani olmayan bir müzik. Belki biraz safça övünerek hep şunu düşünürüm: insanlar ne harikalar yaratabiliyorlar!“

Kıskık gözlerle ve şöyle bir gülerken, pek de sevinçli olmayan bir tonda ekledi: „Fakat ne yazık ki, çok müzik dinleyemiyorum, sinirlerime dokunuyor; insan, böyle tiksindirici bir cehennemde yaşayıp da böylesine güzel şeyler yaratabilen insanlara sevgi dolu saçmalıklar söylemek, onların başını okşamak istiyor. Fakat bugün insan kimsenin başını okşamamalı, çünkü insanın elini ısırır; kafalara vurmak, acımadan vurmak; idealiniz, her türlü zor kullanmaya karşı durmak olsa bile. Him hım, çok güç bir iş!“ (...)

Yoldaşlarına karşı aşırı tutumundan, onlara karşı, her şeylerini görüp, hayatlarının tatsız ayrıntısına dek her şeyi anlamasını sağlayan dikkatinden söz etmiştim. Fakat onun bu tutumunda akıllı bir işverenin bazen namuslu ve becerikli işçilerine olan tutumundaki bencil düşünceyi göremezdim.

Hayır, bu gerçek bir dostun içten gelen düşünceliliği, eşitlerine karşı duyduğu sevgiydi. Vladimir İlyiç'i partisinin en önemli üyeleriyle bile karşılaştırmanın imkansız olduğunu biliyorum. Fakat kendisi bunu bilmiyor görünüyor ya da bilmek istemiyordu. Kavga ettiği insanlara karşı sertti, onlarla insafsızca eğlenir, bazen acı bir alaya alırdı onları; bu gerçektir.

Fakat sık sık, daha dün yerden yere çalıp eleştirdiği insanlar hakkında ne kadar içten sözler sarf ettiğine bizzat tanık oldum. Bu kişilerin güçlü kişilikleri, yetenekleri, 1918-1921 yıllarının cehennemi

koşullarında çetin ve insan üstü çalışmaları hakkında her zaman takdirlerini belirtmiştir. Bu çalışma, diğer ülkelerin ve partilerin casuslarının cirit attığı bir ortamda, komplolara rağmen sürdürülüyordu. Ayrıca bu yoldaşlar kötü besleniyorlar, sürekli gerilim içinde yaşıyorlar ve dur durak bilmeden çalışıyorlardı.

Fakat Lenin'in kendisi, bu koşulların güçlüğünü, iç savaşın kanlı fırtınasında sarsılan hayatın heyecanlarını hissetmez görünüyordu. Yalnız bir kere, M. F. Andreyeva'yla konuşurken sözlerinden yakınmaya benzer bir anlam çıkardım:

„Ne yapabiliriz ki sevgili Maria Fyodorovna? Savaşmalıyız. Bu gerekli! İşimiz güç mü? Elbette! Düşününüz ki, zaman zaman ben bile güçlük çekiyorum. Evet, hem de nasıl! Fakat Jerzinski'ye bakın bir, ne kadar kötü görünüyor! Elimizden hiçbir şey gelmez. İşimizin güç olması daha iyi, yeter ki onun altından kalkabilelim! (...)

O, uzun süre Rusya dışında yaşamış ve dikkatle ülkesini gözlemlemiş olan bir Rus'tu. Ülkesinin potansiyel gücünü, ağır ve tekdüze tarihin uyandırıp ortaya çıkaramadığı üstün yeteneklerini çok iyi takdir etmişti.

Yetenek her yerde vardı, fantezi Rus hayatının karanlık arka planında altın yıldızlar gibi parılıyordu.

Vladimir Lenin, bu dünyanın büyük, gerçek bir insanı öldü. Ölümü, onu tanıyanlar için çok acı bir darbe oldu, çok acı!

Fakat ölümü, bütün dünyanın gözünde onun önemini -tüm dünya işçilerinin önderinin önemini- bir kat daha arttırıyor.

Onun çevresine örülmek istenen nefret, yalan ve iftira duvarı ne kadar kalın olursa olsun, bu hiçbir şey değiştirmez: Hiçbir kuvvet Lenin'in, başsız kalmış bir dünyanın boğucu karanlığından yükselttiği meşaleyi söndüremez.

Ve onun gibi dünyada gerçekten edebi bir anı bırakan başka bir insan bulunmaz. Vladimir Lenin öldü. Onun zekasının ve amacının mirasçıları yaşıyorlar, yazıyorlar. İnsan varlığının temel amacı olan iyilik ve adalet galebe çalacak ve her zaman da öyle olacaktır.

(*Çağdaşlarının Gözüyle Lenin, Evrensel Basım Yayın, 2. Baskı, s.25-54*)

Tarihin gördüğü en büyük devrimci 150 yaşında!

*“Bu ilk zafer, nihai zafer değil henüz. Ekim Devrimimiz sadece bizim cephemizde ve emsalsiz cefalar ve güçlükler, işitilmemiş acılar içinde ve büyük yanılgılar ve hatalarla gerçekleştirildi. Sanki yanılgılar olmaksızın, hata yapılmaksızın tek başına, geri bir halk, dünyanın en güçlü ve en ileri ülkelerin emperyalist savaşının üstesinden gelebilirmiş gibi! Hatalarımızı söylemekten korkmuyoruz ve onları düzeltebilmesini öğrenmek için bu hatalarımızı değerlendireceğiz. Ama gerçek gerçek olarak kalacaktır. Yüzlerce, binlerce yıldır ilk kez, efendiler arasındaki savaşa, kölelerin bütün efendilerine **karşı** yapacağı savaş ile ‘cevap vermek’ doğrultusunda verilen söz **eksiksiz** yerine getirildi ve tüm güçlülere rağmen yerine getirilecek*

Biz bu eserin yapımına başladık. Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri bu eseri sonuna vardırırlar bunun öze ilişkin bir önemi yok. Önemli olan buzun kırılmış, yolun gösterilmiş ve açılmış olmasıdır.” V. İ. Lenin